

Eiropas
Komisija

Svešvalodu apguve skolās

*Pārskats par valsts
pārbaudes darbiem Eiropā
2014/15*

Eurydice ziņojums

Izglītība un
apmācība

Šo dokumentu ir publicējusi Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (EACEA, Izglītības un jaunatnes politikas nostādņu analīze).

Lūdzu atsaukties uz šo publikāciju šādi:

*European Commission/EACEA/Eurydice, 2015 Valsts pārbaudes darbi svešvalodās Eiropas skolās
An Overview of National Tests in Europe – 2014/15. Eurydice ziņojums. Luxembourg: Publications
Office of the European Union.*

PDF

LV	EC-01-15-598-LV-N	978-92-9492-196-3	10.2797/773214
----	-------------------	-------------------	----------------

Šis dokuments ir pieejams arī internetā
(<http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>).

Teksta sagatavošana pabeigta 2015. g. septembrī

© Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra, 2015

Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra
Izglītības un jaunatnes politikas analīze
Avenue du Bourget 1 (BOU2 – Unit A7)
B-1049 Brisele
Tel.: +32 2 299 50 58
Fakss: +32 2 292 19 71
E-pasts: eacea-eurydice@ec.europa.eu
Interneta vietne: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/>

SATURS

Saturs	3
Attēlu rādītājs	4
Galvenie secinājumi	5
Ievads	8
Svešvalodu apguve skolās: pārskats par valsts pārbaudes darbiem Eiropā – 2014/15	12
Pēdējo 20 gadu laikā valsts pārbaudes darbi svešvalodās kļūst arvien svarīgāki	12
Valsts pārbaudes darbus svešvalodās lielākajā daļā valstu rīko gan vidējās izglītības pirmajā, gan otrajā posmā	13
Vairums valsts pārbaudes darbi skolēniem ir izšķiroši	14
Izšķirošo pārbaudes darbu rezultātus bieži vien izmanto sertifikāta izsniegšanai	16
Rezultātus no puses kārtējo pārbaudes darbu svešvalodās izmanto kā skolas, tā izglītības sistēmas	18
Valsts pārbaudes darbus svešvalodās galvenokārt rīko izglītības posma beigās	21
Apmēram divas trešdaļas visu valsts pārbaudes darbu svešvalodās ir paredzēti visiem skolēniem, bet aptuveni puse no tiem ir obligāti	22
Gandrīz visās valstīs vidējās izglītības abu posmu laikā ir vismaz viens valsts pārbaudes darbs angļu valodā	27
Eiropā gandrīz pusē valsts pārbaudes darbu svešvalodās vērtē visas četras galvenās prasmes	29
Lielākajā daļā valstu visi valsts pārbaudes darbi ir piesaistīti <i>CEFR</i> līmeņiem	31
Vidējās izglītības pirmajā posmā <i>CEFR</i> A2 un B1 parasti ir visaugstākie vērtētie līmeņi	33
Vidējās izglītības otrajā posmā vairumam valsts pārbaudes darbu augstākais līmenis ir B2	35
Apmēram pusē no valsts pārbaudes darbiem, kas saistīti ar <i>CEFR</i> , šos līmeņus izmanto skolēnu prasmju diagnosticēšanā	37
Pārbaudes darbus, kas ietekmē skolēnu pāreju uz nākamo izglītības posmu, galvenokārt vērtē ārēji	38
Skolas mērogā rīkotos kārtējos pārbaudes darbus bieži vērtē iekšēji	42
Atsauces	45
Glosārijs	45
Pielikums	48
Izdevuma veidotāji	57

ATTĒLU RĀDĪTĀJS

1. attēls: Gads, kurā pirmo reizi tika ieviests valsts pārbaudes darbs svešvalodās, <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē, 2014./15. ak. gads	13
2. attēls. Klašu skaits, kurā <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē tiek rīkoti dažādi valsts pārbaudes darbi svešvalodās, 2014./13. ak. gads	14
3. attēls. Izšķirošo un kārtējo pārbaudes darbu sadalījums valstīs, <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē, 2014./15. m. g.	15
4. attēls. Izšķirošo valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultātu izmantošana, pieņemot lēmumu par skolēnu pāreju uz nākamo izglītības posmu, <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē, 2014./15. m. g.	17
5. attēls. Kārtējo valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultātu galvenais izmantojums, <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē, 2014./15. m. g.	20
6. attēls. <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē rīkoto valsts pārbaudes darbu svešvalodās biežums, 2014./13. ak. gads	22
7. attēls. Pārbaudes darbu skaits un iesaistīto skolēnu skaits, <i>ISCED</i> 2. un 3. līmenis, 2014./15. m. g.	26
8. attēls. Valsts pārbaudes darbos pārbaudāmo valodu skaits, <i>ISCED</i> 2. un 3. līmenis, 2014./15. m. g.	28
9. attēls. Valstis ar vismaz vienu valsts pārbaudes darbu svešvalodās <i>ISCED</i> 2. pakāpē vai <i>ISCED</i> 3. pakāpē, aptverot visas četras prasmes, 2014./15. m. g.	30
10. attēls. Ar <i>CEFR</i> saistīto valsts pārbaudes darbu skaits, <i>ISCED</i> 2. un 3. līmenis, 2014./15. m. g.	32
11. attēls. <i>ISCED</i> 2. pakāpē rīkoto valsts pārbaudes darbu <i>CEFR</i> līmeņi, 2014./15. m. g.	34
12. attēls. <i>ISCED</i> 3. pakāpē rīkoto valsts pārbaudes darbu <i>CEFR</i> līmeņi, 2014./15/ m. g.	36
13. attēls. <i>CEFR</i> līmeņus izmanto, lai informētu par skolēnu sekmēm valsts pārbaudes darbos, <i>ISCED</i> 2. un 3. līmenis, 2014./15. m. g.	37
14. attēls. Izšķirošo rakstisko valsts pārbaudes darbu svešvalodā vērtējums skolēniem <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē	40
15. attēls. Kārtējo rakstisko valsts pārbaudes darbu svešvalodā vērtējums skolēniem <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē, 2014./15. m. g.	43
1. tabula. Valsts pārbaudes darbi svešvalodā pēc valsts, norādot nosaukumu latviski un oriģinālvalodā, un pēc izglītības klases(ēm), kurā eksāmens tiek rīkots, <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē, 2014./15. m. g.	48
2. tabula. Izšķirošo valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultātu izmantošana, pieņemot lēmumu par skolēnu pāreju uz nākamo izglītības posmu, <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē, 2014./15. ak. gads	52
3. tabula. Kārtējo valsts pārbaudes darbu svešvalodā galvenie mērķi, <i>ISCED</i> 2. un 3. pakāpē, 2014./15. ak. gads	55

GALVENIE SECINĀJUMI

Šī ziņojuma galvenais mērķis ir viest skaidrību par pašreizējiem svešvalodu pārbaudes darbiem Eiropas valstu skolās. Valsts pārbaudes darbi pēc definīcijas ir standartizēti pārbaudes darbi/eksāmeni, kurus nosaka un uzrauga centrālās/augstākās pārvaldes iestādes. Ziņojumā ir aplūkotas visas valodas, izņemot mācībvalodu, reģionālās valodas un senās valodas. Vairumā gadījumu aplūkotās valodas ir noteiktas kā svešvalodas valsts izglītības programmā (precīzāku informāciju meklējiet levdā). Šobrīd Eiropā ir panākta vienprātība par svešvalodu pasniegšanas svarīgo lomu kā skolās, tā ārpus tām, un par novērtējuma nozīmi svešvalodu mācīšanas un apguves uzlabošanā. Šo jautājumu aktualizēšana Eiropas politiskajā programmā ir bijusi kā pamudinājums šī *Eurydice* ziņojuma tapšanā.

Eurydice ziņojums „Valsts pārbaudes darbi Eiropā: mērķi, organizācija un rezultātu izmantošana”, kas tika izdots 2009. gadā, liecināja, ka valsts pārbaudes darbi visos priekšmetos kļūst arvien plašāk izplatīti jau kopš deviņdesmitajiem gadiem. Šis ziņojums, kura uzmanības centrā ir valsts pārbaudes darbi svešvalodās, arī norāda uz valsts pārbaudes darbu skaita pieaugumu pēdējās desmitgadēs, jo īpaši pēc 2000. gada (skatīt 1. attēlu). Visās šajā ziņojumā aplūkotajās izglītības sistēmās vai nu šobrīd, vai iepriekš ir bijuši valsts pārbaudes darbi, kurus vismaz vienu reizi vidējās izglītības pirmajā un otrajā posmā jākārt daļai vai pilnībā visiem skolēniem,

Šī gadsimta pirmās desmitgades laikā gan Eiropas, gan valsts mērogā svešvalodu pasniegšanas jomā tika ieviestas daudzas iniciatīvas un reformas. 2011. gadā, kas bija Eiropas valodu gads, Eiropas Padome publicēja Eiropas Vienoto valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmu (*CEFR*): 2002. gadā ES valstu un valdību vadītāji aicināja izveidot lingvistisko kompetenču rādītāju, aizsākot diskusiju par “Eiropas apsekojumu par valodu kompetencēm”. Šo apsekojumu veica 2011. gadā. Kā to atspoguļo vairākas *Eurydice* publikācijas (*EACEA/Eurydice*, 2012a), daudzas valstis/reģioni ieviesa agrāku svešvalodu pasniegšanu sākumskolā nacionālā mērogā. Šim pavērsienam svešvalodas pasniegšanas politikā ir plašāks konteksts, proti, aizvien aktuālāka kļūst uz pierādījumiem balstīta rīcībpolitika un atskaitīšanās, sniedzot publiskos pakalpojumus, un tas var izskaidrot, kāpēc pēc 2000. gada tik strauji pieaudzis valsts pārbaudes darbu svešvalodā skaits.

Valsts pārbaudes darbu iezīmes ļoti spēcīgi ietekmē to mērķi. Piemēram, valsts pārbaudes darbus, par kuriem piešķirt sertifikātu, visticamāk rīko cikla vai posma beigās, un tajos pārbauda salīdzinoši plašu valodu un studentu loku, savukārt tie, kuru rezultātus parasti izmanto, lai novērtētu izglītības sistēmas, var būt veidoti pēc izlases principa un aptvert vienīgi tradicionāli apgūto(-ās) valodu(-as). Gandrīz visos gadījumos valsts pārbaudes darbiem Eiropā ir vairāki mērķi. Taču tos var grupēt pēc to galvenā mērķa, kas ietilpst vienā no šādām kategorijām: „izšķirošie” un „kārtējie” pārbaudījumi.

„Izšķirošo” pārbaudījumu mērķis ir apkopot studentu sekmes mācību gada vai izglītības posma/pakāpes beigās, un tie bieži vien notiek pirms formālu lēmumu pieņemšanas par skolēnu pāreju uz nākamo izglītības posmu. Izņemot Beļģiju (vācu un flāmu kopien), Vāciju, Spāniju, Islandi un Lihtenšteinu, visās valstīs vidējās izglītības abos posmos pastāv vismaz viens izšķirošais valsts pārbaudījums (skatīt 3. attēlu). Lielākajā daļā valstu, kurās ir izšķirošie pārbaudījumi, tie notiek vidējās izglītības otrajā posmā un par to nokārtošanu izsniedz sertifikātu. Apmēram pusē šo valstu minētos pārbaudījumus izmanto, uzņemot studentus augstākās izglītības iestādēs vaiursos. Un, visbeidzot, mazākajā daļā valstu izšķirošie pārbaudījumi tiek izmantoti, lai vidējās izglītības pirmajā vai otrajā posmā sadalītu skolēnus grupās pēc zināšanu līmeņa (skatīt 4. attēlu).

Kārtējo pārbaudes darbu mērķis ir izvērtēt izglītības sistēmas rezultātus kopumā vai arī skolu vai atsevišķu skolēnu rezultātus, lai informētu par mācīšanas un apguves uzlabojumiem. Kārtējie pārbaudījumi ir ieviesti nedaudz vairāk nekā pusē valstu/reģionu; vairāk nekā trīs ceturtdaļās (skatīt 3. attēlu) pārbaudes darbi notiek tikai vidējās izglītības pirmajā posmā. Pusē valstu šo pārbaudes darbu

rezultātus galvenokārt izmanto ieinteresētās puses kā skolas (t. i. skolotāji, skolēni un vecāki), tā valsts/reģionālā mērogā (pārsvarā politikas veidotāji). Taču tikai Dānijā, Vācijā („Salīdzinošie pārbaudes darbi/zināšanu novērtējums (VERA)“), Lietuvā, Luksemburgā („Valsts pārbaudes darbi“), Maltā, Rumānijā un Lihtenšteinā („Uz tīmekļa resursiem balstīta pārbaudes darbu sistēma“) pārbaudes darbu rezultātus izmanto tikai interesenti no skolas puses, savukārt Beļģijā (vācu kopienā), Bulgārijā, Francijā, Luksemburgā („Standartizētie pārbaudes darbi“) un Islandē — politikas veidotāji valsts mērogā. Citiem vārdiem sakot, pēdējā gadījumā pārbaudes darbu rezultātus skolotājiem un/vai skolēniem neatklāj.

Lielākajā daļā valstu/reģionu ir izveidoti valsts pārbaudes darbi, kuros valodu kompetences novērtē biežāk nekā vienu reizi vidējās izglītības pirmajā un otrajā posmā. Vairums to īsteno kā pirmajā, tā otrajā vidējās izglītības posmā (skatīt 2. attēlu). Turklāt lielākā daļa pārbaudes darbu notiek posma beigās vai obligātās izglītības beigās. Kā jau sagaidāms, gandrīz visi pārbaudes darbi notiek izglītības posma vai obligātās izglītības noslēgumā. Attiecībā uz kārtējam pārbaudēm situācija ir daudzveidīgāka: ja to mērķis ir izvērtēt izglītības sistēmu kopumā, tos gandrīz vienmēr rīko izglītības posma vai obligātās izglītības beigās. Kārtējie pārbaudījumi, kuru mērķis ir informēt par mācīšanas un mācīšanās uzlabojumiem skolu un/vai individuālu skolēnu gadījumā, vai arī, ja abi šie mērķi ir apvienoti, tos pārbaudot pēc sistēmas parametriem, izglītības posma ietvaros tos rīko mazliet biežāk (skatīt 6. attēlu).

Apmēram divas trešdaļas no visiem minētajiem valsts pārbaudījumiem ir paredzēti konkrētas klases skolēniem vispārējā un/vai profesionālajā izglītībā. Apmēram puse šo pārbaudes darbu nav obligāti visiem skolēniem. Visi izvēles pārbaudījumi ir izšķiroši visās valstīs, izņemot Luksemburgu („Valsts pārbaudes darbi“, kurus kārtoti vidējās izglītības pirmā posma skolēni angļu, franču vai vācu valodās), Lietuvu („Standartizētais pārbaudes darbs svešvalodā“) un Melnkalni („Trešā cikla noslēguma zināšanu pārbaude“). Astoņas valstis/reģioni ir izveidojuši izlases veida valsts pārbaudījuma darbus (Beļģija (vācu un flāmu kopienas), Čehija, Vācija, Francija, Slovēnija, Somija un Norvēģija). Divās citās (Spānijā un Austrijā) dažus valsts pārbaudes darbus rīko pēc izlases principa, atkarībā no pārbaudāmajām prasmēm (skatīt 7. attēlu).

Visas valstis/reģioni, izņemot Beļģiju (vācu un flāmu kopienas), organizē vismaz vienu valsts pārbaudes darbu, kurā izvērtē skolēnu angļu valodas zināšanas. Tas atspoguļo īpašo angļu valodas stāvokli valsts izglītības programmā un skolu programmās (EACEA/Eurydice, 2012b). Līdz šim tā tiešām ir bijusi visvairāk apgūtā svešvaloda un dažos gadījumos — obligātais mācību priekšmets. Eiropā valsts pārbaudes darbos bieži vien vērtē arī skolēnu kompetences otrajā visvairāk mācītajā svešvalodā, piemēram, franču, vācu, spāņu, itāļu un krievu valodās. Lai saprastu, kādēļ dažās Eiropas valstīs/reģionos ir pārbaudes darbi mazāk zināmās valodās, jāņem vērā politiskie, vēsturiskie un/vai ģeogrāfiskie apsvērumi. Piemēram, Polijā un Norvēģijā pārbaudes darbos tiek izvērtētas kaimiņvalstu valodu zināšanas (attiecīgi — ukraiņu un somu). Apmēram puse no valstīm/reģioniem ir ieviesušas pārbaudes darbus vairāk nekā piecās svešvalodās. Vairumā gadījumu šie pārbaudes darbi notiek vidējās izglītības otrajā posmā. Dažas valstis (Īrija, Francija, Apvienotā Karaliste (Anglija, Velsa un Ziemeļīrija) un Norvēģija) rīko pārbaudes darbus ļoti daudzās svešvalodās (attiecīgi 23, 47, 20 un 39) (skatīt 8. attēlu).

Viens no svešvalodu mācīšanas galvenajiem mērķiem ir četru saziņas pamatprasmju — klausīšanās, runāšanas, lasīšanas un rakstīšanas — apguve. Eiropā gandrīz pusē valsts pārbaudes darbu svešvalodās vērtē visas minētās prasmes. Ņemot vērā konkrētos izaicinājumus, ir paredzams, ka runāšanas prasmes pārbaudes darbos, jo īpaši valsts mērogā, vērtē visretāk. Taču deviņās valstīs (Bulgārijā, Dānijā, Itālijā, Nīderlandē, Austrijā, Slovēnijā, Slovākijā, Apvienotajā Karalistē un Norvēģijā)

vienā vai vairākos valsts pārbaudes darbos runāšanas prasmes vērtēšana notiek vietējā mērogā veidotos pārbaudījuma uzdevumos (skatīt 9. attēlu).

Eiropas Vienotā valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēma (*CEFR*), ko 2001. gadā publicēja Eiropas Padome, šķiet, ir būtiski ietekmējusi valsts pārbaudes darbus Eiropā, jo mazliet vairāk nekā puse šo pārbaudes darbu izmanto *CEFR* izveidotos sešu prasmju līmeņus. Citiem vārdiem sakot, uzdevumi, kas iekļauti nedaudz vairāk nekā pusē valsts pārbaudes darbu Eiropā, ir saistīti ar vienu vai vairākiem *CEFR* noteiktajiem prasmju līmeņiem. Minētie līmeņi ir šādi: pamatlietotājs (A1 un A2), neatkarīgs lietotājs (B1 un B2) un prasmīgs lietotājs (C1 un C2). Vidējās izglītības pirmajā posmā A2 un B1 ir valsts pārbaudes darbu uzstādītais augstākie līmeņi (skatīt 11. attēlu). Vidējās izglītības pirmajā posmā lielākajā daļā valsts pārbaudes darbos noteiktais augstākais līmenis ir B2 (skatīt 12. attēlu). *CEFR* līmeņus tomēr nemēdz bieži izmantot, lai ziņotu par skolēnu prasmēm; tikai puse no pārbaudes darbiem, kas piesaistīti *CEFR* līmeņiem, vērtējumu izmanto konkrēti šim mērķim (skatīt 13. attēlu).

Lai valsts pārbaudes darbus varētu salīdzināt, vērtēšanas kritērijiem jābūt uzticamiem un konsekventiem. Pārbaudes darbus var vērtēt iekšēji, t. i. to dara darbus nodevušo skolēnu skolotāji, vai ārēji, t. i. to dara citu skolu skolotāji vai skolā nestrādājošs personāls, vai arī, ja process notiek ar optiskās skenēšanas palīdzību. Neatkarīgi no tā, vai vērtējums ir iekšējs vai ārējs, lielākā daļa darbu labotāju iziet īpašu apmācību vai arī viņiem tiek iedoti vērtēšanas kritēriji darba veikšanai.

Divdesmit divās valstīs vai reģionos izšķirošo pārbaudes darbu rakstiskos uzdevumus labo tikai ārējie speciālisti (skatīt 14. attēlu). Turklāt četrās citās valstīs ārējie vērtētāji labo tikai dažus valsts pārbaudes darbus svešvalodās. Pārējās valstīs vai reģionos darbu vērtēšanu veic vai nu iekšējie un ārējie vērtētāji, vai arī tikai skolas (iekšējais) personāls. Tās izšķirošo pārbaudes darbu daļas, kurās vērtē runāšanas prasmes, centralizēti labo daudz retāk nekā rakstiskos uzdevumus.

Atšķirības kārtējo pārbaudes darbu labošanā galvenokārt skar svarīgākos mērķus. Vairums pārbaudes darbu, kuru mērķis ir izvērtēt izglītības sistēmu kopumā, vērtē ārēji, un tas attiecas uz visām izvērtējamajām prasmēm. Tikai Ungārijā un Melnkalnē valsts pārbaudes darbus, kuru mērķis ir izglītības sistēmas izvērtēšanā kopumā, vērtē iekšēji. Un pretēji — lielāko daļu kārtējo pārbaudes darbu, kuru galvenais mērķis ir novērtēt atsevišķas skolas, klases vai skolēnus, nevis izglītības sistēmu kopumā, labo iekšēji; vienīgais izņēmums ir Dānija un Lihtenšteina („Uz tīmekļa resursiem balstīta pārbaudes darbu sistēma“) (skatīt 15. attēlu).

IEVADS

Skolēnu kompetences izvērtēšana valsts mērogā pēdējo gadu desmitu laikā ir kļuvusi nozīmīgāka (*European Commission/EACEA/Eurydice*, 2009). Šo vērtēšanas veidu mēdza izmantot, lai atzītu skolēnu sekmes un piešķirtu apliecības, taču pēdējā laikā tas ir kļuvis par svarīgu rīku izglītības sistēmu pārbaudei. Turklāt nesenās ES politikas tendences ir izraisījušas jaunu interesi par valodu apguves jomu un valodu izvērtēšanas jomu jo īpaši. Šajā kontekstā ļoti svarīgi ir skaidri saprast valstu pārbaudes darbu sistēmas svešvalodās un analizēt to galvenās iezīmes, jo tas palīdz stabili attīstīties jaunām politikām un iniciatīvām.

Ziņojuma pamatojums: politikas konteksts

Eiropas politikas veidotāju nolūks jau izsenis ir bijis svešvalodu mācīšanas veicināšana. Eiropu raksturojošā lingvistiskā un kulturālā daudzveidība prasa vēl intensīvāk apgūt svešvalodas. Bagātīgā Eiropas mantojuma saglabāšana nav vienīgais apsvērums. Šodien mums jābūt valodas, lai Eiropa kļūtu par dzīvu un konkrētu realitāti tās pilsoņiem. Tiem, kuri pārvalda ne tikai dzimto valodu, ir vieglāk pārvarēt robežas, tādēļ viņiem ir lielākas iespējas piekļūt izglītībai un darba iespējām, līdz ar to šie cilvēki var gūt plašāku personīgo, sociālo un kultūras pieredzi visā Eiropas Savienībā.

Lisabonas stratēģija Eiropai ir izvirzījusi ambiciozus mērķus un uzsākusi reālu pavērsienu politikas veidošanā izglītības līmenī Eiropā. Pēc tās stāšanās spēkā 2002. gadā ES valstu un valdību vadītāji sapulcējās Barselonā un aicināja spert nākamo soli: „uzlabot pamatprasmju līmeni, un īpaši — kopš ļoti agrīna vecuma sākt mācīt vismaz divas svešvalodas“ un „izveidot valodas prasmju rādītāju“⁽¹⁾. 20. gs. pirmajā desmitgadē ar citiem Padomes slēdzieniem izglītības un apmācības politikas programmā valodas jautājumiem tika pievērsta pastiprināta uzmanība. 2006. gadā tika īstenota iecere par valodas kompetenču rādītāja izveidi, noformulējot Eiropas Valodu kompetences rādītāja principus⁽²⁾. 2008. gadā Padomes locekļi aicināja dalībvalstis „veicināt Eiropas sadarbību daudzvalodības jomā“ un spert soļus, lai „uzlabotu valodu mācīšanas efektivitāti“⁽³⁾. Valodas kompetenču galvenais uzdevums bija arī iezīmēt plašāku sadarbības ietvaru izglītības un apmācības jomā (t. i. Stratēģiskā sistēma Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā — ET 2020)⁽⁴⁾ (2009. g.) un plašākos politiskās programmas jautājumos (Valodu prasmes mobilitātes veicināšanai)⁽⁵⁾ (2011).

2012. gadā tika publicēti paša pirmā Eiropas Komisijas uzsāktā Eiropas valodu kompetenču apsekojuma rezultāti (*European Commission/SurveyLang*, 2012). Apsekojums aptvēra 16 izglītības sistēmas. Rezultāti atklāj ļoti lielu dažādību valodu prasmju līmenī Eiropas valstīs. Politikas veidotājiem un ieinteresētajām pusēm tie apliecināja nepieciešamību pielikt pūles, lai veicinātu un uzlabotu valodu mācīšanu un mācīšanos Eiropas skolās. Padomes secinājumos par daudzvalodību un valodas prasmju attīstību (2014. g.) ir atzīta nacionālo situāciju, kurās notiek mācīšanās un mācīšana, sazarotība un dažādība. Tie arī uzsver novērtējuma svarīgumu efektīvas svešvalodu

⁽¹⁾ Barselonas Eiropadome, 2002. gada 15. un 16. marts. Prezidentūras secinājumi. SN 100/1/02 REV 1, p. 19. [pdf] Pieejams: http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/barcelona_european_council.pdf [Aplūkots 2015. g. 30. aprīlī].

⁽²⁾ Padomes secinājumi par Eiropas Valodu kompetences rādītājiem. [Tiešsaistē] OV C172, 25.07.2006. Pieejams: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52006XG0725\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52006XG0725(01)&from=EN) [Aplūkots 2015. g. 30. aprīlī].

⁽³⁾ Padomes secinājumi par daudzvalodību. Izglītības, jauniešu lietu un kultūras ministru padomes 2868. sanāksme. Brisele, 2008. gada 22. maijs, 4. lpp. [pdf] Pieejams: http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/Council_Conclusions/May/0521_EYC-MULTILIN.pdf [Aplūkots 2015. gada 30. aprīlī].

⁽⁴⁾ Padomes 2009. gada 12. maija secinājumi par stratēģisku sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (ET 2020) OV C 119, 28.05.2009. [Tiešsaistē] Pieejams: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009XG0528\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009XG0528(01)&from=EN) [Aplūkots 2015. g. 30. aprīlī].

⁽⁵⁾ Padomes secinājumi par valodu kompetenču mobilitātes veicināšanai. Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes 3128. sanāksme. Brisele, 2011. gada 28. un 29. novembris. [pdf] Pieejams: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/126373.pdf [Aplūkots 2015. g. 30. aprīlī].

mācīšanas un apguves veicināšanai skolā, un lūdz Komisiju „izpētīt valodu kompetenču izvērtēšanas iespēju dalībvalstīs, tai skaitā nacionālos datus, ja tādi ir pieejami“⁽⁶⁾.

Pašreizējo sarakstu ar valsts pārbaudes darbiem svešvalodā *Eurydice* tīkls ir izveidojis, ņemot vērā konkrēto kontekstu. Tā mērķis ir sniegt pārskatu un salīdzināt visu valsts pārbaudes darbu, kuru uzdevums ir izvērtēt vidējās izglītības abu posmu skolēnu valodas prasmes Eiropā, iezīmes.

Ziņojuma tvērums un definīcijas

Ziņojums pievēršas valsts pārbaudes darbiem svešvalodās, kurus pilda **ISCED 2. un 3. pakāpes** skolēni gan **vispārizglītošajās, gan skolās īstenotās profesionālajās programmās**. Ja ziņojumā ir minēts „valsts pārbaudes darbs“, tas nozīmē „valsts pārbaudes darbu svešvalodās“.

Šajā kontekstā **valsts pārbaudes darbi** ir jāsaprot kā standartizēti pārbaudes darbi/eksāmeni, kurus nosaka un uzrauga centrālās/augstākās pārvaldes iestādes. Standartizētie pārbaudes darbi/eksāmeni ir jebkāds pārbaudes darbs, kurā a) visiem eksaminējamajiem ir jāatbild uz vieniem un tiem pašiem jautājumiem (vai jautājumiem, kas izvēlēti no jautājumu saraksta) un b) kas tiek vērtēti pēc standarta vai konsekventiem kritērijiem. Starptautiskie pārbaudes darbi vai pētījumi, tādi kā *SurveyLang*, nav iekļauti šajā datu apkopojumu laukā. Datu apkopojumā neietilpst arī tie skolām paredzētie pārbaudes darbi, kas veidoti pēc centralizētām pamatnostādņēm.

Ziņojumā sniegts izsmeljošs pārskats par esošajiem valsts pārbaudes darbiem atbilstoši augstāk norādītajam. Taču dažos izņēmuma gadījumos mēs nevarējām iegūt informāciju par visiem minētajiem valsts pārbaudes darbu aspektiem, tādēļ šie darbi nav minēti vispār.

Centralizētais līmenis ir augstākā izglītības pārvaldes iestāde lielākajā daļā valstu. Pāris valstīs par dažām vai visām ar izglītību saistītām jomām atbild citi pārvaldes līmeņi (kopienas, federālās zemes, autonomās kopienas utt.). Beļģijā, Vācijā, Spānijā un Apvienotajā Karalistē katrai daļai vai reģionam ir pašiem savas izglītības ministrijas.

Ziņojums aptver visas **valodas**, izņemot mācībvalodu (kas parasti ir valsts valoda), reģionālās valodas un senās valodas, piemēram, latīņu un sengrieķu. Angļu un īru valoda Īrijā, somu un zviedru valodā Somijā, franču un vācu — Luksemburgā un angļu valoda Maltā ir vienīgie izņēmumi. Īrijas, Somijas un Luksemburgas gadījumā minētās valodas ir oficiālās valsts valodas, un ikviena no tām var būt skolas galvenā mācībvaloda, savukārt otra — kā otrā valsts valoda vai, dažos gadījumos, arī svešvaloda. Angļu valoda Maltā ir gan mācībvaloda, gan otrā valsts valoda. Attiecībā uz reģionālajām valodām tikai Apvienotajā Karalistē un Spānijā ir izņēmuma situācija.

Šajā ziņojumā „valodas“ attiecas tikai uz pētījumā iekļautajām valodām, tomēr dažos gadījumos, runājot par atsevišķiem valsts pārbaudes darbiem, tiek izmantots arī termins „svešvalodas“, jo vairumā valstu šajā ziņojumā apskatītās valodas mācību programmās tiek traktētas kā svešvalodas.

Atsauces gads ir **2014./15.** mācību gads. Ja valsts pārbaudes darbi svešvalodās tiek rīkoti pēc rotācijas principa, atsauces gads ir tas, kurā tika rīkots pēdējais pārbaudes darbs. Tādos gadījumos ziņojumā nav sistemātiski norādīts gads, kurā pēdējo reizi tika pārbaudītas svešvalodu zināšanas. Ziņojums aptver visas ES dalībvalstis un arī Islandi, Lihtenšteinu, Norvēģiju, Turciju, Melnkalni un Serbiju.

⁽⁶⁾ Secinājumi par daudzvalodību un valodu kompetenču attīstību. Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes sanāksme, Brisele, 2014. g. 20. maijs. [pdf] Pieejams: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/142692.pdf [Aplūkots 2015. g. 30. aprīlī]

Ziņojuma saturs un struktūra

Šī īsā ziņojuma mērķis ir sniegt visaptverošu informāciju par valsts pārbaudes darbu svešvalodās svarīgākajām pamatiezīmēm. Tas cenšas rast atbildes uz šādiem jautājumiem:

- Vai valsts pārbaudes darbi svešvalodās skolēniem ir piedāvāti ilgākā laikposmā?
- Kādi ir to mērķi?
- Kāds ir pārbaudes darbus veikušo skolēnu skaits?
- Kurā izglītības posmā un klasēs skolēniem ir jākārt šie pārbaudes darbi?
- Kādās valodās šie pārbaudes darbi jākārt?
- Kādas prasmes (lasīšana, klausīšanās, rakstīšana un runāšana) tiek vērtētas?
- Vai pārbaudes darbu uzdevumi ir saistīti ar Eiropas Vienotā valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmu (CEFR) ⁽⁷⁾?
- Vai valsts pārbaudes darbus vērtē iekšēji vai ārēji?

Ziņojums ir veidots pēc valsts pārbaudes darbu svešvalodā 15 galveno iezīmju principa, un katram no tiem ir savs nosaukums, kas ne tikai iepazīstina lasītāju ar ziņojuma saturu, bet arī apkopo galvenos secinājumus.

Dokumenta sākumā esošajā sadaļā „Galvenie secinājumi” ir apkopoti salīdzinošās analīzes galvenie secinājumi.

Pielikumā ir vairākas tabulas ar sīkāku informāciju, vienā no tām — par valsts pārbaudes darbiem šīs analīzes ietvaros.

Metodoloģija un informācijas avoti

Informācija ir apkopota, izmantojot īsu anketu, ko sagatavojuši nacionālie eksperti un/vai *Eurydice* tīkla nacionālo nodaļu pārstāvji. Galvenais informācijas avots ir centrālā/augstākā līmeņa izglītības pārvaldes iestāžu izdotie oficiālie dokumenti.

Valsts pārbaudes darbi svešvalodā ir aprakstīti un analizēti, izmantojot salīdzinošo metodi.

Konvencijas

Ziņojumā ir vairākas atsauces uz **skolas klasēm**. Visās valstīs 1. klase tiek uzskatīta par *ISCED* 1 pakāpes pirmo mācību gadu ⁽⁸⁾.

Pārbaudes darbu skaitu var rēķināt dažādi. Pārbaudes darbu var uzskatīt par atsevišķu, ja ar to pārbauda dažādu klašu skolēnus vai dažādu svešvalodu zināšanas utt. Šajā ziņojumā valsts pārbaudes darbu parasti uzskata par atsevišķu, ja tas pārbauda dažādu klašu skolēnus. Taču dažās valstīs viens un tas pats pārbaudes darbs, t. i. tāds, kas pārbauda vienas un tās pašas valodas un prasmes tajā pašā kompetences līmeni un to pašu mērķu labad, var tikt rīkots dažādās klasēs. Tā tas ir, piemēram, vidējās izglītības otrajā posmā, kurā posma noslēguma eksāmenu skolēni var kārtot dažādās klasēs. Šāds pārbaudes darbs ir uzskatāms par vienu pārbaudes darbu, kaut arī to rīko

⁽⁷⁾ Eiropas Padome, 2001.

⁽⁸⁾ Vairāk informācijas meklējiet "*European Commission/EACEA/Eurydice, 2014*". Šajā *Eurydice* dokumentā valstu izglītības struktūras tiek pielīdzinātas *ISCED* pakāpēm (*ISCED* 2011).

atšķirīgās klasēs. Un pretējā gadījumā: ja vienas klases ietvaros ir jākārtō vairāk par vienu pārbaudes darbu, tos uzskata par atsevišķiem vien tad, ja atšķiras to galvenie mērķi.

Šie vienkārši un fundamentālie noteikumi rada, piemēram, šādas sekas: kad vienā klasē kārtōjamie pārbaudes darbi ir uzskatāmi par atsevišķiem nacionālā mērogā, jo tie pārbauda dažādas skolēnu grupas (piemēram, vispārējās/profesionālās izglītības apgūvējus) vai atšķirīgas prasmes (runāšanas prasmes/citas prasmes), šajā ziņojumā tie ir uzskatāmi par vienu pārbaudes darbu, ja tos vieno kopīgs(-i) mērķis(-i).

Dažos valsts pārbaudes darbos, kas aplūkoti šajā ziņojumā, viena no četrām galvenajām prasmēm (runāšana, klausīšanās, lasīšana un rakstīšana) var tikt pārbaudīta tajās darba daļās, kas nav standartizētas vai kuras nenosaka centrālās izglītības pārvaldes iestādes (t. i. pārbaudes darba daļās, ko nosaka skolas mērogā). Salīdzinošā analīze nesniedz sistemātiskas norādes par skolas mērogā noteiktajām daļām.

SVEŠVALODU APGUVE SKOLĀS: PĀRSKATS PAR VALSTS PĀRBAUDES DARBIEM EIROPĀ – 2014/15

Pēdējo 20 gadu laikā valsts pārbaudes darbi svešvalodās kļūst arvien svarīgāki

Eurydice ziņojumā „Valsts pārbaudes darbi Eiropā: mērķi, organizācija un rezultātu izmantošana” (*European Commission/EACEA/Eurydice, 2009*), teikts, ka valsts pārbaudes darbi ir salīdzinoši jauna vērtēšanas forma, kas popularitāti ieguvusi 20. gadsimta 90-tajos gados. „Valsts pārbaudes darbs” ir uzskatāms par standartizētu pārbaudes darbu/eksāmenu, kuru nosaka un uzrauga centrālās/augstākās pārvaldes iestādes. Standartizētie pārbaudes darbi/eksāmeni ir jebkurš pārbaudes darbs, kurā a) eksaminējamajiem ir jāatbild uz vieniem un tiem pašiem jautājumiem (vai jautājumiem, kas izvēlēti no jautājumu saraksta) un b) kas tiek vērtēts pēc standarta vai konsekventiem kritērijiem (definīcijas skatīt Glosārijā).

Valsts pārbaudes darbu aizvien svarīgākā loma attiecas arī uz svešvalodām. Dažās valstīs valodu pārbaudes darbi jau daudzus gadus ir nemainīgi iekļauti nacionālajās izglītības sistēmās. Piemēram, Somijas „Imatrikulācijas eksāmens”, ar kuru *ISCED* 3. pakāpes beigās pārbauda svešvalodu prasmes, pirmo reizi tika rīkots 1852. gadā, savukārt 1853. gadā Francijā *ISCED* 3. pakāpē tika ieviests „Vispārējo un tehnoloģisko bakalaureāta programmu noslēguma eksāmens”. Taču lielākais vairums valsts pārbaudes darbu svešvalodā ir izveidoti vien pēdējo divdesmit gadu laikā. Vairāk nekā puse no tiem ir ieviesti kopš 2001. gada.

Lai gan vairumā gadījumu esošie nacionālie pārbaudes darbi svešvalodās ir jaunāko notikumu sekas, katrs trešais būtībā ir veidots pēc skolā pastāvošiem svešvalodu novērtējumiem. Piemēram, Bulgārijā *ISCED* 2. pakāpē skolas līmeņa pārbaudes darbs svešvalodās tiek rīkots kopš 1998. gada, un 2003. gadā to pārveidoja par valsts pārbaudes darbu.

Dažas valstis savus valsts pārbaudes darbus pārstrādāja drīz vien pēc to ieviešanas — nereti, lai paplašinātu šo darbu tvērumu, iekļaujot vairākas valodas (skatīt 8. attēlu), paplašinātu vērtējamo prasmju loku (9. attēls) vai palielinātu eksaminējamo skolēnu skaitu (skatīt 7. attēlu).

Luksemburga, Malta un Somija ir veiksmīgi valstu piemēri par gadu gaitā augušo pārbaudāmo svešvalodu piedāvājumu.

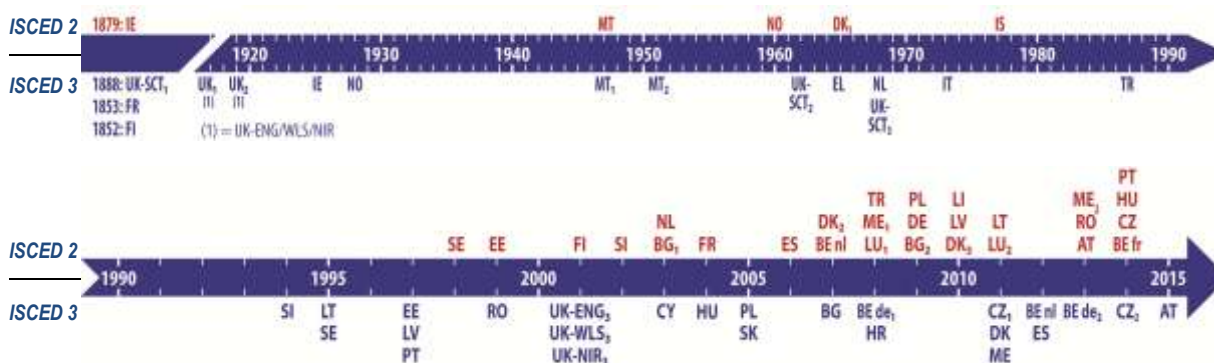
- Valsts pārbaudes darbu franču un vācu valodā, ko Luksemburgā kārtu 9. klasē, ieviesa 2003. gadā, savukārt 2011. gadā tam pievienoja angļu valodas zināšanu pārbaudi.
- Maltā — „Ikgadējos vidusskolu eksāmenus”, kurus kārtu gan *ISCED* 2., gan 3. pakāpē, pamazām papildināja ar citām valodām: angļu (1947. gadā), itāļu (1975. gadā), franču, vācu un arābu (1976. gadā), spāņu un krievu (1989. gadā). No otras puses „MATSEC vidējās izglītības sertifikāts”, ko kārtu vidējās izglītības - *ISCED* 3- noslēgumā, kopš 1980. gada ir devis iespēju pārbaudīt itāļu valodas, kopš 1992. gada — angļu valodas, un kopš 1994. gada — franču, vācu, spāņu un krievu valodu prasmes.
- Somijā rīkotajā pārbaudes darbā „Svešvalodas 9. klasē” kopš 1999. gada pārbauda angļu valodas prasmes, bet kopš 2003. gada tam pievienoja arī vācu, franču un krievu valodas.

Dažos gadījumos gadu gaitā līdzīgi ir palielinājies to prasmju skaits, ko vērtē svešvalodu pārbaudes darbos. Piemēram, 2008. gadā Zviedrijā spāņu, franču un vācu valodām, kas tika pārbaudītas 2. kompetenču līmenī *ISCED* 2. vai 3. pakāpē, vērtēja tikai divas prasmes, taču 2009. gada darbos pārbaude ietvēra visas prasmes (lasīšanu, rakstīšanu, klausīšanos un runāšanu). Turklāt 4. līmeņa kompetences pārbaudes darbs spāņu valodā (*ISCED* 3. pakāpē), kurā 2010. gadā tika pārbaudīta

tikai viena prasme, 2012. gadā jau pārbaudīja visas prasmes (lasīšanu, rakstīšanu, klausīšanos un runāšanu).

Visbeidzot dažās valstīs, piemēram, Bulgārijā, valsts pārbaudes darbi, kurus sākotnēji kārtoja tikai daļa skolēnu, ir pakāpeniski paplašināti. Bulgārijā *ISCED 2.* pakāpē organizētais „Valsts ārējais novērtējums” tika izveidots 2003. gadā, lai novērtētu vispārējās izglītības skolēnus, taču kopš 2005. gada tajā iekļauti arī PIA 8. klases skolēni, kas apgūst intensīvos svešvalodas kursus.

1. attēls: Gads, kurā pirmo reizi tika ieviests valsts pārbaudes darbs svešvalodās, *ISCED 2.* un *3.* pakāpē, 2014./15. ak. gads

Avots: Eurydice.

Paskaidrojums

Šajā attēlā parādīts gads, kad tika ieviests valsts pārbaudes darbs svešvalodās. Neatkarīgi no tā, vai pārbaudes darbi šobrīd ir mainījušies, attēlā norādīts gads, kad valsts pārbaudes darbi svešvalodās ar to pašu mērķi, kāds tiem ir šodien, tika organizēti pirmo reizi.

Valstis/reģioni ar vairāk nekā vienu pārbaudes darbu dažādos izglītības posmos, ir norādīti tik reizes, cik reizes šie pārbaudes darbi tiek rīkoti. Šajos gadījumos ir numurēti arī valstu akronīmi.

Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Dānija. 12./13. klasē organizētie „Vidējās izglītības noslēguma eksāmeni” pirmoreiz tika ieviesti 2011. gadā vienā izglītības programmā (*EUX* programma, kas ir vispārējās izglītības un PIA apvienojums). Par citām programmām nav informācijas.

Spānija. Attēlā parādītie dati attiecas uz Valensijas autonomo apgabalu *ISCED 2.* pakāpē un Kataloniju *ISCED 3.* pakāpē. Tālākminētie autonomie apgabali sekoja Valensijas piemēram un arī sāka rīkot šādu valsts pārbaudes darbu svešvalodās *ISCED 2.* līmenī: Navarra un Basku Zeme (2009. g.), Estremadura un Mursija (2010. g.) un Madride (2012. g.). Tālākminētie autonomie apgabali sekoja Katalonijas piemēram, arī rīkojot šādu valsts pārbaudes darbu svešvalodās *ISCED 3.* līmenī: Kanāriju salas (2013. g.) un Kantabrija, Estremadura un Madride (2014. g.).

Austrija. 12. klasē rīkoto „Akadēmisko vidusskolu (*AHS*) standartizēto un kompetencēs balstīto imatrikulācijas eksāmenu” pilnībā ieviesa 2015. gadā, lai gan dažas akadēmiskās vidusskolas to sāka rīkot jau 2014. gadā.

Serbija. Nav informācijas.

Turpmāk minētajās valstīs ir pārbaudes darbi, kas nav iekļauti attēlā (skatīt pielikuma 1. tabulu):

Lietuva. „Kredītpunkti par runāšanas prasmēm svešvalodās”, ko kārto 12. klasē, tika ieviesti 2002. gadā.

Luksemburga. „Valsts pārbaudes darbs franču valodā” un „Valsts pārbaudes darbs vācu valodā” (*ISCED 2.* pakāpē) pirmoreiz tika rīkoti 2003. gadā.

Ungārija. Vēl divi valsts pārbaudes darbi, „Mērķvalodas zināšanu novērtējums” (*ISCED 2.* pakāpē), pirmoreiz notika 2013. gadā.

Slovēnija. „Profesionālo skolu imatrikulācijas eksāmens”, ko kārto 13. klasē, pirmoreiz notika 2002. gadā.

Lihtenšteina. „Uz tīmekļa resursiem balstīta pārbaudes darbu sistēma”: 8. klases skolēni to pirmo reizi kārtoja 2006. gadā.

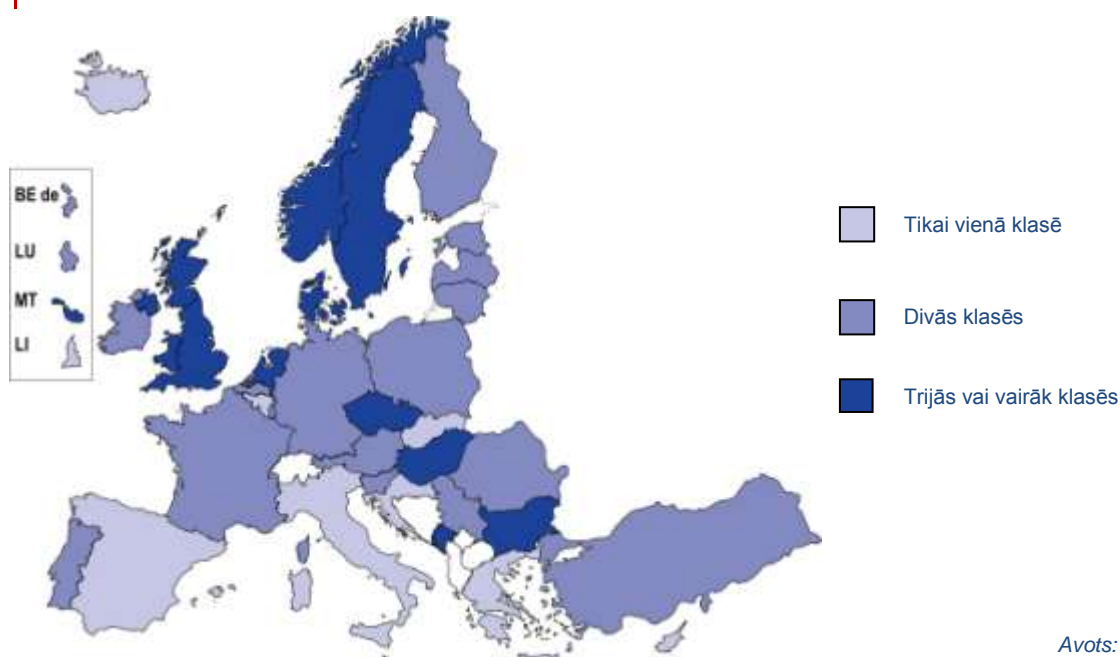
Norvēģija. „Eksāmens programmas mācību priekšmetos: angļu valodā un/vai svešvalodās I, II vai III līmenī”, (kārto 12./13. klasē), tika ieviests 2007. gadā.

Valsts pārbaudes darbus svešvalodās lielākajā daļā valstu rīko gan vidējās izglītības pirmajā, gan otrajā posmā

Lielākajā daļā Eiropas valstu/reģionu ir izveidoti valsts pārbaudes darbi, kuros valodu prasmes vidējās izglītības pirmajā un otrajā posmā vērtē vairāk par vienu reizi. Vairums šo pārbaudžu notiek gan *ISCED 2.*, gan *3.* pakāpē.

Kā parādīts 2. attēlā, lielākā daļa izglītības sistēmu rīko dažādus valsts pārbaudes darbus vismaz divās atšķirīgās vidējās izglītības abu posmu klasēs. Tas nenozīmē, ka ikviens skolēns kārtos visus izglītības sistēmas rīkotos pārbaudes darbus, jo tie var būt paredzēti, piemēram, atšķirīgām skolēnu mērķgrupām. Apmēram ceturtdaļa izglītības sistēmu valsts pārbaudes darbu svešvalodās rīko tikai vienā klasē, savukārt apmēram divpadsmit — trijās vai vēl vairāk klasēs.

2. attēls. Klašu skaits, kurā ISCED 2. un 3. pakāpē tiek rīkoti dažādi valsts pārbaudes darbi svešvalodās, 2014./13. ak. gads

Paskaidrojums

Attēls parāda klašu skaitu, kurās tiek rīkoti valsts pārbaudes darbi. Tām valstīm, kurās vienu un to pašu pārbaudes darbu var kārtot atšķirīgās klasēs, pārbaudes darbs tiek skaitīts kā kārojams vienā klasē.

Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Spānija. Valensijas, Mursijas, Navarras un Basku Zemes autonomajos apgabalos skolēni pārbaudes darbu kārtu 8. klasē (ISCED 2. pakāpē), savukārt Kanāriju salās, Kantabrijā un Katalonijā — 10. klasē (ISCED 3. pakāpē). Pārbaudes darbus Estremaduras un Madrides autonomajos apgabalos rīko kā 8., tā 10. klasē.

Luksemburga. „Valsts pārbaudes darbi angļu valodā” ISCED 2. pakāpē kārtu tehniskās izglītības 9. klašu skolēni, un vispārējās izglītības 8. klašu skolēni.

Zviedrija. ISCED 3. pakāpē ir dažādi pārbaudes darbi, kuros dažādas svešvalodas vērtē atšķirīgos līmeņos. Šos pārbaudes darbus rīko dažādās klasēs.

Lielākoties skolēni tos kārtu ISCED 2. un 3. pakāpē. Tomēr dažās valstīs skolēni tiek vērtēti tikai vienā no šīm pakāpēm. Izglītības sistēmās, kurās skolēnus abu izglītības pakāpju laikā pārbauda vairāk nekā vienu reizi, trijos gadījumos pārbaudes darbu kārtu ISCED 2. pakāpē (Vācijā, Luksemburgā un Serbijā), savukārt Beļģijas vācu kopienā un Apvienotajā Karalistē pārbaudes darbi notiek ISCED 3. pakāpē. Tajās izglītības sistēmās, kurās skolēni tiek vērtēti tikai vienā klasē, neliels to pārsvars (Grieķijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā un Slovākijā) tos kārtu ISCED 3. pakāpē.

Vairums valsts pārbaudes darbi skolēniem ir izšķiroši

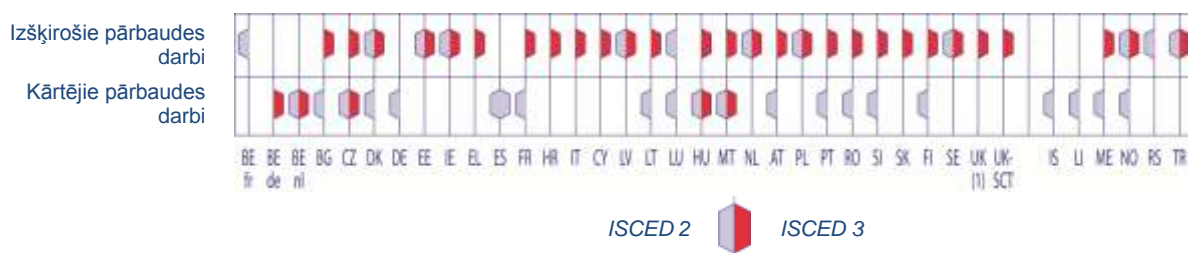
Valsts pārbaudes darbus svešvalodās valstīs rīko dažādu iemeslu dēļ, un tie šajā ziņojumā ir sadalīti divās pamatkategorijās.

Pirmās kategorijas valsts pārbaudes darbi apkopo skolēnu sekmes mācību gada vai izglītības posma/pakāpes beigās pirms formālu lēmumu pieņemšanas par turpmāko izglītību. Pārbaudes darbu rezultātus izmanto, lai izsniegtu sertifikātus vai informētu par svarīgiem lēmumiem attiecībā uz skolēnu tālākvirzību, piemēram, pārcelšanu uz nākamo klasi, iedalījumu grupās, iestāšanos augstākās izglītībasursos vai iestādēs utt. Šajā grupā ietilpstošos pārbaudes darbus dēvē par „**izšķirošajiem skolēnu pārbaudes darbiem**“.

Otrās grupas darbu mērķis ir izvērtēt izglītības sistēmas rezultātus kopumā vai arī skolu vai atsevišķu skolēnu rezultātus, lai sniegtu ziņas par mācīšanas un mācīšanās uzlabojumiem. Šie pārbaudes darbi formāli neietekmē skolēnu tālākvirzību, tādēļ tos bieži dēvē par „**kārtējiem skolēnu pārbaudes darbiem**“.

Lai gan valsts pārbaudes darbu svešvalodā galveno mērķi ir iespējams noteikt, jāpatur prātā, ka parasti tie kalpo vairākiem nolūkiem, kurus var attiecināt uz divām galvenajām kategorijām. Piemēram, tos pārbaudes darbu rezultātus, pēc kuriem pieņem lēmumus par skolēnu tālākvirzību, bieži vien izmanto izglītības sistēmas vai atsevišķu skolu uzraudzībai (*European Commission/EACEA/Eurydice*, 2009, p. 24). Taču minēto aspektu šajā ziņojumā mēs nepētīsim plašāk. Pievērsoties izšķirošo pārbaudes darbu rezultātu izmantojumam, galvenokārt aplūkosim skolēnu tālākvirzību, kā redzams zemāk.

3. attēls. Izšķirošo un kārtējo pārbaudes darbu sadalījums valstīs, ISCED 2. un 3. pakāpē, 2014./15. m. g.

Avots: Eurydice.

UK (1) = UK-ENG/WLS/NIR

Paskaidrojums

„Izšķirošie pārbaudes darbi“ sniedz informāciju, kas tiek izmantota lēmumu pieņemšanā par skolēnu tālākvirzību, tai skaitā apliecību piešķiršanu, sadalīšanu grupās ISCED 2. vai 3. pakāpē (ievirzot skolēnus vajadzīgajā plūsmā vai izglītības programmā) vai skolēnu uzņemšanai augstākās izglītības iestādēs vaiursos. Vairāk informācijas meklējiet 4. attēlā.

„Kārtējie pārbaudes darbi“ neietekmē lēmumu par skolēnu pāreju uz nākamo izglītības posmu. Galvenais mērķis ir novērtēt izglītības sistēmas rezultātus kopumā, lai pēc nepieciešamības varētu ieviest attiecīgas politikas nostādnes, vai novērtēt sekmes, un informēt par uzlabojumiem mācīšanas un apguves metodēs skolā vai atsevišķa skolēna gadījumā.

Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi. Vairāk informācijas par katra valsts pārbaudes darba svešvalodā galveno mērķi meklējiet pielikuma 2. un 3. tabulā.

Kā redzams 3. attēlā, gandrīz visās valstīs tiek rīkoti valsts pārbaudes darbi, kas ietekmē skolēnu tālākvirzību: 16 valstīs vai reģionos šis ir vienīgais pārbaudes darba veids. Kārtējos valsts pārbaudes darbus svešvalodās rīko salīdzinoši mazāks valstu skaits. Šos pārbaudes darbus rīko mazliet vairāk nekā pusē no valstīm/reģioniem, un tie ir vienīgie pārbaudes darbi Beļģijā (vācu un flāmu kopienās), Vācijā, Spānijā, Islandē un Lihtenšteinā. Taču Beļģija (vācu kopiena) 2017. - 2019. gada posmā plāno ieviest nacionālos svešvalodas pārbaudes darbus, par kuriem, saskaņā ar jauno Reģionālās attīstības koncepciju, kas stājusies spēkā 2015. gada maijā, izsniegs sertifikātu.

Aplūkojot šajā ziņojumā minētos valsts pārbaudes darbus (skatīt 1. tabulu pielikumā), ir skaidri redzams, ka izšķirošie pārbaudes darbi ir vairāk nekā kārtējie pārbaudes darbi, kuri neietekmē skolēnu tālākvirzību. Gandrīz divas trešdaļas pārbaudes darbu ietilpst pirmajā kategorijā, bet otrajā — mazliet vairāk kā trešdaļa valsts pārbaudes darbu.

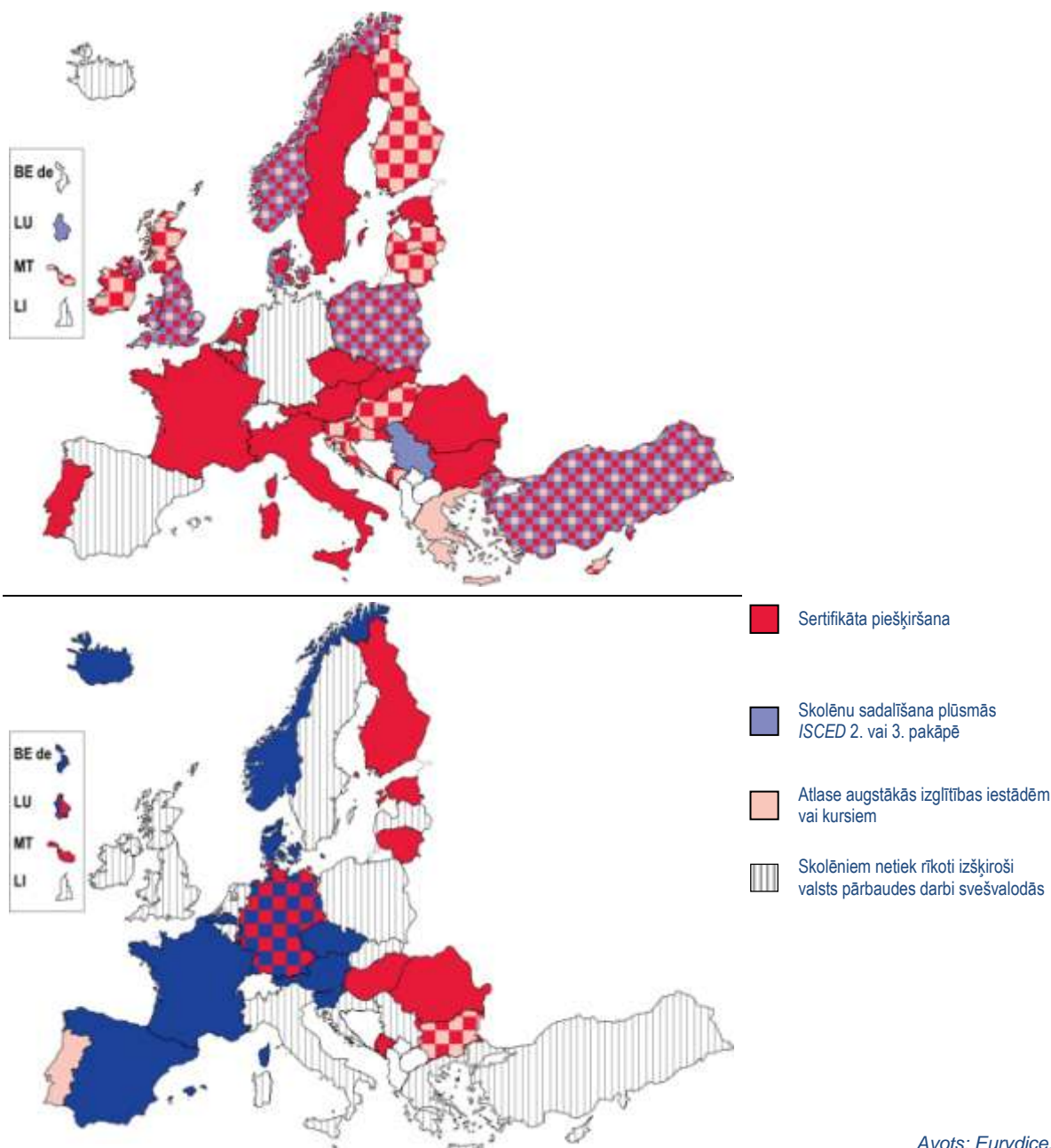
Izskatās, ka visbiežāk izšķirošie pārbaudes darbi tiek rīkoti *ISCED* 3. pakāpē. Apmēram trīs ceturtdaļas izšķirošo pārbaudes darbu notiek šajā posmā, savukārt trīs ceturtdaļas kārtējo pārbaudes darbu — *ISCED* 2. pakāpē. Tomēr deviņās valstīs vai reģionos (Dānijā, Igaunijā, Īrijā, Latvijā, Nīderlandē, Polijā, Zviedrijā, Norvēģijā un Turcijā) izšķirošie pārbaudes darbi svešvalodās tiek rīkoti gan *ISCED* 2., gan 3. pakāpē, bet Beļģijā (franču kopienā), Luksemburgā un Serbijā — tikai *ISCED* 2. pakāpē. Piecas valstis vai reģioni kārtējos pārbaudes darbus rīko abās *ISCED* pakāpēs: Beļģijā (flāmu kopienā), Čehijā, Spānijā, Ungārijā un Maltā. Beļģijā (vācu kopienā) kārtējos pārbaudes darbus rīko tikai *ISCED* 3. pakāpē.

Izšķirošo pārbaudes darbu rezultātus bieži vien izmanto sertifikāta izsniegšanai

Ja valsts pārbaudes darbu rezultāti ietekmē skolēnu tālākvirzību (skatīt 3. attēlu), tos gandrīz vienmēr norāda vidējās izglītības pirmā vai otrā posma beigās izsniegtajā sertifikātā. Sertifikāts apliecina izglītības pakāpes vai – reizēm – posma pabeigšanu un parasti dod iespēju pāriet uz nākamo. Valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultātiem piešķirtais svarīgums saistībā ar sertifikātu izsniegšanu visās valstīs nav vienāds, un tas atkarīgs no skolēnu prasmju vērtējuma kultūras. Piemēram, pārbaudes darbu rezultātus var aplūkot vai nu kopā ar skolēna darba novērtējumu un gada laikā saņemtajām atzīmēm, vai arī ar pēdējā skolā rīkotā eksāmena rezultātiem. Valsts pārbaudes darbu rezultāti var kalpot arī par pamatu sertifikāta piešķiršanai ⁽⁹⁾.

⁽⁹⁾ Plašāk par skolēnu vērtēšanas formām, par kurām *ISCED* 2. un 3. pakāpes beigās tiek piešķirts sertifikāts, *European Commission/EACEA/Eurydice*, 2012a, pp. 163-168.

4. attēls. Izšķirošo valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultātu izmantošana, pieņemot lēmumu par skolēnu tālākvirzību, *ISCED* 2. un 3. pakāpē, 2014./15. m. g.

Avots: *Eurydice*.

Paskaidrojums

„Izšķiroši pārbaudes darbi” sniedz informāciju, kas tiek izmantota lēmumu pieņemšanā par skolēnu tālākvirzību, tai skaitā apliecību piešķiršanu, sadalīšanu grupās *ISCED* 2. vai 3. pakāpē (ievirzot skolēnus vajadzīgajā plūsmā vai izglītības programmā) vai atlasei augstākās izglītības iestādēm vai kursiem. Pēdējais attiecas uz centralizētajām vai nacionālajām sistēmām, kurās vēl bez prasības sekmīgi pabeigt vidējās izglītības otro posmu, rezultāti valsts pārbaudes darbos svešvalodās *ISCED* 3. pakāpē tiek izmantoti uzņemšanai augstākās izglītības iestādēs vaiursos ⁽¹⁰⁾.

Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi. Atkarībā no valsts izšķirošie pārbaudes darbi var tikt rīkoti vai nu *ISCED* 2. vai 3. pakāpē, vai arī abās. Vairāk informācijas par attiecīgajām *ISCED* pakāpēm un to, kā skolēnu tālākvirzību ietekmē visu izšķirošo valsts pārbaudes darbu rezultāti katrā no valstīm, meklējiet pielikuma 2. tabulā.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Luksemburga. Valsts pārbaudes darbu angļu, franču un vācu valodā rezultātus skolēnu ievirzīšanai attiecīgā skolas plūsmā *ISCED* 3. pakāpē, attiecinā tikai uz skolēniem, kas ir uzņemti tehniskās vidējās izglītības pirmajā posmā.

⁽¹⁰⁾ Prasības studentu uzņemšanai augstākajā izglītībā: Skatīt valstu aprakstus par nacionālajām izglītības sistēmām (7. nodaļa), kas atrodas *Eurydice* interneta vietnē (<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Countries>).

Zviedrija. Skolēnu kārtoto valsts pārbaudes darbu rezultāti tiek izmantoti, lai skolotāji varētu visaptveroši novērtēt un noteikt gala vērtējumu; taču tos neatspoguļo sertifikātos.

Piecās valstīs no tām, kurās valsts pārbaudes darbu vērtējumu atspoguļo piešķirtajos sertifikātos, tie ietekmē arī skolēnu sadalīšanu plūsmās *ISCED* 3. pakāpē. Līdz ar to skolēnu atzīmes valsts pārbaudes darbos, kurus viņi kārtā vidējās izglītības pirmā posma beigās (Polijā un Turcijā) vai *ISCED* 3. pakāpes ietvaros (Apvienotajā Karalistē — Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā), ļauj ievirzīt skolēnus attiecīgā plūsmā vai programmā vidējās izglītības otrajā posmā. Norvēģijā šīs atzīmes izmanto, lai pieņemtu lēmumu par skolēnu gaitām tālākizglītībā, kur kandidātu skaits ir lielāks par brīvajām vietām.

Valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultāti var ietekmēt arī lēmumu par skolēnu tālākvirzību, runājot par konkrētu izglītības ceļu pieejamību *ISCED* 2. vai 3. pakāpē, pat, ja tie netiek ņemti vērā, piešķirot sertifikātu. Luksemburgā valsts pārbaudes darbu rezultāti angļu, franču un vācu valodās tiek izmantoti, lai tehniskās vidējās izglītības pirmā posma skolēniem piedāvātu arī citus izglītības ceļus *ISCED* 3. pakāpē. Serbijā valsts pārbaudes darbu svešvalodā, kas tiek kārtoti 6. un 8. klasē, rezultāti sniedz skolēniem pieeju mācībām bilingvālajās klasēs vai filoloģijas ģimnāzijās un klasēs.

14 valstīs (skatīt 4. attēlu) skolēnu iegūtās atzīmes valsts pārbaudes darbos, kas tiek kārtoti *ISCED* 3. pakāpē sertifikāta ieguvei, sniedz pieeju turpmākiem izglītības ceļiem un kursiem. Turklāt Grieķijā vidējās izglītības otrā posma absolventiem ir jākārtā „Mūsdienu svešvalodu eksāmens“, lai varētu iestāties noteiktās augstākās izglītības iestāžu fakultātēs, lai gan šo valsts pārbaudes darbu neņem vērā, piešķirot vidējās izglītības otrā posma sertifikātu.

Puses kārtējo pārbaudes darbu svešvalodās rezultātus izmanto kā skolu, tā izglītības sistēmu efektivitātes noteikšanai

Kārtējo pārbaudes darbu galvenais mērķis ir sniegt skaidru priekšstatu par skolēnu sekmēm un saskaņāt iespējas mācīšanas un mācīšanās prakses uzlabojumiem. Kārtējie eksāmeni būtiski atšķiras pēc to mērķa iegūtās informācijas izmantojumā: politikas veidotājiem, lai uzlabotu izglītības sistēmu kopumā, vai skolām, kur to izmanto direktori, skolotāji vai konkrēti skolēni un to vecāki.

Apmēram divas trešdaļas pārbaudes darbu angļu valodā tiek kārtoti ar nolūku uzraudzīt izglītības sistēmas vispārējo efektivitāti. Pārbaudes darba rezultāti tiek izmantoti, lai salīdzinātu konkrētas skolēnu grupas sekmes pēc noformulētajiem izglītības programmas mērķiem un sniegtu informāciju, lai varētu pieņemt atbilstošus lēmumus par valsts izglītības politiku, jo īpaši saistībā ar izmaiņām svešvalodu apguves programmā.

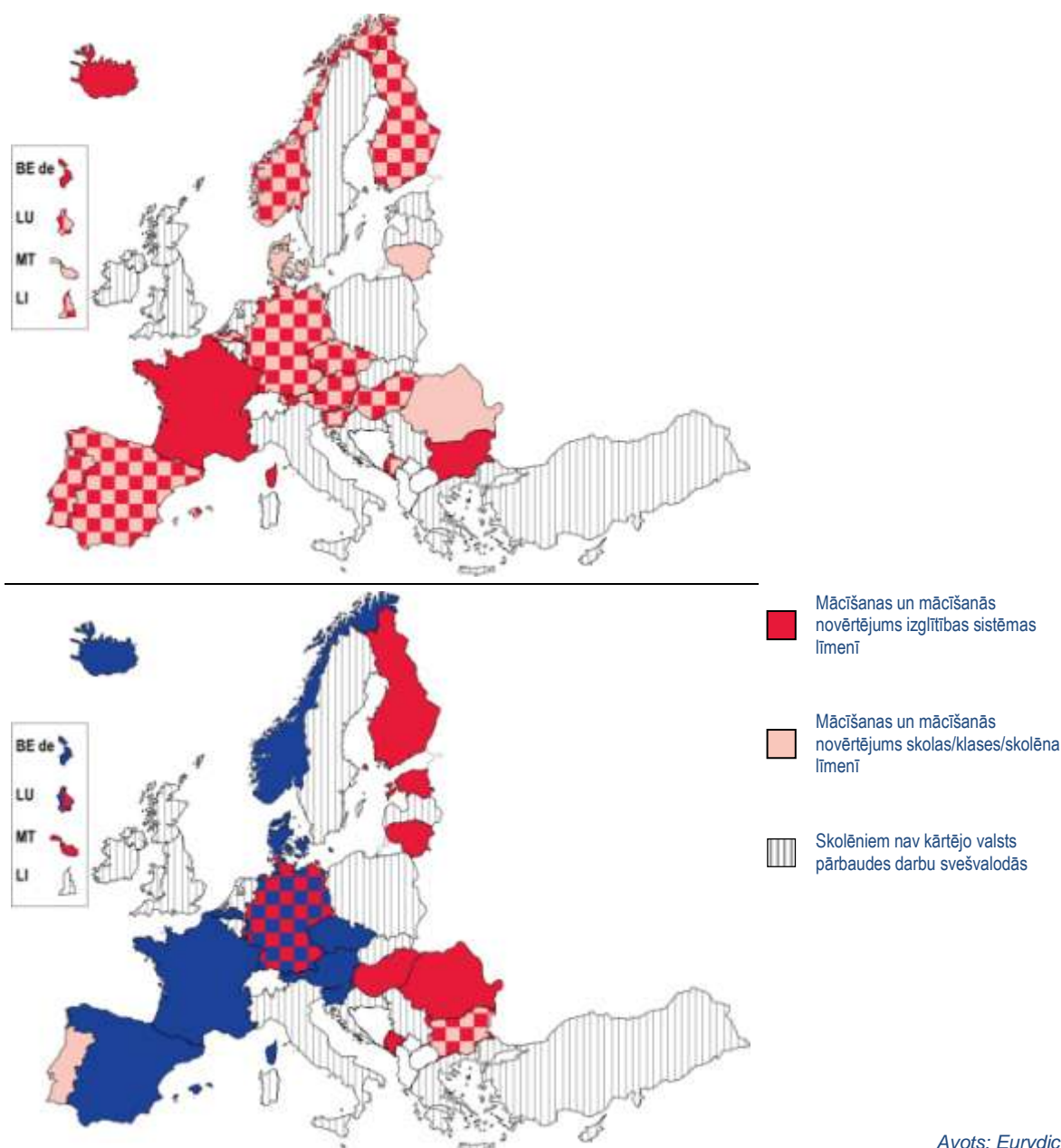
Vienīgais Beļģijā (vācu kopienā), Bulgārijā, Francijā, Luksemburgā (Standartizētie pārbaudes darbi) un Islandē rīkoto kārtējo pārbaudes darbu mērķis ir izglītības sistēmas pārraudzība, un skolotāji nesaņem atgriezenisko saiti par savas klases vai skolas sasniegto līmeni. Pārsteidzoši, taču valsts pārbaudes darbi, kurus rīko, lai pārraudzītu izglītības sistēmu kopumā, ne vienmēr ir veidoti pēc izlases principa. Ja Beļģija (vācu kopiena) un Francija rīko pārraudzības pārbaudes darbus pēc izlases principiem, tad Bulgārijā ⁽¹⁾, Luksemburgā un Islandē šo pārbaudes darbu kārtā visi skolēni.

Divpadsmit valstīs valsts pārbaudes darbus izmanto, lai pārbaudītu izglītības sistēmu kopumā un informētu par uzlabojumu iespējām skolas mērogā. Tas attiecas uz izlases veida pārbaudes darbiem, kurus rīko Beļģijā (flāmu kopienā), Čehijā, Vācijā (Nacionālais vērtēšanas darbs par valodām), Slovēnijā un Somijā. Turklāt Spānijā, Ungārijā, Austrijā, Portugālē, Melnkalnē, Lihtenšteinā noteikta

⁽¹⁾ Bulgārijā valsts ārējais eksāmens ir jākārtā visiem skolēniem, kas uzņemti 7. klasē, un arī skolēniem, kas vai nu vispārējās vai profesionālās izglītības 8. klasē svešvalodu apgūst padziļināti.

satura standarta pārbaudes darbu un Norvēģijā visu skolēnu kārtoto valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultātus izmanto gan izglītības sistēmas novērtējumam, gan skolas vajadzībām.

5. attēls. Kārtējo valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultātu galvenais izmantojums, ISCED 2. un 3. pakāpe, 2014./15. m. g.

Avots: Eurydice.

Paskaidrojums

„Kārtējie pārbaudes darbi” neietekmē lēmumu par skolēnu tālākvirzību. Galvenais mērķis ir novērtēt izglītības sistēmas darbības rādītājus kopumā, lai pēc nepieciešamības varētu ieviest attiecīgas politikas nostādnes, vai novērtēt sekmes, un informēt par uzlabojumiem mācīšanas un mācīšanās metodēs skolā vai atsevišķa skolēna gadījumā. Šahveida lauciņi norāda uz divām galvenajām situācijām:

- vienīgā kārtējā pārbaudes darba, kas tiek organizēts konkrētā valstī, rezultātus izmanto, lai vērtētu mācīšanu un mācīšanos gan izglītības sistēmas, gan skolas/klases/skolēna līmenī
- divu vai vairāku atsevišķu kārtējo pārbaudes darbu, kas tiek organizēti konkrētā valstī, rezultātus izmanto, lai vērtētu mācīšanu un mācīšanos vai nu izglītības sistēmas, vai skolas/klases/skolēna līmenī.

Atkarībā no valsts kārtējos pārbaudes darbus rīko vai nu ISCED 2., vai 3. pakāpē, vai arī abās.

Visu informāciju par ISCED pakāpēm, kurās tiek rīkoti kārtējie pārbaudes darbi katrā valstī, un katra kārtējā valsts pārbaudes darba rezultātu izmantojums, ir dots pielikuma 3. tabulā.

Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Vācija. Federālās zemes atbild par VERA pārbaudes darbu rīkošanu. Katrā no tām ir savi noteikumi par atgriezenisko saiti attiecībā uz pārbaudes darbu rezultātiem.

Lihtenšteina. Attēlā iekļautā informācija attiecas uz noteikta satura standarta pārbaudes darbiem, savukārt uz tīmekļa resursiem balstītās pārbaudes darbu sistēmas rezultātus izmanto tikai skolas, klases un skolēnu līmenī.

Un pretēji — septiņās zemāk minētajās valstīs rīkot kārtējos pārbaudes darbus, kuru rezultātus neizmanto izglītības sistēmas pārraudzībai kopumā, jo tos neapkopo valsts mērogā. Tos paredzēts izmantot vietējā (atsevišķu skolēnu, klases, skolas, pašvaldības) līmenī.

- Dānijā starp vairākām nacionālā pārbaudes darba mērķgrupām jāmin skolotāji, direktori, vecāki un pašvaldības.
- Vācijā skolotāji skolēnu gūtos rezultātus *VERA* salīdzinošajos pārbaudes darbos izmanto uz datiem balstītā attīstības ciklā, lai uzlabotu darbu stundās.
- Lietuvā skolas standartizētā pārbaudes darba svešvalodā rezultātus izmanto skolēna, klases un visas skolas līmenī.
- Luksemburgā vidējās izglītības pirmajā posmā valsts pārbaudes darbi galvenokārt tiek izmantoti diagnostiskiem mērķiem, vērtējot skolēnu atsevišķās kompetences.
- Malas skolas ikgadējo vidusskolu eksāmenu rezultātus nosūta skolēnu vecākiem, lai informētu par sekmēm.
- Rumānijā valodas un komunikāciju jomas valsts novērtējuma rezultātus, kas ierakstīti skolēnu portfeļos, izmanto individuālo mācīšanās plānu izveidē un izglītības atbalsta nodrošināšanā.
- Lihtenšteinā uz tīmekļa resursiem balstītās pārbaudes darbu sistēmas rezultātus izmanto skolu kvalitātes nodrošināšanas pārvaldībā un katra skolēna mācīšanās vajadzību noteikšanā.

Valsts pārbaudes darbus svešvalodās galvenokārt rīko izglītības pakāpes beigās

Pusē Eiropas valstu/reģionu visi valsts pārbaudes darbi svešvalodās tiek rīkoti izglītības pakāpes pēdējā klasē vai obligātās izglītības noslēgumā. Gandrīz pusē valstu/reģionu šo procedūru apvieno ar pārbaudes darbiem, kas jākārt izglītības pakāpes apguves laikā. Tikai dažos gadījumos visus valsts pārbaudes darbus rīko izglītības pakāpes apguves laikā, nevis tās noslēgumā.

Valsts pārbaudes darbu izvēlētais laiks, neatkarīgi no tā, vai to organizē izglītības pakāpes apguves laikā vai tās noslēgumā, parasti ir saistīts ar šo pārbaudes darbu mērķiem. Izšķirošie pārbaudes darbi (skatīt 4. attēlu), kas ietekmē skolēnu tālākvirzību, vairāk tiek rīkoti izglītības pakāpes beigās. Kārtējie pārbaudes darbi (skatīt 5. attēlu), kuru galvenais mērķis ir informēt par iespējām uzlabot mācīšanu un mācīšanos, var tikt rīkoti vai nu izglītības pakāpes apguves laikā, vai arī tās noslēgumā.

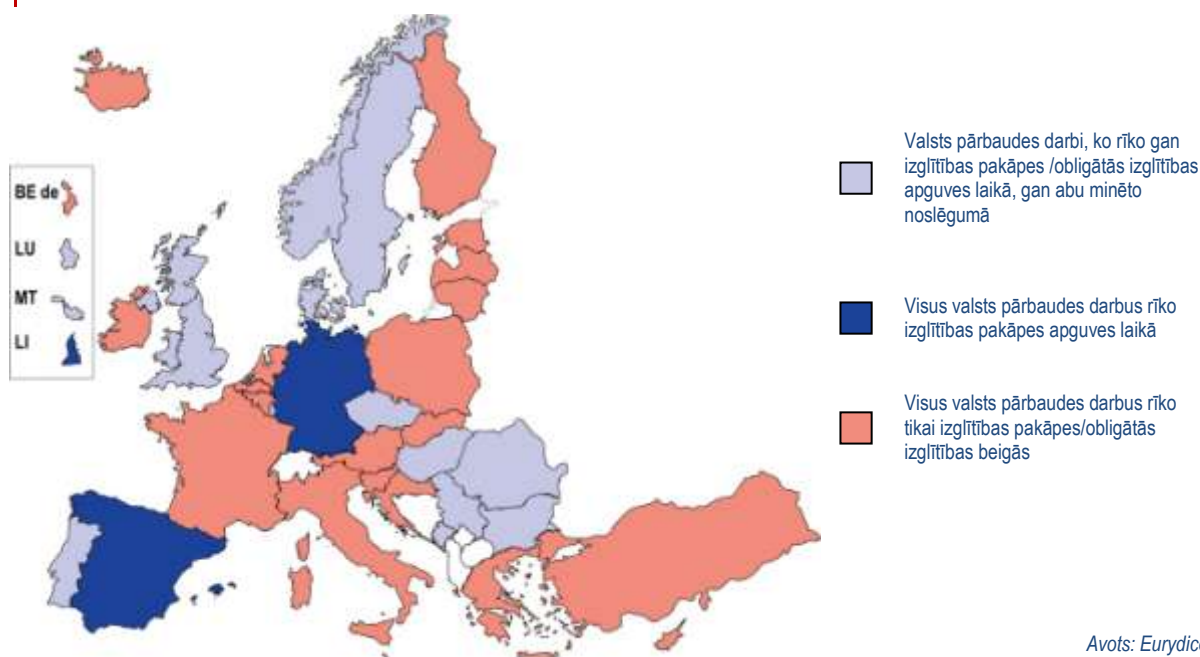
Kā liecina pieejamā informācija, gandrīz visus izšķirošos pārbaudes darbus rīko izglītības pakāpes vai obligātās izglītības beigās — parasti *ISCED* 3. pakāpē. Šajā pakāpē izglītības programmas ir elastīgākas un līdz ar to arī izšķirošie valsts pārbaudes darbi, jo īpaši Ziemeļeiropas valstīs, ne vienmēr tiek rīkoti, izglītības pakāpei noslēdzoties:

- Dānijā skolēni vidējās izglītības noslēguma eksāmenus var kārtot 11., 12. vai 13. klasē (kas ir pēdējā vidējās izglītības klase).
- Portugālē valsts vidējās izglītības noslēguma pārbaudes darbu rīko 11. klasē, vienu gadu pirms *ISCED* 3. pakāpes beigām.
- Apvienotajā Karalistē (Skotijā) „Valsts eksāmenus 5” var kārtot 11., 12. vai 13. klasē un „Padziļinātā līmeņa eksāmenus” — 12. vai 13. klasē, kas ir *ISCED* 3. pakāpes pēdējā klase.

- Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā) vispārējo vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikātu kārto 12. klases skolēni (Ziemeļīrijā — 13. klasē), proti, gadu pirms *ISCED* 3. pakāpes beigām.
- Zviedrijā valsts pārbaudes darbu var kārtot 10., 11. vai 12. klasē (visas *ISCED* 3. pakāpē).
- Norvēģijā eksāmenu pamatpriekšmetos kārto profesionālo programmu 12. klases skolēni un akadēmisko programmu 11. klases skolēni, taču neviena no minētajām nav šo programmu pēdējā klase.

Aina ir daudzveidīgāka kārtējo pārbaudes darbu jomā, un tā ir diezgan atkarīga no pārbaudes darba mērķa. Ja to mērķis ir uzraudzīt izglītības sistēmu, tos gandrīz vienmēr rīko izglītības pakāpes beigās vai obligātās izglītības noslēgumā. Tas attiecas uz visiem kārtējiem pārbaudes darbiem Beļģijā (vācu kopienā), Francijā, Luksemburgā un Islandē. Bulgārijā valsts ārējo eksāmenu kārto 7. klases un arī 8. klases skolēni, t. i. izglītības pakāpes ietvaros un beigās. Pārējos kārtējos pārbaudes darbus, neatkarīgi no līmeņa, kurā tos paredzēts piemērot — no izglītības sistēmas līdz atsevišķam skolēnam — mazliet biežāk rīko izglītības pakāpes apguves laikā.

6. attēls. *ISCED* 2. un 3. pakāpē rīkoto valsts pārbaudes darbu svešvalodās biežums, 2014./13. ak. gads

Paskaidrojums

Pielikuma pirmajā tabulā ir uzskaitīti visi šajā ziņojumā minētie valsts pārbaudes darbi.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Luksemburga. Valsts pārbaudes darbs angļu valodā, ko kārto *ISCED* 2. pakāpes ietvaros, nav obligāts visiem skolēniem šīs pakāpes beigās; to kārto tikai tehniskās izglītības 9. klases skolēni, savukārt vispārējās izglītības skolēni to kārto 8. klasē un tas attiecīgi ir izslēgts no kategorijas „kārto tikai izglītības pakāpes beigās”.

Somija. Pārbaudes darbu rīkošanas laiku reizi piecos gados nosaka Izglītības un kultūras ministrijas novērtējuma plāns. Kartē attēlotā informācija attiecas uz 2014./15. m. g.

Apmēram divas trešdaļas visu valsts pārbaudes darbu svešvalodās ir paredzēti visiem skolēniem, bet aptuveni puse no tiem ir obligāti

To skolēnu loks, kuriem jākārto valsts pārbaudes darbi svešvalodās, mainās no valsts uz valsti. Tie var būt paredzēti visiem skolēniem konkrētā klasē vai izglītības pakāpē; taču tikpat labi tie var būt

domāti skolēniem, kas pastiprināti apgūst svešvalodas, vai arī tos kārtot tikai skolēnu izlase. Turklāt valsts pārbaudes darbi var būt kā obligāti, tā izvēles.

Visiem skolēniem paredzētie valsts pārbaudes darbi svešvalodās

Vidējās izglītības abu posmu laikā gandrīz visās valstīs/reģionos tiek rīkots vismaz viens valsts pārbaudes darbs, kas paredzēts visiem skolēniem konkrētā klasē vai izglītības pakāpē (skatīt 7. attēlu). Atkarībā no konkrētās izglītības sistēmas tas var nozīmēt gan to, ka pārbaude attiecas uz visiem skolēniem kā vispārējā izglītībā, tā PIA, gan uz visiem skolēniem tikai vienā no šiem izglītības programmu veidiem. Piemēram, ja pārbaudāmā klase sakrīt vispārējā izglītībā un PIA, tikai četras valstis — Spānija, Malta, Austrija un Somija — PIA skolēnus neiekļauj pārbaudes procesā. Taču tas nenozīmē, ka PIA skolēnu zināšanas visās svešvalodās netiek vērtētas, jo vērtējums var norisināties skolas mēroga eksāmenā.

Visiem skolēniem paredzētie valsts pārbaudes darbi ne vienmēr ir obligāti visiem. Apmēram pusē valstu šie pārbaudes darbi ir izvēles, un tikai trīs gadījumos tie ir izšķirošie pārbaudes darbi. Šie izņēmumi ir Luksemburgā (valsts pārbaudes darbi, kurus kārtot vidējās izglītības pirmā posma skolēni angļu, franču vai vācu valodā), Lietuvā (standartizētais pārbaudes darbs svešvalodā un Melnkalnē (trešā cikla noslēguma zināšanu pārbaude).

Tālāk aprakstītas trīs galvenās situācijas, kurās visiem skolēniem paredzētie valsts pārbaudes darbi svešvalodās ir izvēles. Pirmkārt, svešvalodas var iekļaut izvēles priekšmetu sarakstā, no kura skolēni izvēlas to(-s) mācību priekšmetu(-s), kuros viņi tiks vērtēti. Otrkārt, ir valsts pārbaudes darbi, kurus jākārtot tikai tiem skolēniem, kas izvēlas turpināt izglītību ar svešvalodas novirzienu skolā vai augstākajā izglītības iestādē. Treškārt, valsts pārbaudes darbi svešvalodā var būt izvēles tikai dažos gadījumos, piemēram, skolēniem, kas izvēlējušies konkrētu izglītības virzienu.

Turpmāk minētās valstis organizē valsts pārbaudes darbus, kuros svešvalodas nav obligāts mācību priekšmets, un skolēni to var izvēlēties kārtot vai nekārtot.

- Igaunijā pamatskolas noslēguma eksāmeni ar standartizētiem uzdevumiem, kurus kārtot 9. klases skolēni, sastāv no trīs obligātajiem pārbaudes darbiem: igauņu valoda, matemātika un vēl viens priekšmets pēc skolēna izvēles, kas var būt arī svešvaloda.
- Bulgārijā, Lietuvā un Melnkalnē imatrikulācijas eksāmenos svešvalodu pārbaude ir tikai viena no iespējām, kurus skolēni var izvēlēties šajos pārbaudes darbos. Taču Lietuvā plānotajās reformās līdz 2017./2018. mācību gadam paredzēts ieviest obligātos valsts pārbaudes darbus svešvalodās *ISCED 2* pakāpes (10. klases) beigās.
- Čehijā „Skolas noslēguma eksāmeni (kopējā daļa)” tiek rīkota 13. klasē un skolēniem ir jākārtot divi eksāmeni: čehu valoda un literatūra, kas ir obligāti, un otrs obligātais mācību priekšmets, kurā var izvēlēties starp svešvalodu un matemātiku.
- Portugālē „Valsts vidējās izglītības noslēguma pārbaudes darbā”, kuru rīko 11. klasē, skolēni var izvēlēties eksāmenu svešvalodās vai citos mācību priekšmetos.

Skolēni, kas vēlas iestāties universitāšu valodu fakultātēs, kārtot tādus valsts pārbaudes darbus kā, piemēram, moderno svešvalodu eksāmeni un „Pirmsdiploma iestājekssāmeni 5”, kas tiek rīkoti 12. klasē attiecīgi Grieķijā un Turcijā. Līdzīgi arī Serbijā šādus iestājekssāmenus svešvalodā kārtot tikai 6. un 8. klases skolēni, kas vēlas apgūt divvalodu programmas vai iestāties specializētajās valodu vidusskolās.

Igaunija, Horvātija un Luksemburga ir daži valstu piemēri, kurās valsts pārbaudes darbi svešvalodās ir izvēles. Šajās valstīs tas ir atkarīgs no skolēna izvēlēta izglītības virziena. Ārējie skolas noslēguma eksāmeni Igaunijā un valsts imatrikulācijas eksāmens Horvātijā ir obligāti vispārējās vidējās izglītības otrajā posma skolēniem, bet izvēles — PIA skolēniem. Pretēji tam Luksemburgā tehniskās vidējās izglītības pirmā posma 9. klases skolēniem ir obligāti jākārto valsts pārbaudes darbs angļu valodā, taču vispārējās izglītības 8. klases skolēniem tas ir izvēles eksāmens.

Maltā eksāmens ir obligāts vai izvēles atkarībā no pārbaudāmajām svešvalodām. Piemēram, izšķirošie valsts pārbaudes darbi svešvalodās ir obligāti angļu valodā, taču izvēles — visās pārējās svešvalodās. Lietuvā skolas pašas nosaka, vai standartizētais pārbaudes darbs svešvalodā, ko kārto 10. klasē, ir obligāts vai izvēles.

Polija ir vēl viens piemērs par valsts pārbaudes darbu svešvalodā, kas ir izvēles vien dažos gadījumos. Vidējās izglītības pirmā posma noslēguma eksāmenu svešvalodā (pamata, padziļinātais līmenis), obligāti kārto 9. klases skolēni, kas valodas sākuši apgūt *ISCED* 2. pakāpē, pamata līmenī (taču pēc vēlēšanās viņi var izvēlēties to kārtot arī padziļinātā līmenī), bet tie, kas svešvalodu apguvuši gan *ISCED* 1. pakāpē, gan *ISCED* 2. pakāpē, to obligāti kārto padziļinātajā līmenī (tajā pašā valodā). Tiem, kas 12./13. klasē kārto imatrikulācijas eksāmenu svešvalodā (pamata līmenis, padziļinātais līmenis, bilingvālais līmenis), obligāti tiek vērtēts pamata līmenis un pēc izvēles — bilingvālais līmenis (dažās valodās un/vai citās svešvalodās — skolēni var izvēlēties kārtot vairāk par vienu svešvalodas eksāmenu padziļinātajā līmenī).

Konkrētām skolēnu grupām paredzētie valsts pārbaudes darbi svešvalodās

Daži pārbaudes darbi jau no paša sākuma ir paredzēti konkrētām skolēnu grupām — parasti tām, kas izvēlējušās svešvalodu novirzienu. Tas attiecas uz svešvalodu apguvējiem, kas kārto:

- valsts ārējo eksāmenu, ko Bulgārijā rīko 8. klasē;
- *satura un valodas integrētās apguves programmas* skolēnu akreditācijas pārbaudes darbu 10.klasē — *GESE* eksāmenu Trīsvienības Koledžā Kanāriju salās un bilingvālo daļu integrālo novērtējumu 10. klasē Estremadurā, Spānijā.
- valsts eksāmenus: otro rakstisko darbu, ko Itālijā rīko 13. klasē;
 - Kipras valsts eksāmenu 12. klases skolēniem;
 - mērķvalodas zināšanu novērtējumu, ko 6., 8. un 10. klasē rīko Ungārijā;
- vispārējo vidējās izglītības sertifikātu (*GSCE*), vispārējo vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikātu un vispārējo vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikātu (A vai A2 līmeni), ko Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā) rīko *ISCED* 3. pakāpē;
- „Valsts eksāmenu 5“, padziļināta līmeņa eksāmenu un sugstākā līmeņa eksāmenu rīko *ISCED* 3. līmenī Apvienotajā Karalistē (Skotijā).

Visi minētie ir izšķirošie pārbaudes darbi, izņemot tos, kas tiek rīkoti Bulgārijā, Spānijā un Ungārijā. Gandrīz visi šie pārbaudes darbi ir obligāti visiem skolēniem. Tomēr mēdz būt izņēmumi. Kiprā skolēni var izvēlēties - kārtot vai nekārtot Kipras valsts eksāmenu, kuru rīko 12. klasē. Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā) tiek sagaidīts, ka skolēni, kas ir izvēlējušies apgūt svešvalodu pirms 14 gadu vecuma, kārtos attiecīgu pārbaudes darbu, lai arī tas nav obligāts.

Valsts pārbaudes darbi, kurus kārtu skolēnu izlase

Pēdējo pārbaudes darbu grupu veido pārbaudes darbi, kurus kārtu tikai konkrēta skolēnu grupa. Tas attiecas uz visiem pārbaudes darbiem Beļģijā (vācu un flāmu kopienās (2007 - 2012)) un dažiem pārbaudes darbiem Čehijā (2013./14. māc. g.), Vācijā, Francijā, Slovēnijā, Somijā un Norvēģijā (sk. 7. attēlu).

Izlases veida valsts pārbaudes darbi svešvalodās ir kārtējie pārbaudes darbi, izņemot tos, kas tiek rīkoti Norvēģijā. Šajā valstī vidējās izglītības pirmā līmeņa noslēguma eksāmenu angļu valodā rīko 10. klasē, un parasti to rakstiski kārtu pēc nejaušības principa izvēlēta trešdaļa skolēnu, savukārt divas trešdaļas, kuras arī izvēlas nejauši, kārtu rakstisku pārbaudes darbu vai nu matemātikā vai norvēģu valodā. *ISCED* 3. pakāpes skolēnus var izvēlēties, lai viņi kārtotu eksāmenu angļu valodā un/vai svešvalodās I, II un III līmenī kā pamatpriekšmetu un/vai programmas priekšmetus. Tiem pārbaudes darbiem, kurus organizē *ISCED* 3. pakāpē un uzrauga vietējās iestādes, skolas nosaka priekšmetus, kuros skolēni kārtos izlases veida pārbaudes darbus.

Izlases veida pārbaudes darbi pārsvarā ir obligāti, lai gan Beļģijā (flāmu kopienā) skolas brīvprātīgi izvēlas rīkot nacionālo novērtējuma programmu franču valodā: , kas 2007. gadā lasīšanā, klausīšanās prasmē un rakstīšanā tika rīkota 8. klases skolēniem, bet 2012. gadā klausīšanās prasmē un rakstīšanā - 12. klases skolēniem.

Dati liecina, ka izlases veida pārbaudes darbus skolēni parasti kārtu *ISCED* 2. pakāpē, lai gan dažos gadījumos tos rīko gan *ISCED* 2., gan 3. pakāpē (Beļģijā (flāmu kopienā) (2007; 2012), Čehijā (2013./14. māc. g.) un Norvēģijā) vai tikai *ISCED* 3. pakāpē (Beļģijā — vācu kopienā).

Visbeidzot valsts valodas pārbaude dažās valstīs ir daļēji atkarīga no izlases veida pārbaudes darbiem, atkarībā no pārbaudāmajām prasmēm. Tas attiecas uz Spāniju (Estremaduru) un Austriju, kurā pārbaudes darbos 8. klases skolēniem pārbauda visas prasmes, izņemot runāšanu; šo skolēnu prasmi pārbauda tikai atsevišķi izvēlētas skolās.

7. attēls. Pārbaudes darbu skaits un iesaistīto skolēnu skaits, ISCED 2. un 3. līmenis, 2014./15. m. g.

		BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT
ISCED 2	Visi	1			1		3	1	1	1		1					1	1	2	2	3
	Daži				1																
	Izlase			1		1		1					1								
ISCED 3	Visi				1	1	1		1	1	1	1	1	1			1	1		1	4
	Daži														1	1				1	
	Izlase		2	1		1															
		NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK- ENG	UK- WLS	UK- NIR	UK- SCT		IS	LI	ME	NO	RS	TR
ISCED 2	Visi	1	1	1	1	1				1						1	1	2	1	2	1
	Daži																				
	Izlase						1		1										1		
ISCED 3	Visi	2	1	1	1	1	1	1	1	1								1			1
	Daži										3	3	3	3							
	Izlase																		2		

Avots: Eurydice.

Paskaidrojums

Šajā tabulā norādīts to skolēnu skaits, kuri valsts pārbaudes darbus svešvalodās kārto vidējās izglītības pirmajā posmā (ISCED 2) un otrajā posmā (ISCED 3). „Visi” — vispārējās un/vai profesionālās izglītības un apmācības (PIA) skolēni, kas nozīmē, ka šie pārbaudes darbi domāti vai nu skolēniem, kas uzsākuši tikai vienu no minētajiem izglītības ceļiem vai skolēniem no abiem izglītības ceļiem; „daži” — skolēni, kas specializējas svešvalodu apguvē savā izvēlētajā izglītības ceļā; „izlase” — to skolēnu izlase, kas kārto pārbaudes darbus.

Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Spānija. 8. klasē rīkoti pārbaudes darbi ir paredzēti visiem skolēniem Estremaduras, Mursijas, Navarras, Basku Zemes un Valensijas autonomajos apgabalos un dažiem skolēniem Madrides autonomajā apgabalā. 10. klasē rīkoto pārbaudes darbu kārto visi skolēni Kantabrijas un Katalonijas autonomajos apgabalos un daži skolēni Kanāriju Salu, Estremaduras un Madrides autonomajos apgabalos.

Nīderlande. Attēls atspoguļo skolēnu skaitu, kuri kārto valsts eksāmenu angļu valodā (VMBO 10. klases, HAVO 11. klases un VWO 12. klases skolēni). Situācija ir atkarīga no izvēlētajā izglītības tieši saistībā ar otro svešvalodu.

Zviedrija. Attēlā redzams to skolēnu skaits, kas kārto obligātos valsts pārbaudes darbus angļu valodā. Turklāt skolas var pieņemt lēmumu par valsts pārbaudes darbu rīkošanu spāņu, vācu un franču valodās tiem skolēniem, kas vienu no minētajām apgūst kā otro svešvalodu.

Turpmāk minētajā valstī ir pārbaudes darbs, kas nav iekļauts attēlā (skatīt pielikuma 1. tabulu):

Ungārija. Mērķvalodas zināšanu novērtējumu rīko 6. un 7.klasē, un to kārto tikai daži skolēni.

Gandrīz visās valstīs vidējās izglītības abu posmu laikā ir vismaz viens valsts pārbaudes darbs angļu valodā

Politikas veidotāji svešvalodu apguves jomā un arī pārbaudes darbu veidotāji ir jo īpaši ieinteresēti noteikt, kuras un cik valodas tiek pārbaudītas Eiropas valstīs/reģionos. Atbilde galvenokārt ir atkarīga no skolā mācītajām svešvalodām, ko savukārt ietekmē valsts ģeogrāfiskais novietojums un arī tās sociālās un lingvistiskās iezīmes. Minētie aspekti zināmā mērā ir savstarpēji saistīti.

8. attēlā redzams, ka apmēram puse no valstīm/reģioniem ir ieviesušas pārbaudes darbus vairāk nekā piecās svešvalodās. Vairumā gadījumu šie pārbaudes darbi notiek *ISCED* 3. pakāpē. Attēlā redzams, ka vairumā valstu pārbaudes darbi *ISCED* 2. pakāpē ietver mazāku skaitu valodu, nekā *ISCED* 3. pakāpē rīkotie. To var skaidrot ar diviem savstarpēji saistītiem iemesliem. Pirmkārt, *ISCED* 3. pakāpes programmās valodu klāsts ir plašāks nekā *ISCED* 2. pakāpē (*EACEA/Eurydice*, 2012b, p. 48) un, tā kā lielākā daļa valsts pārbaudes darbu *ISCED* 3. pakāpē paredzēti sertifikāta piešķiršanai, tad, vismaz teorētiski, vajadzētu pārbaudīt skolēnu zināšanas visās apgūstamajās valodās. Otrkārt, pretēji tikko aprakstītajam, vairums valsts pārbaudes darbu *ISCED* 2. pakāpē lielākoties ir paredzēti, lai novērtētu skolu, atsevišķu skolēnu vai izglītības sistēmas kopumā rezultātus un informētu par uzlabošanas iespējām mācīšanas un mācīšanās metodēs (skatīt 3. attēlu). Tādēļ pārbaudīt visas izglītības programmā esošās svešvalodas nav tik aktuāli.

Dažas valstis/reģioni (Īrija, Francija, Apvienotā Karaliste (Anglija, Velsa un Ziemeļīrija) un Norvēģija) ir izveidojušas valsts pārbaudes darbus ļoti daudzās svešvalodās. Šajā gadījumā vispārējais un tehnoloģiskais bakalaureāta programmas eksāmens, ko Francijā rīko 12. klasē, pārbauda 47 svešvalodu prasmes. Līdzīgi arī valsts pārbaudes darbi svešvalodās, kurus Norvēģijā kārtu 12./13. klasē, aptver 39 valodas, savukārt Īrijā noslēguma sertifikāta eksāmenā 14. klasē — 23 valodas. Pēdējais no šādiem piemēriem ir Apvienotā Karaliste (Anglija, Velsa un Ziemeļīrija), kurā dažādu valsts pārbaudes darbus kārtu 20 svešvalodās. Minētie ir izšķirošie pārbaudes darbi, kurus kārtu *ISCED* 3. pakāpē.

Deviņās valstīs/reģionos valsts pārbaudes darbos vērtē tikai vienu svešvalodu. Visos gadījumos tā ir angļu valoda, izņemot Beļģijā (vācu un flāmu kopienās), kur pārbaudāmā valoda ir franču (viena no Beļģijas trim oficiālajām valodām vēl bez flāmu un vācu), jo tā ir pirmā svešvaloda, kas tiek mācīta skolās.

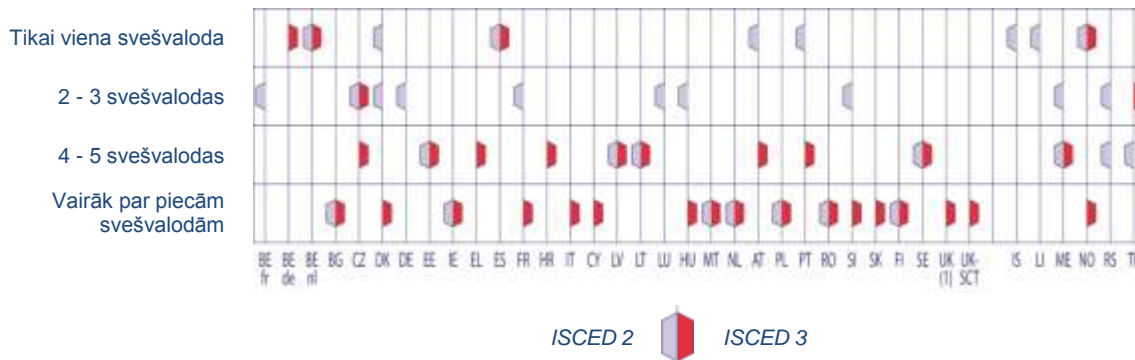
Angļu valoda patiešām ir visbiežāk pārbaudītā valoda gan *ISCED* 2., gan 3. pakāpē, un visās valstīs/reģionos pastāv valsts pārbaudes darbi angļu valodā, izņemot, kā jau tika minēts iepriekš, Beļģijā (vācu un flāmu kopienās). Dažās valstīs/reģionos ir pārbaudes darbi, kuros nav iekļauta angļu valoda, piemēram, Norvēģijas pamatpriekšmetu eksāmens svešvalodās I un II līmenī. Šajos gadījumos skolēnu angļu valodas zināšanas vērtē citos valsts pārbaudes darbos tajā pašā vai citā klasē.

Angļu valodu kā visbiežāk pārbaudīto svešvalodu valsts pārbaudes darbos papildina franču, vācu, spāņu, itāļu un krievu valodas. Tās arī ir visvairāk apgūtās svešvalodas Eiropas valstīs (*EACEA/Eurydice*, 2012b, p. 73). Valsts pārbaudes darbi krievu valodā ir biežāk sastopami Austrumeiropas valstīs, savukārt spāņu un itāļu — Dienvideiropā.

Politiskie, vēsturiskie un/vai ģeogrāfiskie apsvērumi pietiekami labi izskaidro, kādēļ dažās valstīs ir valsts pārbaudes darbi retāk mācītās svešvalodās. Tādās valstīs, kā, piemēram, Polijā un Norvēģijā pārbaudes darbos tiek vērtētas kaimiņvalstu valodu zināšanas (attiecīgi ukraiņu un somu). Dažās valstīs valsts pārbaudes darbos vērtē arī valodas, kurās runā nesen iebraukušu vai jau senāk

dzīvojošu imigrantu kopienas. Tā tas ir Nīderlandē ar turku un arābu valodu, Apvienotajā Karalistē ar ķīniešu valodu (mandarīnu valodu un kantoniešu dialektu), bengāliešu un urdu valodu, bet Norvēģijā ar somāliešu un urdu valodu.

8. attēls. Valsts pārbaudes darbos pārbaudāmo valodu skaits, ISCED 2. un 3. līmenis, 2014./15. m. g.

Avots: Eurydice.

UK (1) = UK-ENG/WLS/NIR

Paskaidrojums

Šajā attēlā ir ņemti vērā visi valsts pārbaudes darbi svešvalodās, kas iekļautas ziņojuma tvērumā (sīkāku informāciju par visiem attiecīgajiem pārbaudes darbiem skatīt pielikuma 1. tabulā). Valstīs, kurās ir vairāk par vienu pārbaudes darbu, informācija tiek sniegta šādi:

- ja atsevišķajos pārbaudes darbos ir vienāds svešvalodu skaits, attiecīgās valodas skaita kategorijā ir redzams tikai viens simbols.
- Ja atsevišķajos pārbaudes darbos ietilpst atšķirīgs svešvalodu skaits, katram pārbaudes darbam attiecīgajā valodu skaita kategorijā ir redzams simbols, un piezīmē par valstu konkrēto situāciju ir norādītas atšķirības starp tiem.

Luksemburgā, Portugālē un Somijā: ja vienā klasē ir vairāk par vienu pārbaudes darbu, informācija par svešvalodu skaitu tiek apvienota, nevis uzrādīta atšķirīgi (vairāk informācijas meklējiet piezīmēs par valstu konkrēto situāciju).

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Čehija. Skolas noslēguma eksāmens (kopējā daļa), kas tiek rīkots 13. klasē, pārbauda prasmes piecās svešvalodās.

Dānija. Valsts pārbaudes darbs, ko rīko 8. klasē, pārbauda prasmes tikai vienā svešvalodā.

Spānija. Gandrīz visos autonomajos apgabalos pārbaudes darbos tiek pārbaudītas prasmes tikai vienā valodā: sešos autonomajos apgabalos (Mursijā, Navarrā un Basku Zemē — 8. klasē; Kanāriju salās un Kantabrijā — 10. klasē, Madridē — 8. un 10. klasē) vērtē angļu valodas prasmes, bet divos autonomajos apgabalos (Katalonijā un Estremadurā) pārbauda angļu vai franču valodas prasmes (atkarībā no tā, kura no svešvalodām konkrētajā skolā tiek piedāvāta kā pirmā svešvaloda). Valensija ir vienīgais autonomais apgabals, kurā eksāmenā pārbauda prasmes divās svešvalodās (angļu un franču), un to kārtā 8. klasē.

Luksemburga. Informācija attiecas uz standartizētajiem pārbaudes darbiem un trim valsts pārbaudes darbiem angļu, vācu un franču valodā, kurus kārtā 9. klasē (vispārējās izglītības skolēni valsts pārbaudes darbus angļu valodā kārtā 8. klasē).

Portugāle. Dati attiecas uz vidējās izglītības noslēguma valsts pārbaudes darbu, ko skolēni kārtā 11. klasē.

Somija. Dati attiecas uz pārbaudes darbu otrajā valsts valodā: zviedru valodā kā B valodā 9. klasei; somu kā A valodā vai dzimtajā valodā 9. klasei, un pārbaudes darbu svešvalodās 9. klasei, abus kārtojot 9. klasē.

Melnkalne. Otrā cikla noslēguma zināšanu pārbaude, ko kārtā 6. klases skolēni, ietver trīs valodas, savukārt trešā cikla noslēguma zināšanu pārbaude, ko rīko 9. klasē, ietver jau piecas valodas.

Norvēģija. Pamatpriekšmetu eksāmenā angļu valodā, ko kārtā 11./12. klasē, vērtē prasmes tikai vienā svešvalodā.

Serbija. Iestājesāmos sākumskolu bilingvālajām klasēm, ko rīko 6. klasē, pārbauda prasmes divās svešvalodās, bet iestājesāmenā ģimnāziju bilingvālajām klasēm, ko rīko 8. klasē, pārbauda prasmes četrās valodās.

Turpmāk minētajās valstīs ir pārbaudes darbi, kas nav iekļauti attēlā (skatīt pielikuma 1. tabulu):

Slovēnija. Profesionālais imatrikulācijas eksāmens, ko rīko 13. klasē, pārbauda prasmes trīs svešvalodās.

Lihtenšteina. Uz tīmekļa resursiem balstīta pārbaudes darbu sistēma: 8. klases skolēniem pārbauda prasmes divās valodās.

Norvēģija. Eksāmens programmas mācību priekšmetos angļu valodā un/vai svešvalodās I, II vai III līmenī, ko kārtā 12./13. klasē, pārbauda prasmes vairāk nekā piecās valodās.

Serbija. Iestājesāmos filoloģijas ģimnāzijas un klasēs, ko rīko 8. klasē, vērtē prasmes četrās valodās.

Eiropā gandrīz pusē valsts pārbaudes darbu svešvalodās vērtē visas četras galvenās prasmes

Dažādu valodas prasmju vērtēšanas apjoms atšķiras. Ne visos valsts pārbaudes darbos vērtē četras svarīgākās prasmes, proti, lasīšanu, rakstīšanu, klausīšanos un runāšanu. Atšķirības ir redzamas galvenokārt saistībā ar runāšanas prasmēm. Lai gan parasti pārējās trīs galvenās prasmes tiek pārbaudītas, runāšanas prasmju pārbaude dažbrīd ir atkarīga no pārbaudes darbos iekļautajām valodām vai izglītības ceļa. Turklāt dažos gadījumos runāšanas prasmju pārbaudes darbus veido nevis centrāli, bet gan pašā skolā.

Lasīšana ir visbiežāk vērtētā prasme, rakstīšana un klausīšanās tiek pārbaudītas līdzvērtīgi, bet runāšanu vērtē visretāk. Gandrīz visās valstīs/reģionos valsts pārbaudes darbos svešvalodās vērtē skolēnu lasīšanas prasmes, neatkarīgi no pārējām vērtējamajām prasmēm. Vienīgais izņēmums ir Beļģija (flāmu kopiena), kurā valsts pārbaudes programma franču valodā: klausīšanās un runāšana (2012. g.) tiek kārtota 12. klasē, un tajā vērtē runas prasmes; savukārt Dānijā eksāmens pēc 10. klases, ko kārtā 11. klases skolēni, vērtē tikai rakstīšanas un runāšanas prasmes, bet vidējās izglītības noslēguma eksāmenos 12. un 13. klasē tiek pārbaudīta arī klausīšanās prasme.

Tikai dažu valstu/reģionu pārbaudes darbi vērtē vien lasīšanas prasmes:

- Dānijā valsts pārbaudes darbos, kurus kārtā 8. klases skolēni;
- Luksemburgā standartizētajos pārbaudes darbos, kas notiek 9. klasē;
- Rumānijā — pirmajā svešvalodā, ko apgūst, lai kārtotu valsts novērtējumu: pārbaudes darbusvešvalodā un komunikāciju mācību programmas jomā, ko rīko 6. klasē;
- Turcijā — vienotajos eksāmenos 8. klasei un "Pirmsdiploma iestājekšāmenos 5", ko kārtā attiecīgi 8. un 12. klases skolēni.

Trīs valstu organizētajos valsts pārbaudes darbos svešvalodā vērtē vienīgi receptīvās (lasīšanas un klausīšanās) prasmes. Tas attiecas uz šādām valstīm:

- Čehija — izlases veida skolēnu apsekojuma rezultātiem sākumskolu 4. un 8. klases skolēniem un vidējās profesionālās izglītības otrā posma 2. kursa skolēniem (2013./14. m. g.);
- Vācija — salīdzinošajiem pārbaudes darbiem/mācību izvērtēšanu (*VERA*), ko rīko 8. klasē, un valsts vērtējošo darbu par valodām, ko rīko 9. klasē;
- Ungārija — svešvalodu izvērtējumu, ko kārtā 6. un 8. klases skolēni.

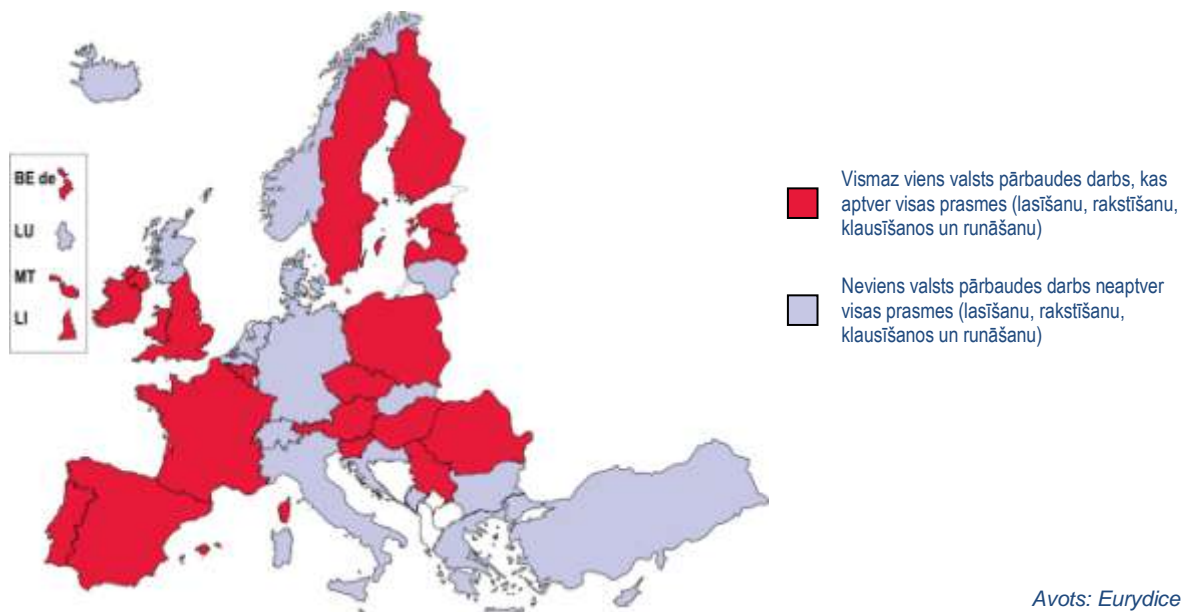
Apmēram puse no Eiropā rīkotajiem valsts pārbaudes darbiem tiek veidoti centrāli, un tajos vērtē visas prasmes (skatīt 9. attēlu). Pārbaudot runāšanas prasmes, divās trešdaļās gadījumu tās tiek vērtētas izšķirošajos pārbaudes darbos, ar to saprotot, ka skolēnu rezultāti ietekmē lēmumu par viņu tālākvirzību.

Pretstatā citām trim prasmēm (lasīšanai, rakstīšanai un klausīšanās), runāšanas kompetenču pārbaudes darbus biežāk veido pašās skolās. Šādi pārbaudes darbi ir deviņās valstīs:

- Bulgārijā — valsts ārējais pārbaudes darbs, ko kārtā 8. klases skolēni;
- Dānijā — eksāmens pēc 8. klases, ko rīko 10. klasē un eksāmens pēc 10. klases, ko rīko 11. klasē;
- Itālijā — visaptveroša mutiskā pārbaude valsts eksāmenu ietvaros, ko kārtā 13. klases skolēni;

- Nīderlandē — valsts eksāmens *VMBO*, valsts eksāmens *HAVO* un valsts eksāmens *VWO*, kurus kārtā attiecīgi 11., 12. un 13. klasē;
- Austrijā — akadēmisko vidusskolu (*AHS*) standartizētais un kompetencēs balstītais imatrikulācijas eksāmens, ko rīko 12. klasē’;
- Slovēnijā — profesionālo skolu imatrikulācijas eksāmens, kas notiek 13. klasē;
- Slovākijā — skolas noslēguma eksāmena iekšējā mutiskā daļa, ko kārtā 13. klases skolēni;
- Apvienotā Karaliste (Anglija, Velsa un Ziemeļīrija) — vispārējais vidējās izglītības sertifikāts (*GCSE*), ko kārtā 11. klasē Anglijā un Velsā un 12. klasē Ziemeļīrijā, turklāt dažādās valodās, tai skaitā galvenajās apgūstamajās valodās.
- Apvienotā Karaliste (Skotija) — „Valsts eksāmens 5”, ko kārtā 11. - 13. klasē, padziļinātā līmeņa eksāmens, ko kārtā 12./13. klasē un augstākā līmeņa eksāmens, ko kārtā 13. klasē;
- Norvēģijā — pamatskolas noslēguma eksāmens angļu valodā tiek rīkots 10. klasē, pamatpriekšmetu eksāmens angļu valodā 11./12. klasē, pamatpriekšmetu eksāmens svešvalodās I vai II līmenī 12./13. klasē un eksāmens programmas mācību priekšmetos: angļu valodā un/vai svešvalodās I, II vai III līmenī 12./13. klasē.

9. attēls. Valstis ar vismaz vienu valsts pārbaudes darbu svešvalodās *ISCED 2. pakāpē vai ISCED 3. pakāpē, aptverot visas četras prasmes, 2014./15. m. g.*

Paskaidrojums

Valsts pārbaudes darbi: standartizēti pārbaudes darbi/eksāmeni, kurus veido un uzrauga centrālās/augstākās pārvaldes iestādes (skatīt leivadu). Ar sarkanu iekrāsotajās valstīs vismaz vienā centrāli veidotā pārbaudes darbā vērtē visas prasmes (lasīšanu, rakstīšanu, klausīšanos un runāšanu).

Valstis kategorijā „Neviens valsts pārbaudes darbs neaptver visas prasmes (lasīšanu, rakstīšanu, klausīšanos un runāšanu)” mēdz rīkot pārbaudes darbus, kuros vērtē visas četras prasmes, taču ne visas no tām tiek pārbaudītas centralizētajos pārbaudes darbos.

Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā minētie valsts pārbaudes darbi.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Spānija. Pārbaudes darbā, kas tiek rīkots 10. klasē Kanāriju salu, Kantabrijas, Estremaduras un Madrides autonomajos apgabalos, visas prasmes tiek vērtētas centralizētā pārbaudes darbā, savukārt Katalonijā netiek vērtētas runāšanas prasmes. Pārbaudes darbiem, kuros 8. klases skolēni kārto Estremaduras un Madrides autonomajā apgabalā, visas prasmes tiek vērtētas centralizētā pārbaudes darbā (Estremadurā runāšanas prasmes pārbauda tikai pēc nejaušības principa izvēlētās skolās), savukārt Valensijas, Mursijas, Navarras un Basku Zemes autonomajos apgabalos centralizētos pārbaudes darbos pārbauda tikai trīs prasmes (lasīšanu, rakstīšanu un klausīšanos).

Francija. Centrālo noslēguma eksāmenu ietvaros runāšanas un klausīšanās prasmes vērtē tikai „Vispārīgās un tehniskās bakalaureāta programmas” literārās plūsmas skolēniem.

Turpmāk minētā valsts rīko pārbaudes darbu, kas nav atainots attēlā (skatīt pielikuma 1. tabulu):

Lietuva. Centralizētais pārbaudes darbs „Kredītpunkti par runāšanas prasmēm svešvalodās” vērtē runāšanas prasmes 12. klasē.

Neskatoties uz to, ka dažās valstīs pārbaudes darbi, kuros vērtē runāšanu, nav centralizēti, runāšanas prasmju pārbaudes veidi, salīdzinot ar trim pārējām prasmēm, atšķiras arī citā ziņā.

Dažās valstīs atšķiras to skolēnu skaits, kuriem vērtē runāšanas prasmes, no tā skaita, kuriem pārbauda lasīšanas, rakstīšanas un klausīšanās prasmes. Spānijā (Estremadurā) un Austrijā runāšanas prasmes pārbauda nejauši izvēlētu skolu un skolēnu izlasei, savukārt lasīšanas, rakstīšanas un klausīšanās prasmes — visiem astotās klases skolēniem. Austrijā akadēmisko vidusskolu (AHS) standartizētajam un kompetencēs balstītajam imatrikulācijas eksāmenam, kuru kārto 12. klases skolēni, ir obligāti jāvērtē viena no trim prasmēm, savukārt pārbaudes darbs runāšanas prasmju pārbaudei ir izvēles. Bulgārijas valsts ārējo eksāmenu kārto vispārējās izglītības 8. klases skolēni, un tajā pārbauda viņu runāšanas prasmes, bet pārējās trīs prasmes vērtē visiem skolēniem.

Ar runāšanas prasmju pārbaudi ir saistīta vēl kāda īpatnība — tā netiek pārbaudīta visās svešvalodās. Piemēram, kaut arī Īrijas noslēguma sertifikāta eksāmenā tiek pārbaudītas visas valodas, tajā nav iekļautas arābu un citas izglītības programmā neiekļautās valodas. Līdzīga situācija vērojama Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā), jo vispārējais vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikāts vai vispārējais vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikāts (A vai A2 līmenis) nepārbauda runāšanas prasmes arābu, bengāļu, flāmu, grieķu, gudžaratu, ebreju (modernā), japāņu, pandžabi, persiešu, poļu, portugāļu vai turku valodās.

Lielākajā daļā valstu visi valsts pārbaudes darbi ir piesaistīti CEFR līmeņiem

Eiropas Vienoto valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmu (CEFR) Eiropas Padome publicēja 2011. gadā, kas bija Eiropas Valodu gads. Šīs sistēmas mērķis ir sniegt caurskatāmu, savstarpēji saskanīgu un saprotamu pamatu valodu priekšmetu programmu un izglītības satura norāžu izstrādei, mācīšanas un mācīšanās materiālu izveidei un svešvalodu prasmju novērtēšanai⁽¹²⁾. CEFR ir tulkots 39 valodās. Tās pamatā ir uz rīcību vērsta pieeja valodām, t. i. „valodas lietotāji un apguvēji tiek uzlūkoti galvenokārt kā „sociālie aģenti”, t. i. sabiedrības locekļi, kuriem dots uzdevums (ne obligāti saistīti ar valodu) panākt noteiktu apstākļu kopumu konkrētā vidē un konkrētu rīcību jomā”⁽¹³⁾. CEFR sešu līmeņu skala ir zināma ne tikai izglītības jomas profesionāļiem, bet arī plašākai sabiedrībai, jo to bieži vien izmanto, lai apzīmētu izglītības ieguvēja valodu kompetences.

Eiropas Savienības Padome ir aicinājusi dalībvalstis un Komisiju apsvērt iespēju veicināt „ciešāku saikni starp CEFR un Eiropas Nacionālajiem kvalifikācijas ietvariem un paplašināt skolēnu valodas prasmju sertifikācijas iespējas⁽¹⁴⁾.”

⁽¹²⁾ Eiropas Padome, 2001.

⁽¹³⁾ *Ibid.*

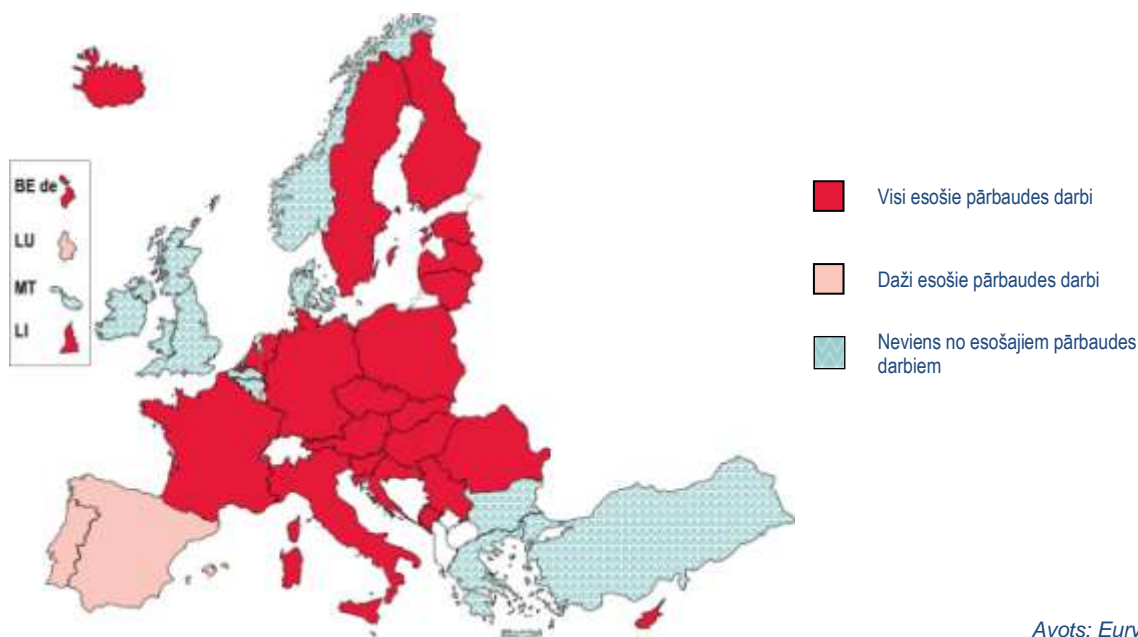
⁽¹⁴⁾ Padomes secinājumi par valodu kompetencēm mobilitātes veicināšanai. Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes 3128. sanāksme. Brisele, 2011. gada 28. un 29. novembris. [pdf] Pieejams: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/126373.pdf [Aplūkots 2015. g. 30. aprīlī].

2006. gadā Eiropas Padome veica aptauju un apkopoja informāciju par ietvara izmantošanu nacionālā mērogā 46 Eiropas Padomes dalībvalstīs. 2007. gadā publicētie pētījuma rezultāti rāda, ka *CEFR* ir būtiski ietekmējis valodu izglītību. Tā gan nav vienādi ietekmējusi izglītības programmu plānošanu un attīstību, skolotāju izglītību un pārbaudes darbus visās valstīs.

Respondenti uzsver, ka daži *CEFR* elementi (uz apguvēju un darbību vērsta pieeja, mūžizglītības koncepcija, veidi, kādos dažādās piedāvātās valodas un daudzvalodības un daudzkulturālisma veicināšana) galvenokārt tiek izmantoti, lai plānotu un attīstītu izglītības programmu. Skolotāju izglītībā īpaši noderīgi ir bijuši līmeņi, vērtēšanas skalas un deskriptori. Attiecībā uz pārbaudi par ļoti lielu ieguvumu valodas apguvēju kopienai ir uzskatāma kopīga kvalifikāciju atzīšanas shēma un vienota atsauču sistēma, kas ļauj vienkārši informēt par mācīšanās mērķiem un sasniegumiem.

Galvenās problēmas, uz kurām norādīja respondenti: nepieciešamība noformulēt sešu līmeņu skalas papildu apakšlīmeņus, neprecizitātes noteiktos deskriptoros un grūtības sasaistīt pārbaudes darbus ar *CEFR*. Lai gan *CEFR* ir ļoti zināms pārbaudes darbu un izglītības programmu izstrādātājiem un viņi to izmanto savā darbā, skolotāji vēl tik ļoti nemāk ar to strādāt. Turklāt viss dokuments tiek uzskatīts par diezgan sarežģītu un ar grūtībām izmantojams pilnībā. Nacionālā mērogā uzsāktās iniciatīvas, piemēram, apakšlīmeņu izveidošana vai apmācību nodarbību organizēšana, ir palīdzējusi lietotājiem labāk saprast un izmantot *CEFR*. Eiropas Padome pēc šī aplekuma arī veica konkrētus pasākumus, no kuriem vissvarīgākais bija izdotā rekomendācija (2008. g.) par *CEFR* lietošanu un daudzvalodības veicināšanu ⁽¹⁵⁾.

10. attēls. *CEFR* piesaistīto valsts pārbaudes darbu skaits, *ISCED* 2. un 3. līmenis, 2014./15. m. g.

Avots: *Eurydice*.

Paskaidrojums

Šajā attēlā redzams, vai pārbaudes darbā ietilpstošie uzdevumi ir piesaistīti *CEFR* līmeņiem. Pielikuma pirmajā tabulā ir attēloti visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

Šajā *Eurydice* ziņojumā aplūkoti tikai divi *CEFR* lietojuma aspekti: kurās valstīs valsts pārbaudes darbi ir piesaistīti *CEFR* līmeņiem un kuras no tām izmanto sešu līmeņu skalu, lai noteiktu skolēnu valodu prasmes.

⁽¹⁵⁾ Eiropas Padome, 2008. Ministru komitejas Ieteikums CM/Rec(2008)7 dalībvalstīm par Eiropas Vienotās valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmas (*CEFR*) izmantošanu un daudzvalodības veicināšanu. [Tiešsaistē] Pieejams: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1318855> [Aplūkots 2015. g. maijā].

Lielākajā daļā valstu visi esošie valsts pārbaudes darbi ir piesaistīti *CEFR* līmeņiem. Taču ir arī valstis, kurās neviens no pārbaudes darbiem nav piesaistīts šiem līmeņiem: divas Ziemeļvalstis (Dānija un Norvēģija), dažas Dienvidaustrumeiropas valstis (Bulgārija, Grieķija, Malta un Turcija), Beļģija (izņemot vācu kopienas), Īrija (šobrīd tas tiek pārskatīts) un visa Apvienotā Karaliste.

Trijās valstīs (Spānijā, Luksemburgā un Portugālē) sešu līmeņu skalai ir piesaistīti tikai daži pārbaudes darbi.

- Spānijā situācija ir diezgan sarežģīta, jo katrs autonomais apgabals ir izstrādājis savus pārbaudes darbus. Četros autonomajos apgabalos ⁽¹⁶⁾ *CEFR* līmeņiem piesaistīts valsts pārbaudes darbs tiek rīkots 10. klasē. Un pretēji tam — piecos autonomajos apgabalos ⁽¹⁷⁾ valsts pārbaudes darbi nebija piesaistīti *CEFR* līmeņiem, 2014./15. mācību gadā pārbaudot 8. klases skolēnu zināšanas.
- Luksemburgas standartizētais pārbaudes darbs (vērtē 9. klases skolēnu lasīšanas prasmes ar mērķi uzraudzīt izglītības sistēmu) nav piesaistīts *CEFR* līmeņiem. Taču valsts pārbaudes darbi (izņemot pārbaudes darbu vācu valodā) ir piesaistīti *CEFR* līmeņiem ⁽¹⁸⁾.
- Visbeidzot Portugālē valsts vidējās izglītības noslēguma pārbaudes darbs lasīšanā un rakstīšanā, ko skolēni kārtā 11. klasē, nav piesaistīts *CEFR* līmeņiem, taču iestājsāmens angļu valodā, kurā pārbauda visu 9. klašu skolēnu prasmes, ir piesaistīts *CEFR* līmeņiem.

CEFR līmeņiem ir piesaistīti mazliet vairāk par pusi no visiem valsts pārbaudes darbiem. Šie pārbaudes darbi ir diezgan proporcionāli sadalīti starp *ISCED* 2. un 3. pakāpi. Taču tie veido mazliet lielāku to pārbaudes darbu daļu, ko kārtā *ISCED* 2. pakāpē, jo šajā izglītības pakāpē ir mazāk valsts pārbaudes darbu.

Vidējās izglītības pirmajā posmā *CEFR* A2 un B1 parasti ir visaugstākie vērtētie līmeņi

CEFR ir definēti seši prasmju līmeņi: A1, A2, B1, B2, C1, C2 (A attiecināms uz pamatlietotāju, B uz neatkarīgu lietotāju, bet C uz prasmīgu lietotāju), dodot iespēju vienoti novērtēt svešvalodu apguvēju sekmes. Izsakoties precīzāk, daži *CEFR* lietotāji sākotnējo skalu ir papildinājuši ar apakšlīmeņiem, piemēram, A1.1 vai A1+.

Ir sagaidāms, ka valstis savos pārbaudes darbos pat vienas *ISCED* pakāpes un līdzīgu klašu ietvaros *CEFR* līmeņus izmantos ļoti atšķirīgi. Kā jau nemainīgi atklājās iepriekšējos *Eurydice* ziņojumos, tas ir tādēļ, ka, piemēram, pretēji matemātikai vai lasīšanai un rakstīšanai, Eiropas valstu skolēni svešvalodu apguvi uzsāk atšķirīgās klasēs ⁽¹⁹⁾. Citi apsvērumi, piemēram, atšķirības katras valsts lingvistiskajā kontekstā arī daļēji izskaidro izglītības programmu mērķu atšķirības un, visbeidzot, atšķirības pārbaudāmo prasmju līmeņos.

ISCED 2. pakāpē mazākā daļa pārbaudes darbu, kas piesaistīti *CEFR*, aptver tikai vienu līmeni, un tas attiecas uz visām pārbaudāmajām prasmēm, valodām un skolēniem. Parasti tiek vērtēti A1 vai A2 līmenis, taču A2 (vai tā apakšlīmeņus) vērtē biežāk. Islande ir vienīgais izņēmums ar augstāko vērtējamo līmeni (B2). Šajā valstī skolēnus arī pārbauda izglītības pakāpes pēdējā klasē (10. klasē).

⁽¹⁶⁾ Kanāriju salas, Kantabrija, Estremadura un Madride.

⁽¹⁷⁾ Šie seši autonomie apgabali ir: Valensija, Estremadura, Madride, Mursija, Navarra un Basku Zeme. Ar *CEFR* līmeņiem saistīts pārbaudes darbs ir tikai Madridē.

⁽¹⁸⁾ Pārbaudes darbus angļu valodā kārtā vispārējās izglītības iestāžu 8. klases skolēni.

⁽¹⁹⁾ *European Commission/EACEA/Eurydice*, 2012b un *European Commission/EACEA/Eurydice*, 2015.

Valstīs, kurās valsts pārbaudes darbu uzdevumi vērtē vairāk par vienu prasmju līmeni, tie var būt no A2 līdz pat C1. Šos pārbaudes darbus var iedalīt četrās grupās pēc to līmeņiem. Pirmajā grupā ietilpst pārbaudes darbi A2 un tā apakšlīmeņos; tas attiecināms uz Poliju un Slovēniju.

11. attēls. ISCED 2. pakāpē rīkoto valsts pārbaudes darbu CEFR līmeņi, 2014./15. m. g.

Pārbaudes darba nosaukums (latviski)		A1	A2	B1	B2	C1	C2
CZ	Izlasses veida skolēnu apsekojums par sākumskolu 4. un 8. klases skolēnu un vidējās arodizglītības otrā posma 2. kursa skolēnu rezultātiem		●				
DE	Salīdzinošie pārbaudes darbi/mācīšanās novērtējums (VERA)	●	●	●	●	●	
	Valsts novērtējuma pētījums par valodām	●	●	●	●	●	
EE	Pamatskolas noslēguma eksāmeni ar standartizētiem uzdevumiem		● 2	● 1-2			
ES	Valsts pārbaudes darbi 8. klasei		●	●	●		
FR	CEGRE novērtējums (izlasses mācību priekšmeta novērtējums 9. klasei)	●	●	●			
LT	Standartizētais pārbaudes darbs svešvalodā		●	●			
LU	Valsts pārbaudes darbs angļu valodā		●	●			
HU	Svešvalodas novērtējums	●					
	Svešvalodas novērtējums		●				
NL	Valsts eksāmens VIMBO	●	●	●			
AT	Valsts izglītības standarta novērtējums		●	●			
PL	Vidējās izglītības pirmā posma noslēguma eksāmens svešvalodā (pamata līmenis, padziļinātais līmenis)		● ●+				
PT	Sagatavošanās pārbaudes darbs angļu valodā		●	●	●		
RO	Valsts novērtējums: pārbaudes darbs svešvalodā un komunikāciju jomā	●+					
SI	Valsts mēroga zināšanu novērtējums		● ●+				
FI	Otrā valsts valoda: zviedru kā B valoda 9. klasē; somu kā A valoda vai dzimtā valoda 9. klasē.	● 1-2-3	● 1-2	● 1-2			
SE	Valsts pārbaudes darbs	● 2	● 1-2	● 1-2	● 1-2		
IS	Islandes valsts eksāmeni				●		
LI	Noteikta satura standarta pārbaudes darbi		● 1-2	● 1-2			
ME	Otrā cikla noslēguma zināšanu pārbaude		● 1,1				
	Trešā cikla noslēguma ārējais zināšanu pārbaude		●+				
RS	Iestājekšāmens sākumskolu bilingvālajām klasēm		●				
	Iestājekšāmens ģimnāziju bilingvālajām klasēm		●				
BE de, EL, HR, IT, CY, SK, UK un TR:		ISCED 2. pakāpē nav valsts pārbaudes darbu					
BE fr, BE nl, BG, DK, IE, LV, MT un NO:		Valsts pārbaudes darbs (-i) ISCED 2. pakāpē, kurā/-os neizmanto CEFR līmeņus					

Avots: Eurydice.

Paskaidrojums

Simbols ● ar cipariem norāda uz to, kuri no sešiem CEFR līmeņiem ir ietverti pārbaudes darbā kopā ar attiecīgajiem apakšlīmeņiem (ja nepieciešams), piem. ● 1. Ja pārbaudes darbs aptver vairāk nekā vienu CEFR līmeni, attēlā nav norādīts, uz kuru(-iem) līmeni(-ņiem) pārbaudes darbs orientēts (ja vispār ir attiecināms). Ja pārbaudes darbs atšķiras pēc pārbaudāmā līmeņa, prasmēm vai pārbaudāmo skolēnu skaita, šī informācija ir norādīta piezīmēs par valstu konkrēto situāciju.

Pielikuma pirmajā tabulā ir attēloti visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Čehija. Dati attiecas uz 2013./14. mācību gadā rīkoto izlasses veida pārbaudi.

Igaunija. Sākumskolas noslēguma eksāmeni ar standarta uzdevumiem pārbauda prasmes angļu valodā kā pirmajā apgūstamajā svešvalodā B1.2 līmenī un citas valodas B1.1 līmenī. Prasmes angļu valodā kā otrajā apgūstamajā svešvalodā

tiek vērtētas B1.1 līmenī (klausīšanās, runāšana un rakstīšana) un A2.2 līmenī (rakstīšana); prasmes citās valodās tiek vērtētas A2.2 līmenī.

Spānija. No visiem sešiem autonomajiem apgabaliem, kas rīko pārbaudes darbu 8. klases skolēniem, tikai Madrides autonomajā apgabalā šis darbs ir piesaistīts *CEFR*.

Lietuva. 2015. Gadā prasmes angļu valodā tika pārbaudītas B1 līmenī, bet vācu, krievu un franču — tikai A2 līmenī.

Nīderlande. *CEFR* līmeņi mainās, atkarībā no valodām un izglītības programmām, kuras skolēni apgūst.

Polija. Pamata līmeņa prasmes tiek pārbaudītas A2 līmenī un padziļinātā līmeņa — A2+.

Lihtenšteina. B1.2, B1.1 un A2.2 tiek vērtēta lasīšana un klausīšanās; B1.1, A2.2 un A2.1 — runāšana un rakstīšana.

Serbija. Iestājskāmens filoloģijas ģimnāzijās unursos vērtē A2.2 līmeni.

Turpmāk minētajās valstīs ir pārbaudes darbi, kas nav parādīti attēlā (skatīt pielikuma 1. tabulu):

Luksemburga. Valsts pārbaudes darbs franču valodā pārbauda B1 un B2 līmeni.

Ungārija. Mērķvalodas zināšanu novērtējums pārbauda bilingvālo programmu 6. un 8. klases skolēnus attiecīgi A2 un B1 līmenī.

Somija. Pārbaudes darbā tiek vērtētas 9. klases skolēnu svešvalodu kompetences, ietverot tos pašus *CEFR* līmeņus, ko pārbaudes darbs otrajā valsts valodā (zviedru vai somu).

Lihtenšteina. Uz tīmekļa resursiem balstītajā pārbaudes darbu sistēmā tiek pārbaudītas 8. klases skolēnu klausīšanās un lasīšanas prasmes A1.2 un B1.2 līmeņos. Rakstīšanas prasēm nav atsauču uz *CEFR* līmeņiem.

Otrā kategorijā ietilpst pārbaudes darbi, kas vērtē skolēnu prasmes B1 un zemākā līmenī. Šajā grupā ir vismazākais skaits valsts pārbaudes darbu, un tajā ietilpst Igaunija, Francija, Lietuva, Nīderlande, Austrija, Somija un Lihtenšteina. Igaunijā līmenis ir atkarīgs no pārbaudāmajām valodām un to svarīguma izglītības programmā. Nīderlandē dažādos līmeņus var izskaidrot ar pārbaudāmajām valodām un skolēnu grupām. Lihtenšteinā prasmes tiek pārbaudītas dažādos līmeņos.

B2 un zemākā līmenī no trešās kategorijas, kurā iekļauti valsts pārbaudes darbi Spānijā (Madrides autonomais apgabals), Luksemburgā, Portugālē un Zviedrijā. Luksemburgā franču valoda, kas ir arī valsts valoda, tiek pārbaudīta B1 un B2 līmeņos, savukārt angļu valoda — B1 un A2 līmenī.

Visbeidzot, pēdējā grupā ietilpst pārbaudes darbi Vācijā, kurā divi esošie valsts pārbaudes darbi aptver visus līmeņus līdz pat C1.

Vidējās izglītības otrajā posmā vairumam valsts pārbaudes darbu augstākais līmenis ir B2

Pārbaudes darbi, kuros pārbauda tikai vienu līmeni *ISCED* 3. pakāpē, ir mazākā daļa no pārbaudes darbiem, kas ir saistīti ar *CEFR*. Beļģijā (vācu kopienā) pārbaudes darbi 9. un 12. klasē vērtē skolēnu prasmes attiecīgi B1 un B2 līmenī. Čehijā izlases veida apsekojums par skolēnu rezultātiem tiek veikts A2 līmenī, taču 13. klases skolēnu prasmes caur skolas noslēguma eksāmenu (kopējā daļa) tiek vērtētas B1 līmenī. Divi Spānijas autonomie apgabali (Kantabrija un Estremadura) pārbauda 10. klases skolēnu prasmes attiecīgi A2 un B1 līmenī. Ungārijā bilingvālās programmas 10. klases skolēni kārto pārbaudes darbu B2 līmenī. Slovēnijā un Melnkalnē vispārējās izglītības skolēnu prasmes pārbauda B2 līmenī, savukārt profesionālo programmu skolēnus — B1 līmenī. Slovēnijā ģimnāzijas studentu kompetences vērtē B2 līmenī, bet vidējās izglītības otrā posma profesionālo skolu un konservatoriju skolēni var izvēlēties kārtot eksāmenu B1 vai B2 līmenī.

Lielākā daļa *ISCED* 3. pakāpē rīkoti pārbaudes darbi ir piesaistīti vairāk nekā vienam *CEFR* līmeni. Šai pārbaudes darbu grupai ir vēl divas apakšgrupas: pirmā ir vislielākā, un tajā ietilpst skolēni, kuru prasmes tiek pārbaudītas B2 un zemākā līmenī, bet otrajā — C1 un zemākā līmenī. Piecās no sešām valstīm (Francijā, Latvijā, Nīderlandē, Polijā un Somijā) C1 apakšgrupā tiek rīkoti pārbaudes darbi 12. klases skolēniem. Spānija (Madrides autonomais apgabals) ir vienīgais izņēmums, jo pārbaudes darbus kārto 10. klases skolēni. Polijā C1 līmeņa uzdevumi ir paredzēti bilingvālo skolu skolēniem vai jebkuram skolēnam, kas vēlas kārtot imatrikulācijas eksāmenu bilingvālajā līmenī. Francijā C1 līmenī pārbauda tikai to skolēnu prasmes, kas mācās bakalaureāta programmas literatūras plūsmā un vienu valodu apgūst augstākajā līmenī. Nīderlandē augstāko līmeņu pārbaudes darbi ir vērsti uz

Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs (VWO) (visakadēmiskāk orientēto plūsmu), un Somijā — skolēniem vispārējās izglītības skolās.

Kā jau uzsvērts (skatīt 11. attēlu), dažās valstīs pārbaudāmās valodas un/vai to statuss izglītības programmā nosaka atšķirības aptvertajos *CEFR* līmeņos. Tas ir attiecināms uz Itāliju, Kipru, Nīderlandi (abi pārbaudes darbi) un Austriju (skatīt piezīmes par valstu konkrēto situāciju.)

12. attēls. ISCED 3. pakāpē rīkoto valsts pārbaudes darbu CEFR līmeņi, 2014./15/ m. g.

Pārbaudes darba nosaukums (latviski)		A1	A2	B1	B2	C1	C2
BE de	Franču valodas sertifikāts B1 līmenī			●			
	Franču valodas sertifikāts B2 līmenī				●		
CZ	Izlasses veida apsekojums par sākumskolu 4. un 8. klases skolēnu un vidējās profesionālās izglītības otrā posma 2. kursa skolēnu rezultātiem		●				
	Skolas noslēguma eksāmens (kopējā daļa)			●			
EE	Ārējie skolas noslēguma eksāmeni			● 1-2	● 1-2		
ES	Valsts pārbaudes darbi 10. klasei		●	●	●	●	
FR	Vispārīgo un tehnoloģisko vidusskolu noslēguma eksāmens		●	●	●	●	
HR	Valsts imatrikulācijas eksāmens			●	●		
IT	Valsts eksāmeni: otrais rakstiskais pārbaudes darbs			●	●		
CY	Kipras valsts eksāmens		●	●	●		
LV	Centralizētais vidējās izglītības noslēguma eksāmens svešvalodās			●	●	●	
LT	Valsts imatrikulācijas eksāmens svešvalodās			●	●		
HU	Vidējās izglītības otrā līmeņa noslēguma eksāmens		●	●	●		
	Mērķvalodas zināšanu novērtējums				●		
NL	Valsts eksāmens <i>HAVO</i>		●	●	●		
	Valsts eksāmens <i>VWO</i>		●	●	●	●	
AT	Akadēmisko vidusskolu (<i>AHS</i>) standartizētais un kompetencēs balstītais imatrikulācijas eksāmens			●	●		
PL	Imatrikulācijas eksāmens svešvalodā (pamata līmenis, padziļinātais līmenis, divvalodu līmenis)			●	●	●	
RO	Valsts vidējās izglītības noslēguma eksāmens: C līmeņa pārbaudes darbs — svešvalodas prasmju pārbaude	●	●	●	●		
SI	Vispārējais imatrikulācijas eksāmens				●		
SK	Skolas noslēguma eksāmens: ārējās un iekšējās rakstiskās daļas				●		
FI	Imatrikulācijas eksāmens (tikai vispārējās vidējās izglītības noslēgumā)	● 1-2-3	● 1-2	● 1-2	● 1-2	● 1	
SE	Valsts pārbaudes darbs	● 2	● 1-2	● 1-2	● 1-2		
ME	Imatrikulācijas eksāmens				●		

BE fr, DE, LU, IS, LI un RS:

ISCED 3. pakāpē nav valsts pārbaudes darbu

BE nl, BG, DK, IE, EL, MT, PT, UK, NO un TR:

Valsts pārbaudes darbs (-i) *ISCED* 3. pakāpē, kurā/-os neizmanto *CEFR* līmeņus

Avots: Eurydice.

Paskaidrojums

Simbols ● ar cipariem norāda uz to, kuri no sešiem *CEFR* līmeņiem un to apakšlīmeņiem (ja nepieciešams), piem. ● 1., ir ietverti pārbaudes darbā. Ja pārbaudes darbs aptver vairāk nekā vienu *CEFR* līmeni, attēlā nav norādīts, uz kuru(-iem) līmeni(-iem) pārbaudes darbs orientēts (ja vispār ir attiecināms). Ja pārbaudes darbs atšķiras pēc pārbaudāmā līmeņa, prasmēm vai pārbaudāmo skolēnu skaita, šī informācija ir norādīta piezīmēs par valstu konkrēto situāciju.

Pielikuma pirmajā tabulā ir attēloti visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Čehija. Informācija par izlases veida pārbaudēm attiecas uz 2013./14. m. g.

Spānija. Kanāriju salās pārbaude notiek B1 un B2 līmenī; Kantabrijā pārbauda A2 līmeni, Estremadurā — B1 līmeni, Madridē — A2, B1, B2 un C1.

Francija. Bakalaureāta programmas literārās plūsmas skolēnu pirmās svešvalodas prasmes tiek pārbaudītas C1 līmenī, bet otras svešvalodas prasmes — B2 līmenī, ja viņi vienu no šīm valodām izvēlas apgūt padziļināti.

Itālija. Prasmes pirmajā un otrajā apgūtajā svešvalodā tiek pārbaudītas B2 līmenī, savukārt trešajā svešvalodā — B1 līmenī.

Kipra. Angļu valoda prasmes tiek vērtētas B2 līmenī, franču valodas - B1 līmenī. Citu valodu prasmes tiek vērtētas A2 līmenī.

Lietuva. Valsts imatrikulācijas eksāmens svešvalodās nevērtē runāšanas prasmes, jo tās vērtē skolas skolotāji (kreditpunkti par runāšanas prasmēm svešvalodās) B2 un B1 līmenī. 2016. gadā vajadzētu tikt ieviestam vienotam eksāmenam, kurā tiek pārbaudītas visas prasmes.

Ungārija. Padziļināto līmeni pārbauda B2 līmenī un standarta līmeni — A2.

Nīderlande. *CEFR* līmeņi mainās atkarībā no pārbaudāmajām valodām.

Austrija. Pirmās apgūstamās svešvalodas prasmes tiek vērtētas B2 līmenī; otrās apgūstamās svešvalodas — B1 (un B2 līmenī lasīšanas prasme, ja otrā svešvaloda ir apgūta vismaz 6 gadus).

Polija. C1 atbilst bilingvālajam līmenim, B2 atbilst padziļinātam līmenim, bet B1 — pamata līmenim.

Slovēnija. Dati attiecas tikai uz angļu valodu un skolēniem, kas apgūst vispārējās izglītības programmas. Profesionālās izglītības skolēnu prasmes tiek vērtētas B1 līmenī. 2017. gadā pārbaudes darbi pārējās valodās būs piesaistīti *CEFR* līmeņiem.

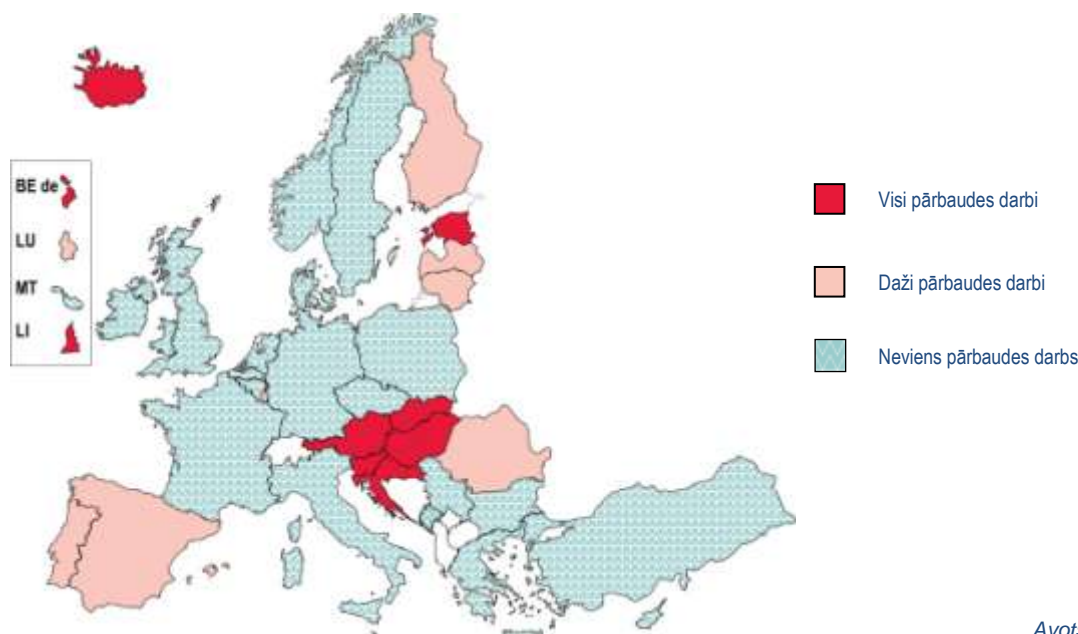
Slovākija. Ģimnāzijas studentu kompetences vērtē B2 līmenī, bet vidējās izglītības otrā posma profesionālo skolu un konservatoriju skolēni var izvēlēties kārtot eksāmenu B1 vai B2 līmenī.

Melnkalne. Dati attiecas uz skolēniem, kas apgūst vispārējās izglītības programmas. Profesionālās izglītības skolēnu prasmes tiek vērtētas B1 līmenī.

Apmēram pusē no valsts pārbaudes darbiem, kas piesaistīti *CEFR*, šos līmeņus izmanto skolēnu prasmju diagnosticēšanā

CEFR līmeņi tiek izmantoti, lai novērtētu skolēnu prasmes 16 izglītības sistēmās. Apmēram pusē šīs grupas visi valsts pārbaudes darbi paļaujas uz šo ziņošanas metodi, bet pārējās valstīs to izmanto vien attiecībā uz dažiem pārbaudes darbiem.

13. attēls. *CEFR* līmeņus izmanto, lai informētu par skolēnu sekmēm valsts pārbaudes darbos, *ISCED* 2. un 3. līmenis, 2014./15. m. g.

Avots: Eurydice.

Paskaidrojums

Pielikuma pirmajā tabulā ir attēloti visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

Septiņās valstīs (skatīt 13. attēlu) tikai dažos pārbaudes darbos *CEFR* līmeņi tiek izmantoti, lai informētu par skolēnu kompetencēm; dažos gadījumos tas ir atkarīgs no pārbaudes darba mērķa, bet citos — no valodām, kurās šie darbi tiek rīkoti.

- Portugālē un Somijā *CEFR* līmeņus izmanto tikai tajos pārbaudes darbos, pēc kuriem nosaka skolēnu prasmes. Portugālē sagatavošanās pārbaudes darbs angļu valodā atsaucas uz *CEFR* līmeņiem, lai ziņotu par skolēnu sekmēm. Somijā 9. klasē rīkotajā pārbaudes darbā otru oficiālo valodu (zviedru vai somu) un svešvalodas vērtē pēc *CEFR* līmeņiem.
- Rumānijā valsts bakalaureāta programmas eksāmens: C pārbaudes darbs — svešvalodas prasmju novērtējums ir piesaistīts *CEFR* līmeņiem (no A1 līdz B2), savukārt valsts svešvalodu un komunikāciju jomas novērtējums, kuru kārtā 6. klases skolēni, tiek iekļauts skolēnu sertifikātos kā kompetenču apraksts. Tā mērķis ir formatīvi vērtēt skolēnu valodas kompetences un sniegt skolotājiem atgriezenisko saiti.
- Divās Baltijas valstīs, kurā pārskatu sniegšanas metodoloģija ir atkarīga no pārbaudes darba, *CEFR* līmeņus izmanto diagnosticējošos darbos, apvienojot tos ar citu vērtējumu metodi. Latvijā kopš 2013. gada centralizētā eksāmena par vispārējās vidējās izglītības apguvi svešvalodā rezultāti skolēniem tiek sniegti pēc *CEFR* līmeņu principa un arī tradicionāli izmantotajā procentu izteiksmē. Lietuvā, vērtējot 10. klases skolēnu kompetences pēc standartizētā pārbaudes darba svešvalodā, izmanto gan 60 punktu skalu, gan A2 un B1 līmeni. Valsts imatrikulācijas eksāmens svešvalodās skolēnu rezultātus vērtē pēc *CEFR* līmeņiem, izņemot runāšanas prasmju pārbaudes darbā, kurā tiek izmantota tikai 10 punktu skala.
- Luksemburgā valsts pārbaudes darbos vērtē 9. (vai 8.) klases skolēnu kompetences trijās obligātajās izglītības programmas svešvalodās (vācu, franču un angļu), un to rezultāti ir izteikti punktu skalā no 0 līdz 60. Skolēni var gūt atgriezenisko saiti par savām angļu valodas kompetencēm A2 līmenī.

Runājot par valsts pārbaudes darbiem, šķiet, ka mazliet vairāk nekā ceturtajā daļā šo darbu skolēnu kompetences vērtē *CEFR* līmeņu izteiksmē. Tā ir aptuveni puse no visiem valsts pārbaudes darbiem, kas ir saistīti ar *CEFR* līmeņiem (skatīt 10. attēlu).

Divas trešdaļas no visiem pārbaudes darbiem, kuros *CEFR* skalu izmanto, lai informētu par skolēnu rezultātiem, tiek rīkoti *ISCED* 2. pakāpē. Pārbaudes darbiem, kuri *CEFR* līmeņus izmanto vērtēšanas un ziņošanas nolūkā, šķiet, ir nedaudz atšķirīgi mērķi salīdzinājumā ar citiem valsts pārbaudes darbiem: tie salīdzinoši retāk tiek izmantoti skolēnu prasmju sertificēšanai; biežāk pārraudzībai un visbiežāk - diagnostiskiem nolūkiem skolu līmenī (skatīt 2. attēlu).

Pārbaudes darbus, kas ietekmē skolēnu tālākvirzību, galvenokārt vērtē ārēji

Kā jau tas ir visu valsts pārbaudes darbu gadījumā, valsts pārbaudes darbu svešvalodā rīkošana ir diezgan liels izaicinājums jo īpaši uzticamības ziņā. Tik tiešām, valsts pārbaudes darbi paredz, ka jautājumiem, darbu kārtēšanas nosacījumiem un vērtēšanas procedūrām attiecībā uz visiem skolēniem jābūt konsekventiem un salīdzināmiem. Šajā ziņā ir diezgan noderīgi saprast, kas tieši ir atbildīgs par valsts pārbaudes darbu svešvalodā labošanu. Tas ir svarīgs aspekts valodas prasmju pārbaudē, jo produktīvās prasmes (rakstīšanu un runāšanu) šajos pārbaudes darbos ļoti bieži vērtē, uzdodot atvērta tipa jautājumus. Runāšanas prasmju novērtējums šķiet vissarežģītākais tieši no organizatoriskā viedokļa, jo tam jānodrošina vienādi apstākļi visiem skolēniem. Dažās valstīs daļu pārbaudes darbu, kuros vērtē runāšanas prasmes, neveido centralizēti. Turklāt dažās valstīs, kur izšķirošie valsts pārbaudes darbi svešvalodā ietver arī runāšanas prasmju novērtējumu, šo prasmju

vērtējums atšķiras ar to, ka bieži vien ir iekšējs. Minēto iemeslu dēļ šajā apakšnodalījumā valsts pārbaudes darbu rakstiskos uzdevumus aplūkosim atsevišķi no runāšanas prasmju uzdevumiem. Jāpatur prātā, ka valsts pārbaudes darbu rakstisko uzdevumu sadaļā vērtējamās prasmes (lasīšana, rakstīšana un/vai klausīšanās) dažādās valstīs un pārbaudes darbos ir atšķirīga (skatīt 9. attēlu).

Valsts pārbaudes darbus svešvalodās var vērtēt kā iekšējie, tā ārējie vērtētāji. Skolotāji, kuri vērtē savas skolas skolēnu pārbaudes darbus, šajā ziņojumā ir uzskatāmi par iekšējiem vērtētājiem. Ārējie vērtētāji ir skolotāji vai skolas personāls, kas vērtē to skolu skolēnu darbus, kurās viņi nestrādā, vai arī pārbaudes darbu rīkojošās iestādes norīkoti darbinieki. Ārēji parasti vērtē datorizētos pārbaudes darbus. Vēl par ārēji vērtētiem ir uzskatāmi tie pārbaudes darbi, kuros skolēnu atbildes tiek skenētas un vērtējums apkopots, izmantojot rezultātus apkopojošu datora programmatūru. Taču tikai neliela daļa izšķirošo pārbaudes darbu svešvalodā ir datorizēta vai tiek labota pēc automatiskas optiskās skenēšanas principa. Cilvēki, kas šādus pārbaudes darbus labo iekšēji vai ārēji, parasti iziet īpašu apmācību vai arī to veic saskaņā ar standartizētām vērtēšanas norādēm un modeļiem.

Divdesmit divās valstīs vai reģionos izšķirošo pārbaudes darbu rakstiskos uzdevumus labo tikai ārējie speciālisti (skatīt 14. attēlu). Tas ir attiecināms uz divām trešdaļām gan valstu/reģionu, gan aplūkojamo valsts pārbaudes darbu. Turklāt četrās citās valstīs ārējie vērtētāji labo tikai dažus valsts pārbaudes darbus svešvalodās. Pārējās valstīs vai reģionos darbu labošanu veic vai nu iekšējie un ārējie labotāji vai arī tikai iekšējais personāls.

Dažās valstīs, kurās valsts pārbaudes darbus vērtē ārēji, daļu šo pārbaudes darbu vērtē elektroniski. Slēgtos uzdevumus vērtēti elektroniski Horvātijā, Latvijā (centralizētais vispārējās vidējās izglītības eksāmens svešvalodā), Lietuvā, Polijā (vidējās izglītības pirmā posma noslēguma eksāmens svešvalodā), Turcijā un Melnkalnē. Turklāt Dānijā plānots palielināt elektroniskās testēšanas apjomu svešvalodu kompetenču vērtēšanā (šobrīd tas ir atkarīgs no skolu iespējām), savukārt Slovākija īsteno valsts pārbaudes darbu datorizācijas pilotprojektu.

Pārējās valstīs, kurās izšķirošo pārbaudes darbu svešvalodā rakstiskie uzdevumi tiek vērtēti centralizēti, ārējie vērtētāji parasti ir vai nu skolotāji no citām skolām, vai ārējie eksaminētāji. Itālijā eksāmenus labo skolotājs no tās skolas, kurā rīko pārbaudes darbu, vai arī no citas skolas, un to nosaka eksaminācijas padome, ko katru gadu veido par izglītību atbildīgais ministrs. Pretēji tam, parasti Itālijas standartizētajos testos pārbaudes kritēriji tiek noteikti nevis centralizēti, bet gan tos izvirza vērtētājs un nolemj skolas eksaminācijas padome, vadoties pēc konkrētā gada skolas politikas pedagoģijas un novērtējuma jautājumos.

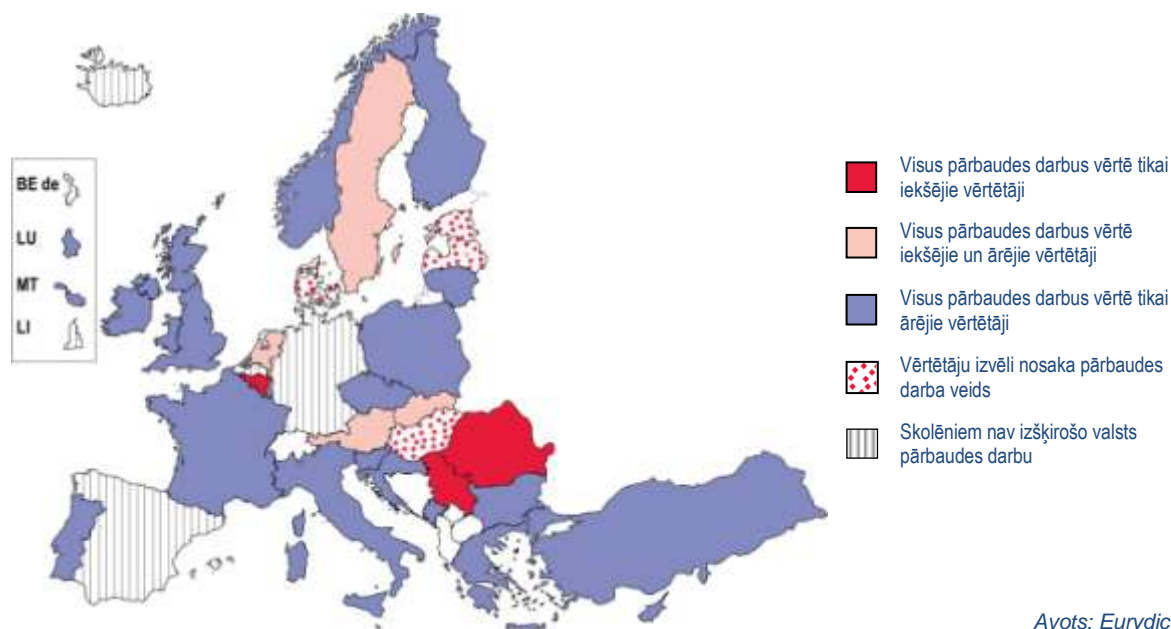
Divpadsmit valstīs valsts pārbaudes darbu svešvalodā rakstu daļu vērtē ne tikai centralizēti. Piecās valstīs skolotāji no tās skolas, kurā norisinās valsts pārbaudes darbs svešvalodā, darbus vērtē kopā ar ārējiem vērtētājiem. Četrās citās valstīs vai reģionos valsts pārbaudes darbu labošana ir atstāta pašu skolas skolotāju ziņā. Visos šajos gadījumos skolotāji pārbaudes darbu vērtējumā vadās pēc centralizētām vērtējuma norādēm.

Piecās valstīs, kurās vērtēšanu veic kā iekšējie, tā ārējie vērtētāji, viņu lomas šajā procesā atšķiras.

- Dānijā (9. un 10. klases eksāmeni) un Nīderlandē beigu vērtējums par rakstisko eksāmenu tiek dots pēc iekšējā un ārējā vērtētāja pārrunām.
- Austrijā skolotāji izliek atzīmes rakstiskajos eksāmenos, kurus kārtu viņu skolā, pēc tam tās nodod apstiprināšanai eksāmenu komitejai, kuru vada inspektors vai ārējais direktors.
- Slovākijā pārbaudes darbus ar atbilžu variantiem vērtē centralizēti, savukārt uzdevumus ar garām atbildēm vērtē iekšēji paši skolas skolotāji noslēguma eksāmenu komisijas uzraudzībā.

- Zviedrijā valsts pārbaudes darbu vērtēšanu veic tās skolas skolotāji, kurā eksāmens tiek rīkots, un dažkārt to papildina kolēģu — citu skolu skolotāju — vērtējums. Turklāt skolotāju vērtēto valsts pārbaudes darbu otrreizēji vērtē Zviedrijas Skolu inspekcija.

14. attēls. Izšķirošo rakstisko valsts pārbaudes darbu svešvalodā vērtējums skolēniem *ISCED 2. un 3. pakāpē*

Paskaidrojums

Šis iedalījums ir veidots pēc izšķirošo valsts pārbaudes darbu svešvalodā rakstīšanas daļām. Prasmes (lasīšana, rakstīšana un/vai klausīšanās), kas ietverta valsts pārbaudes darbu svešvalodās rakstīšanas daļā, dažādās valstīs un pārbaudes darbos atšķiras (skatīt 9. attēlu). Nav ņemti vērā mutiskie eksāmeni, kuros pārbauda runāšanas un dažreiz arī klausīšanās prasmes.

Atkarībā no valsts „visi pārbaudes darbi” var attiekties uz vienu vai vairākiem izšķirošajiem valsts pārbaudes darbiem svešvalodās. Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā minētie valsts pārbaudes darbi.

„Izšķirošo pārbaudes darbu” mērķis ir sniegt informāciju, kas tiek izmantota lēmumu pieņemšanā par skolēnu tālākvirzību, tai skaitā sertifikātu piešķiršanu, sadalīšanu grupās *ISCED 2.* vai *3. pakāpē* vai skolēnu atlasē augstākās izglītības studijām vai kursiem. Vairāk informācijas par izšķirošajiem valsts pārbaudes darbiem meklējiet 4. attēlā.

Skolotāji, kuri vērtē savas skolas skolēnu valsts pārbaudes darbus svešvalodās, šajā ziņojumā ir uzskatāmi par iekšējiem vērtētājiem. Ārējie vērtētāji ir skolotāji, kas vērtē tos pārbaudes darbus, kas tiek rīkoti skolās, kurās viņi nemāca, vai arī centrālo iestāžu norīkoti cilvēki. Cilvēki, kas šādus pārbaudes darbus labo iekšēji vai ārēji, parasti iziet īpašu apmācību vai veic labošanu saskaņā ar standartizētām vērtēšanas norādēm un modeļiem.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Itālija. Attēlā parādīta situācija 2014./15. m. g. Taču vērtētāji var mainīties, atkarībā no eksaminācijas padomes sastāva, ko ik gadu nosaka par izglītību atbildīgais ministrs.

Latvija. Eksāmens svešvalodā 9. klasei dažādos reģionos tiek rīkots atšķirīgi. Attālu rajonu skolās pārbaudes darbus vērtē priekšmeta skolotājs. Citos reģionos vērtēšana notiek centralizēti, jo vairāku skolu skolotāji darbus labo kopīgi.

Ungārija. Atšķirības vērtēšanā nav saistītas ar pārbaudes darbu iezīmēm, bet gan līmeni, kurā skolēni izvēlas kārtot vidējās izglītības otrā posma skolas noslēguma eksāmenu. Vairāk informācijas meklējiet zemāk.

Četrās valstīs vai reģionos, kuros valsts pārbaudes darbus svešvalodās uztic tikai skolotājiem no skolām, kuros norisinās eksāmens, dažādās valstīs rezultāti atšķirīgi ietekmē skolēnu pāreju uz nākamo izglītības posmu. Serbijas izglītības sistēmā šiem pārbaudes darbiem svešvalodā ir īpaša loma, jo tie ir arī iestājeksāmeni specializētās valodu studiju programmās. Beļģijā (franču kopienā) un Igaunijā iekšēji vērtētie valsts pārbaudes darbi svešvalodā tiek izmantoti, lai piešķirtu sertifikātu, kas apliecina, ka skolēns ir pabeidzis *ISCED* 2. pakāpi, savukārt Rumānijā šādu pārbaudes darbu nokārtošana apliecina *ISCED* 3. pakāpes pabeigšanu.

Četrās valstīs dažādiem izšķirošajiem valsts pārbaudes darbiem ir atšķirīgas vērtēšanas procedūras. Dānijā, Igaunijā un Latvijā vērtēšana *ISCED* 2. un 3. pakāpē atšķiras. Šajās trīs valstīs vidējās izglītības otrā posma eksāmenus vienmēr vērtē ārēji, taču tas ne vienmēr ir attiecināms uz *ISCED* 2. pakāpes eksāmeņiem. Dānijā „9. un 10. klases eksāmenu” rakstiskās daļas kopīgi vērtē iekšējie un ārējie vērtētāji. Igaunijā „Pamatskolas noslēguma eksāmenus” ar standartizētiem uzdevumiem skolotāji vērtē iekšēji. Latvijā „Devītās klases eksāmenu svešvalodā” atkarībā no reģiona vērtē iekšēji vai ārēji. Ungārijā atšķirības vērtēšanas procedūrās ir saistītas nevis ar izglītības līmeni, bet gan ar pārbaudīto kompetences līmeni. Lai gan „Vidējās izglītības otrā posma noslēguma eksāmenu”, kuru kārtā „standarta līmenī”, vērtē iekšēji, svešvalodas skolotāju centralizētā komiteja nodrošina „padziļinātā līmeņa” vērtēšanu, un šāds vērtējums palielina skolēnu izredzes tikt uzņemtiem izvēlētajā augstākās izglītības programmā. Četrās minētās valstīs cenšas nodrošināt pēc iespējas lielāku izšķirošo pārbaudes darbu uzticamību.

Apmēram divās trešdaļās valstu izšķirošajos valsts pārbaudes darbos svešvalodās runāšanas prasmes tiek vērtētas mutiskajā eksāmenā, kas var būt centralizēts (skatīt 9. attēls) vai sastādīts skolā.

Ja runāšanas prasmju novērtējumu sagatavo skolā, parasti zināma veida iekšējo vērtējuma uzraudzību nodrošina skolotāji, ar izņēmumu Nīderlandē. Dānijā un Norvēģijā izšķirošo valsts pārbaudes darbu runāšanas daļu palīdz vērtēt ārējs eksaminētājs. Austrijā un Slovēnijā skolotājiem ir jāievēro centralizēti noteikumi vai norādes, vērtējot mutiskos eksāmenus, kas saistīti ar „Akadēmisko vidusskolu standartizēto un kompetencēs balstīto imatrikulācijas eksāmenu” un „Arodskolu imatrikulācijas eksāmenu”. Slovākijā skolēnu runāšanas prasmju pārbaudi un vērtēšanu nodrošina skolas nobeiguma svešvalodu komisija, kuru vada reģionālās institūcijas nozīmēts ārējais skolotājs.

Ja šāda pārbaude notiek skolas mērogā, Apvienotajā Karalistē runāšanas uzdevumus vērtē ārēji. Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā „Vispārējais vidējās izglītības sertifikāts (*GSCE*)” runāšanas prasmju pārbaudes komponentes franču, vācu, spāņu (starp visbiežāk vērtētajām valodām), itāļu, ķīniešu, urdu un velsiešu otrās valodas vērtēšanu veic skolotāji, pēc tam to nosūtot pārbaudei ārējai eksāmenu padomei. Skotijā pārbaudes darbos „Valsts eksāmeni 5” un „Padziļinātā līmeņa eksāmeni” skolēnu runāšanas prasmes vērtē tās skolas skolotāji, kurā notiek pārbaudes darbi, un pēc tam tos pārbauda Skotijas kvalifikācijas iestāde (*SQA*). „Augstākā līmeņa eksāmenu” gadījumā to daļu, kurā tiek vērtētas runāšanas prasmes, pārbauda un vērtē *SQA* norīkoti ārējie vērtētāji.

Ja valsts pārbaudes darbu runāšanas daļu (kurā vērtē runāšanas prasmes) sastāda centralizēti, lielākajā daļā gadījumu vērtēšana notiek pēc tā paša principa (iekšēji vai ārēji) kā attiecīgās rakstiskās daļas vērtēšana. Maltā runāšanas prasmju pārbaudes darbus vērtē ārēji visos izšķirošajos valsts

pārbaudes darbos svešvalodā, un to veic profesionāļu kolektīvs, kurā ietilpst izglītības ierēdņi, skolotāji un universitāšu lektori. Eksāmenus, kuros pārbauda runāšanas prasmes, arī pilnībā vērtē ārējs vērtētājs:

- vidējās izglītības otrajā posma noslēguma eksāmenus — Īrijā un Latvijā;
- „Vidējās izglītības otrā posma noslēguma eksāmenu” — Ungārijā
- „Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikātu” un „Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikātu (A vai A2 līmenis)” — Apvienotajā Karalistē.

Taču sešās valstīs, kurās runāšanas prasmes tiek vērtētas centralizēti, ir tendence iekšēji vērtēt tieši šo, nevis pārējās prasmes. Francijā runāšanas prasmju pārbaudes darbu, ko skolēni kāro „Vispārējās un tehnoloģiskās izglītības bakalaureāta programmas eksāmena” ietvaros (izņemot literārās plūsmas skolēnus), pārrauga un vērtē iekšēji, turpretim lasīšanas un rakstīšanas prasmes vērtē skolotāji, kas nestrādā skolā, kurā norisinās pārbaudes darbs. Turklāt Čehijā, Igaunijā, Lietuvā, Polijā un Slovēnijā ārēji vērtē tikai vidējās izglītības otrā posma noslēguma eksāmenu rakstisko daļu.

- Čehijā „Skolas noslēguma eksāmena (kopējā daļa)” runāšanas prasmju vērtēšanu iekšēji veic skolotāji, ko attiecīgi apstiprina skolas eksaminācijas padome, kuru vada skolotājs no citas skolas.
- Igaunijā „Ārējo skolas noslēguma eksāmenu” runāšanas daļu vērtē skolotāji, kas nepasniedz eksaminējamajiem, neatkarīgi no tā, vai viņi strādā skolā, kurā šis pārbaudes darbs norisinās.
- Lietuvā „Valsts imatrikulācijas eksāmena svešvalodā” runāšanas daļā attiecīgās prasmes vērtē skolas skolotāji.
- Polijā „Imatrikulācijas eksāmena svešvalodā” runāšanas daļu vērtē eksaminācijas padome, kurā ietilpst ārējais eksaminētājs un tās skolas skolotāji, kurā tiek rīkots eksāmens.
- Slovēnijā „Vispārējā imatrikulācijas eksāmena” runāšanas daļu vērtē iekšēji — skolas eksaminācijas padomes dalībnieki.

Skolas mērogā rīkotos kārtējos pārbaudes darbus bieži vērtē iekšēji

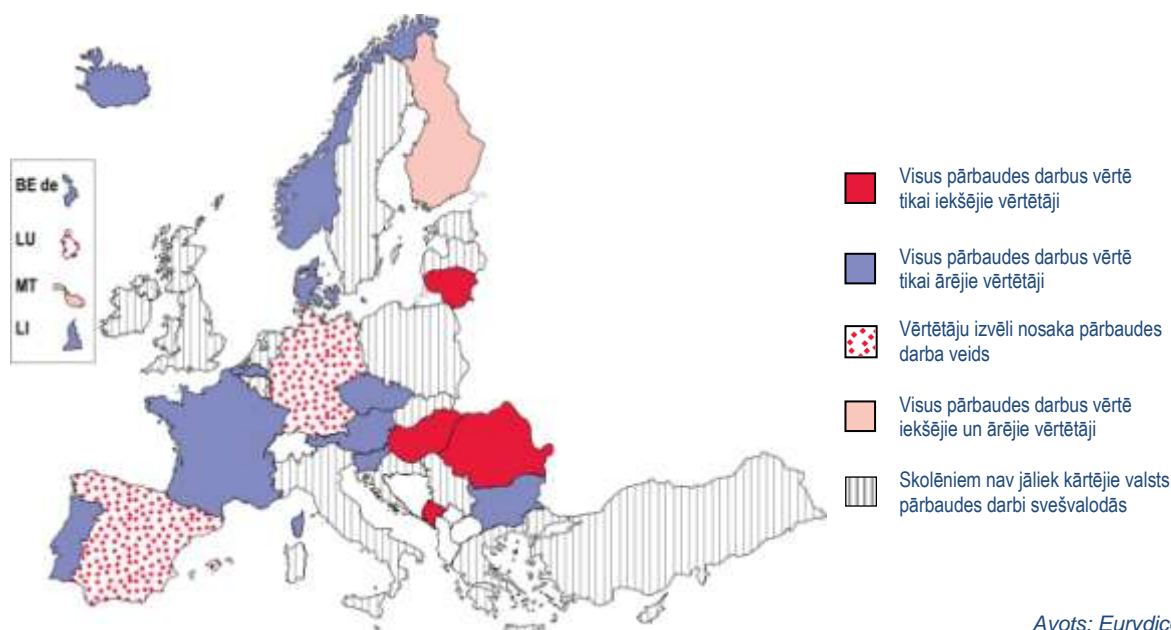
Lielākajā daļā valstu kārtējo pārbaudes darbu rakstisko daļu vērtē vai nu tikai iekšēji vai ārēji. Šīs divas galvenās pieejas ir saistītas ar pārbaudes darbu mērķi, t. i. — atkarībā no tā, vai caur tiem pārrauga visu izglītības sistēmu kopumā, vai arī to rezultātus skolas vajadzībām izmanto tikai skolotāji, skolēni un/vai vecāki (skatīt 5. attēlu).

Līdzīgi kā izšķirošo eksāmenu gadījumā (skatīt 14. attēlu), kārtējos pārbaudes darbus pārsvarā vērtē ārēji (skatīt 15. attēlu) Čehijā, Dānijā, Vācijā („Valsts novērtējuma pētījums par valodām”), Luksemburgā („Standartizētie pārbaudes darbi”), Lihtenšteinā („Uz tīmekļa resursiem balstīta pārbaudes darbu sistēma”) kārtējie pārbaudes darbi, kas pievēršas skolēnu receptīvajām prasmēm, tiek rīkoti elektroniskā formātā vai arī uz papīra, taču tad tos vērtē elektroniski. Beļģijā (flāmu kopienā), Spānijā (Basku Zemē un Katalonijā), Francijā, Austrijā un Islandē jautājumus ar atbilžu variantiem, kuri pārbauda receptīvās prasmes, arī vērtē elektroniski — optiski skenējot, savukārt atvērta tipa jautājumus vērtē ārējie eksaminētāji. Bulgārijā un Portugālē kārtējo pārbaudes darbu drukātās daļas, kas aptver lasīšanas, klausīšanās un rakstīšanas prasmes, vērtē elektroniski. Taču Bulgārijā skolēnu atbildes nevis skenē, bet skolotāji tās ievada īpašā datora programmā. Slovēnijā „Nacionālo zināšanu novērtējumu” arī vērtē ārēji un to dara centralizēti iecelti skolotāji, kas labo anonīmus drukātos pārbaudes darbus. Spānijā (Madridē un Kanāriju salās) rīkotos kārtējos pārbaudes darbus un arī „Noteikta satura standarta pārbaudes darbus”, kas notiek Lihtenšteinā, vērtē ārēji eksaminētāji.

Interesanti uzzināt, ka, ja kārtējo pārbaudes darbu rakstisko daļu vērtē ārēji, tad tas pats ir attiecināms uz runāšanas prasmju pārbaudi. Tas attiecas uz Beļģiju, (vācu un flāmu kopienām), Spāniju (Kanāriju salām un Madridi), Austriju, Portugāli un Lihtenšteinu („Noteikta satura standarta pārbaudes darbi”). Piemēram,

- Beļģijā (vācu kopienā) akreditēti universitātes darbinieki pārrauga un vērtē „Franču valodas sertifikāta B1 un B2 līmenis“ runāšanas prasmju pārbaudes daļu;
- Beļģijā (flāmu kopienā) 2012. gada izlases veida „Nacionālās novērtējuma programmas — franču valoda: lasīšana, klausīšanās un rakstīšana” kontekstā individuāli skolās organizētos runāšanas prasmju pārbaudes darbus ierakstīja un vēlāk vērtēja ārējie vērtētāji;
- Austrijā „Valsts izglītības standartu novērtējuma” daļas, kurās tiek pārbaudītas skolēna runāšanas prasmes, izvēloties skolas pēc nejaušības principa, rīko un vērtē īpašu apmācību izgājuši skolotāji no citām skolām.
- Portugālē pārbaudes darba runāšanas daļu vērtē skolotāji, kas nestrādā skolā, kurā tiek rīkots pārbaudes darbs.

15. attēls. Kārtējo rakstisko valsts pārbaudes darbu svešvalodā vērtējums skolēniem ISCED 2. un 3. pakāpē, 2014./15. m. g.

Avots: Eurydice.

Paskaidrojums

Šis iedalījums ir balstīts uz kārtējo valsts pārbaudes darbu svešvalodā rakstisko sadaļu. Prasmes (lasīšana, rakstīšana un/vai klausīšanās), kas ietverta valsts pārbaudes darbu svešvalodās rakstīšanas daļā, dažādās valstīs un pārbaudes darbos atšķiras (skatīt 9. attēlu). Nav ņemti vērā mutiskie eksāmeni, kuros pārbauda runāšanas un dažreiz arī klausīšanās prasmes.

Atkarībā no valsts „visi pārbaudes darbi” var attiekties uz vienu vai vairākiem kārtējiem valsts pārbaudes darbiem svešvalodās. Pielikuma pirmajā tabulā ir redzami visi šajā ziņojumā iekļautie valsts pārbaudes darbi.

„Kārtējie pārbaudes darbi” neietekmē lēmumu par skolēnu pāreju uz nākamo izglītības posmu. Galvenais mērķis ir novērtēt izglītības sistēmas darbības rādītājus kopumā, lai pēc nepieciešamības varētu ieviest attiecīgas politikas nostādnes, vai novērtēt sekmes, un ziņot par uzlabojumiem mācīšanas un apguves metodēs skolā vai atsevišķa skolēna gadījumā. Plašāk par kārtējo pārbaudes darbu izmantojumu 5. attēlā

Skolotāji, kuri vērtē savas skolas skolēnu sniegumu valsts pārbaudes darbos svešvalodās, šajā ziņojumā ir uzskatāmi par iekšējiem vērtētājiem. Ārējie vērtētāji ir vai nu skolotāji, kas vērtē tos valsts pārbaudes darbus, kas tiek rīkoti skolās, kurās viņi nepasniedz, vai arī centralizēti norīkoti cilvēki. Cilvēki, kas labo šādus pārbaudes darbus iekšēji vai ārēji, parasti iziet īpašu apmācību vai arī to veic saskaņā ar standartizētām vērtēšanas norādēm un modeļiem.

Piezīmes par valstu konkrēto situāciju

Vācija. Federālās zemes atbild par VERA pārbaudes darbu rīkošanu. Katrā no tām ir savi noteikumi, pēc kuriem organizēt

pārbaudes darbu sagatavošanu, vadīšanu, analizēšanu un atgriezeniskās saites sniegšanu par rezultātiem.

Spānija. Katrs autonomais apgabals izstrādā savus pārbaudes darbus un izveido individuālas vērtēšanas procedūras. Izņemot tos pārbaudes darbus, kurus rīko 8. klasē Estremadurā un kurus vērtē iekšēji, vai nu pārbaudes darbu vērtēšana tiek pilnībā uzticēta ārējiem vērtētājiem, vai arī viņi to veic kopā ar tās skolas skolotājiem, kurā norisinās pārbaudes darbs.

Deviņās valstīs, kur iekšējie vērtētāji, paši par sevi vai ārējo vērtētāju uzraudzībā, vērtē kārtējos pārbaudes darbus, viņiem tiek dotas centralizētas vērtēšanas vadlīnijas, tieši tāpat kā izšķirošo pārbaudes darbu gadījumā.

Lietuvā, Ungārijā, Rumānijā un Melnkalnē kārtējo pārbaudes darbu rakstiskās daļas vērtē tās skolas skolotāji, kurās šie darbi notiek. Tas attiecas arī uz „EDEX diagnosticējošo vērtēšanu“, ko Spānijā, Estremadurā, rīko 8. klasē, un arī uz Luksemburgas „Valsts pārbaudes darbiem“, kurus kārtē angļu, franču un vācu valodās. Melnkalnē anonīmi drukātos pārbaudes darbus vērtē skolotāji, kas nepasniedz eksaminējamajiem, bet dažkārt to dara ārējie skolotāji.

Tikai Spānijā, Maltā un Somijā kārtējo pārbaudes darbu vērtēšanas pienākumus uztic gan tās skolas skolotājiem, kurā norisinās eksāmens, gan ārējiem pārbaudītājiem. Spānijas autonomajos apgabalos — Mursijā un Kantabrijā — vērtēšanu veic iekšēji; taču drukātu pārbaudes darbu paraugus vērtē vai nu ārēji eksaminētāji, vai arī ārējie speciālisti tos vērtē atkārtoti. Navarrā un Estremadurā attiecībā uz „Divvalodu daļu integrālo novērtējumu“ elektroniski vērtē slēgtos jautājumus, savukārt atvērto jautājumus vērtē iekšēji. Maltā un Somijā ārējie eksaminētāji pēc iekšēji veiktas vērtēšanas pārbauda drukāto eksāmenu izlasi.

Lielākā daļa atšķirību kārtējo pārbaudes darbu labošanā var būt saistīta ar to mērķi (sk. 5. attēlu). Lielākais vairums pārbaudes darbu, kuru mērķis ir izvērtēt izglītības sistēmu kopumā, tiek laboti ārēji un tas attiecas uz visām izvērtējamajām prasmēm. Tikai Ungārijā un Melnkalnē valsts pārbaudes darbus, kuru mērķis ir izglītības sistēmas izvērtēšanā kopumā, vērtē iekšēji. Un pretēji — lielākā daļa kārtējo pārbaudes darbu, kuru galvenais mērķis ir novērtēt atsevišķas skolas, klases vai skolēnus, nevis izvērtēt izglītības sistēmu kopumā, tiek laboti iekšēji; vienīgais izņēmums ir Dānija un Lihtenšteina („Uz tīmekļa resursiem balstīta pārbaudes darbu sistēma“). Un visbeidzot attiecības starp pārbaudes darba mērķi un tā vērtēšanu labi ilustrē Luksemburgas piemērs. Šajā valstī pēc „Standartizētajiem pārbaudes darbiem“ vērtē visu izglītības sistēmu kopumā, darot to ar datora programmatūras palīdzību, savukārt „Valsts pārbaudes darbu“ mērķis ir diagnosticējošs, iekšēji vērtējot skolēnu individuālās kompetences.

ATSAUCES

Eiropas Padome, 2001. „Eiropas vienotās valodu prasmes noteikšanas sistēma: apguve, mācīšana, novērtējums.” [pdf] Pieejams:

http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf [Aplūkots 2015. g. 19. maijā].

EACEA/Eurydice, 2009. „Valsts pārbaudes darbi Eiropā: mērķi, organizēšana un rezultātu izmantojums.” Brisele: Eurydice.

EACEA/Eurydice, 2012a. *Key Data on Education in Europe 2012*. Brussels: Eurydice.

EACEA/Eurydice, 2012b. *Key Data on Teaching Languages at School in Europe 2012*. Brussels: Eurydice.

European Commission/EACEA/Eurydice, 2014 *The Structure of the European Education Systems 2014/15: Schematic Diagrams*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission/EACEA/Eurydice, 2015 *Recommended Annual Instruction Time in Full-time Compulsory Education in Europe 2014/15. Eurydice – Facts and Figures*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission/SurveyLang, 2012. *First European Survey on Language Competences: Final Report*. [Tiešsaistē]

<http://www.surveylang.org/Project-news-and-resources/Project-news-and-resources.html>

[Aplūkots, 2015. g. 30. aprīlī].

GLOSĀRIJS

Definīcijas

Centrālais līmenis. Augstākais izglītības pārvaldes līmenis, kurā vairumā valstu ir nacionālajā (valsts) mērogā. Taču dažās valstīs par dažām vai visām jomām saistībā ar izglītību atbild citi pārvaldes līmeņi (kopienas, federālās zemes, autonomās kopienas utt.). Beļģijā, Vācijā, Spānijā un Apvienotajā Karalistē katrai daļai vai reģionam ir pašiem savas izglītības ministrijas.

Izšķirošie pārbaudes darbi. Valsts pārbaudes darbi apkopo skolēnu sekmes mācību gada vai izglītības pakāpes beigās pirms formālu lēmumu pieņemšanas par turpmāko izglītību. Šo pārbaudes darbu rezultāti ir paredzēti, lai sniegtu informāciju, ko izmanto lēmumu pieņemšanā par skolēnu pāreju uz nākamo izglītības pakāpi, tai skaitā sertifikātu piešķiršanu, sadalīšanu grupās *ISCED* 2. vai 3. pakāpē vai, atlasot studentus augstākās izglītības iestādēs vaiursos. Pēdējais attiecināms uz centralizētajām vai nacionālajām sistēmām, kurās vēl bez prasības sekmīgi pabeigt vidējās izglītības otro posmu studentu uzņemšana augstākās izglītības iestādēs vaiursos tiek vērtēta pēc rezultātiem, kas gūti valsts pārbaudes darbos svešvalodās *ISCED* 3. pakāpē.

Valodas. Šajā ziņojumā „valodas” attiecas uz visām valodām, izņemot mācībvalodu (kas parasti ir valsts nacionālā valoda), reģionālās valodas un senās valodas, piemēram, latīņu un sengrieķu. Angļu un īru valoda Īrijā, somu un zviedru valodā Somijā, franču un vācu — Luksemburgā un angļu valoda Maltā ir vienīgie izņēmumi. Īrijas, Luksemburgas un Somijas gadījumā minētās valodas ir oficiālās valsts valodas un ikviena no tām var būt skolas galvenā mācībvaloda, savukārt otra — kā otrā valoda vai, dažos gadījumos, arī svešvaloda. Angļu valoda Maltā ir gan mācībvaloda, gan otrā valoda. Ņemot vērā arī Apvienotās Karalistes un Spānijas autonomo apgabalu decentralizācijas pakāpi izglītības jautājumos, tika uzskatīts, ka ziņojuma tvērumš iekļauj arī šo valstu reģionālās valodas.

Šajā ziņojumā ar „valodu“ saprot tās valodas, kas iekļautas ziņojuma tvērumā. Tomēr dažos gadījumos, runājot par atsevišķiem valsts pārbaudes darbiem, ar terminu „svešvalodas“ apzīmē šajā ziņojumā ietvertās valodas, kas vairumā valstu izglītības programmu ir uzskatāmas par svešvalodām.

Kārtējie pārbaudes darbi. Valsts pārbaudes darbi, kuri formāli neietekmē skolēnu tālākvirzību. To galvenais mērķis ir novērtēt izglītības sistēmas rezultātus kopumā, lai pēc nepieciešamības varētu ieviest attiecīgas politikas nostādnes, vai novērtēt sekmes un informēt par uzlabojumiem mācīšanas un mācībšanās metodēs skolā, klasē vai atsevišķa skolēna gadījumā.

Valsts pārbaudes darbi. Standartizētie pārbaudes darbi/eksāmeni, kurus veido un uzrauga centrālās/augstākās pārvaldes iestādes. Standartizēts pārbaudes darbs/eksāmens ir jebkura veida pārbaudes darbs, kurā eksaminējamajam ir jāatbild uz vienādiem jautājumiem (vai jautājumiem, kas izvēlēti no jautājumu saraksta) un kas tiek vērtēti pēc standarta vai konsekventiem kritērijiem. Starptautiskie pārbaudes darbi vai apsekojumi, tādi kā *SurveyLang*, neietilpst šajā datu apkopojumu laukā. Datu apkopojumā neietilpst arī tie skolām paredzēti pārbaudes darbi, kurus veido tikai skolās, pat, ja sastādītāji vadījušies pēc centralizētām pamatnostādnēm.

Valstu kodi

EU	Eiropas Savienība	MT	Malta
BE	Beļģija	NL	Nīderlande
BE fr	Beļģija — franču kopiena	AT	Austrija
BE de	Beļģija — vācu kopiena	PL	Polija
BE nl	Beļģija — flāmu kopiena	PT	Portugāle
BG	Bulgārija	RO	Rumānija
CZ	Čehijas Republika	SI	Slovēnija
DK	Dānija	SK	Slovākija
DE	Vācija	FI	Somija
EE	Igaunija	SE	Zviedrija
IE	Īrija	UK	Apvienotā Karaliste
EL	Grieķija	UK-ENG	Anglija
ES	Spānija	UK-WLS	Velsa
FR	Francija	UK-NIR	Ziemeļīrija
HR	Horvātija	UK-SCT	Skotija
IT	Itālija	IS	Islande
CY	Kipra	LI	Lihtenšteina
LV	Latvija	ME	Melnkalne
LT	Lietuva	NO	Norvēģija
LU	Luksemburga	RS	Serbija
HU	Ungārija	TR	Turcija

* ISO kods 3166. Pagaidu kods, kas nekādā veidā nenosaka galīgo nomenklatūru šai valstij, par ko pēc sarunām Apvienoto Nāciju Organizācijā jāpieņem lēmums (http://www.iso.org/iso/country_codes/iso_3166_code_lists.htm [aplūkots 25.09.2014]).

Statistikas kodi

: Nav informācijas (-) Nav piemērojams

Saīsinājumi un akronīmi

CEFR Eiropas vienotās valodu prasmes noteikšanas sistēma

SPIA Sākotnējā profesionālā izglītība un apmācība

ISCED Starptautiskā standartizētā izglītības klasifikācija

Klasifikācija

Starptautiskā standartizētā izglītības klasifikācija (ISCED 2011).

Starptautiskā standartizētā izglītības klasifikācija (ISCED) ir instruments, kas piemērots statistikas apkopošanai par izglītību starptautiskā skatījumā. Tā aptver divus šķērsklasificētus mainīgos lielumus: izglītības pakāpes un jomas ar papildu dimensijām, proti, vispārējo/profesionālās skolas/pirmsprofesionālās skolas orientāciju un izglītības-darba tirgus virzību. Pēdējā versijā ISCED 2011 tiek nošķirtas astoņas izglītības pakāpes. No empīriskā viedokļa ISCED tiek pieņemts, ka pastāv vairāki kritēriji, kas var palīdzēt attiecināt izglītības programmas uz izglītības pakāpēm. Atkarībā no attiecīgās izglītības pakāpes un veida ir nepieciešams veidot hierarhisku gradāciju starp galvenajiem un atvasinātajiem kritērijiem (tipiska iestāšanās kvalifikācija, minimālās iestāšanās prasības, minimālais vecums, darbinieku kvalifikācija utt.)

Ziņojumā tiek izmantota ISCED 2011 klasifikācija, ja vien nav norādīts pretējais.

ISCED 2: Vidējās izglītības pirmais posms²⁰

Šajā pakāpē programmas parasti tiek veidotas tā, lai balstītu turpmākās zināšanas uz ISCED 2 mācīšanās rezultātiem. Skolēni ISCED 2. pakāpē parasti iestājas vecumā no 10 līdz 13 gadiem (lielākoties 12 gadu vecumā).

ISCED 3: Vidējās izglītības otrais posms

Šajā pakāpē programmas parasti tiek veidotas tā, lai noslēgtu vidējo izglītību un sagatavotos augstākajai izglītībai vai arī sniegtu nodarbinātībai nepieciešamās prasmes, vai arī abi kopā. Skolēni šajā pakāpē iestājas lielākoties 14 līdz 16 gadu vecumā.

²⁰ Red.piez. – Latvijas izglītības sistēmā ISCED 2 atbilst pamatzglītības otrajam posmam, bet ISCED 3 – vidējās izglītības pakāpei.

PIELIKUMS

1. tabulā valsts pārbaudes darbi ir sakārtoti pēc valstīm. Tajā ir norādīts pārbaudes darbu skaits, nosaukums latviešu un oriģinālvalodā. Pēdējā stabiņā norādīta(s) arī izglītības gads (klase(s)), kurās darbs tiek rīkots.

Lai gan pārbaudes darbu skaitu var aprēķināt dažādi, piemēram, uzskatīt par atsevišķu pārbaudes darbu, ja tajā pārbauda atšķirīgu klašu skolēnus, vai atšķirīgās valodās vai prasmēs utt., šajā ziņojumā **parasti** valsts pārbaudes darbi ir norādīti kā atsevišķi tikai tad, ja tos kārtot atšķirīgu klašu skolēni. Taču dažās valstīs viens un tas pats pārbaudes darbs, t. i. tāds, kas pārbauda vienas un tās pašas valodas un prasmes tajā pašā kompetences līmeni un to pašu mērķu labad, var tikt rīkots dažādās klasēs. Piemēram, vidējās izglītības otrajā posmā skolēni var kārtot izglītības pakāpes noslīguma eksāmenu dažādās klasēs. Šāds pārbaudes darbs ir uzskatāms par vienu pārbaudes darbu, kaut arī to rīko atšķirīgās klasēs. Un pretējā gadījumā: ja vienas klases ietvaros ir jākārt vairāk par vienu pārbaudes darbu, tos uzskata par atšķirīgiem vien tad, ja atšķiras to galvenie mērķi.

1. tabula. Valsts pārbaudes darbi svešvalodā pēc valsts, norādot nosaukumu latviski un oriģinālvalodā, un pēc izglītības klases(ēm), kurā(s) eksāmens tiek rīkots, ISCED 2. un 3. pakāpe, 2014./15. m. g.²¹

	Pārbaudes darbu skaits	Pārbaudes darba nosaukums (latviski)	Pārbaudes darba nosaukums oriģinālvalodā	Klase
BE fr	1	Vidējās izglītības pirmā posma sertifikāts	<i>Certificat d'études du premier degré de l'enseignement secondaire</i>	8
BE de	2	Franču valodas sertifikāts B1 līmenī	<i>Nachweis grundlegender Kenntnisse in der Französischen Sprache, Niveau B1</i>	9
		Franču valodas sertifikāts B2 līmenī	<i>Nachweis grundlegender Kenntnisse in der Französischen Sprache, Niveau B2</i>	12
BE nl (²²)	2	Nacionālā novērtējuma programma — franču valoda: lasīšana, klausīšanās un rakstīšana	<i>Peilingen – Frans: lezen, luisteren en schrijven</i>	8
		Nacionālā novērtējuma programma — franču valoda: klausīšanās un runāšana	<i>Peilingen – Frans: luisteren en spreken</i>	12
BG	3	Nacionālais ārējais eksāmens	<i>Национално външно оценяване (nacionalno vunshno ocenjavane)</i>	7
		Nacionālais ārējais eksāmens	<i>национално външно оценяване (nacionalno vunshno ocenjavane)</i>	8
		Nacionālais ārējais novērtējums/imatrikulācijas eksāmens	<i>национално външно оценяване (nacionalno vunshno ocenjavane) / матура (matura)</i>	12
CZ	3	Izslases veida apsekojums par pamatskolu 4. un 8. klases skolēnu un vidējās profesionālās izglītības 2. kursa skolēnu rezultātiem (²³)	<i>Výběrové ověřování výsledků žáků na úrovni 4. a 8. ročníků základních škol a 2. ročníků středních odborných škol</i>	8
		Izslases veida apsekojums par pamatskolu 4. un 8. klases skolēnu un vidējās profesionālās izglītības 2. kursa skolēnu rezultātiem (²⁴)	<i>Výběrové ověřování výsledků žáků na úrovni 4. a 8. ročníků základních škol a 2. ročníků středních odborných škol</i>	11
		Skolas noslīguma eksāmens (kopējā daļa)	<i>Maturitní zkouška (společná část)</i>	13
DK	4	Valsts pārbaudes darbs	<i>Nationale test</i>	8

²¹ Šajā tabulā latviešu valodas tulkojuma tekstā saglabāti katrai valstij specifiskie izglītības posmu/pakāpju nosaukumi atbilstoši skolu izglītības sistēmas struktūrai (vienotā pamatzglītības struktūra+vidējā izglītība vai daļējums sākumskolas izglītībā un vidējā izglītībā).

(²²) Nacionālās izvērtējuma programmas (NAP) ietvaros rīkoti pārbaudes darbi. Gadu gaitā mainās kā pārbaudāmie priekšmeti un prasmes, tā arī pārbaudāmo skolēnu skaits un studiju programmas šajos pārbaudes darbos. NAP ieviesa 2002. gadā, un kopš šī laika svešvalodas ir bijis galvenais šīs pārbaudes programmas objekts tikai 2007. gadā (ISCED 2. pakāpē) un 2012. gadā (ISCED 3. pakāpē). NAP plānots atkal koncentrēties uz svešvalodām vidējās izglītības pirmajā un otrajā posmā ne ātrāk kā 2017. gadā.

(²³) Pēdējie apsekojumi par svešvalodu kompetencēm tika veikti 2013./14. m. g.

(²⁴) Pēdējie apsekojumi par svešvalodu kompetencēm tika veikti 2013./14. m. g.

	Pārbau des darbu skaits	Pārbaudes darba nosaukums (latviski)	Pārbaudes darba nosaukums oriģinālvalodā	Klase
		Eksāmens pēc 9. klases	<i>Folkeskolens prøver</i> <i>Folkeskolens 9.-klasseprøve</i>	10
		Eksāmens pēc 10. klases	<i>Folkeskolens 10. Klasseprøver</i> <i>Folkeskolens 10.-klasseprøve</i>	11
		Vidējās izglītības noslēguma eksāmens	Nav vienota nosaukuma, jo atšķirīgos gados un atšķirīgās vidējās izglītības grupās to dēvē dažādi	11,12,13
DE	2	Saldzinošie pārbaudes darbi/mācīšanās novērtējums (VERA)	<i>Vergleichsarbeiten/</i> <i>Lernstandserhebungen (VERA)</i>	8
		Nacionālais vērtēšanas darbs par valodām	<i>Ländervergleich Sprachen</i>	9
EE	2	Pamatskolas noslēguma eksāmeni ar standartizētiem uzdevumiem	<i>Ühtsed põhikooli lõpuksamid</i>	9
		Ārējie skolas noslēguma eksāmeni ⁽²⁵⁾	<i>Gümnaasiumi lõpuksamid</i>	12
IE	2	Pirmā posma sertifikāta eksāmens	<i>Junior Certificate Examination</i>	11
		Noslēguma sertifikāta eksāmens	<i>Leaving Certificate Examination</i>	14
EL	1	Moderno svešvalodu eksāmens	<i>Ειδικό Μάθημα Ξένης Γλώσσας</i>	12
ES	2	Valsts pārbaudes darbi 8. klasei (Valensijā, Estremadurā, Madridē, Mursijā, Navarrā un Basku Zemē):		8
		Valensija: Diagnosticējošais novērtējums: valodas kompetenču pārbaudes darbs	<i>Comunidad Valenciana: Evaluación de Diagnóstico: Prueba de Competencia en Comunicación Lingüística</i>	
		Estremadura: EDEX diagnosticējošais novērtējums	<i>Extremadura: Evaluación de Diagnóstico EDEX</i>	
		Madride: Mutisko un rakstisko prasmju pārbaudes darbs (CEFR A2, B1 un B2)	<i>Madrid: Prueba Oral y Escrita (MCER A2, B1 y B2)</i>	
		Mursija: Reģionālais diagnosticējošais novērtējums	<i>Murcia: Evaluación de Diagnóstico Regional</i>	
		Navarra: Diagnosticējošais novērtējums: angļu valodas kompetence	<i>Navarra: Competencia lingüística en inglés. Evaluación diagnóstica</i>	
		Basku Zeme: Diagnosticējošais novērtējums	<i>El País Vasco: País Vasco: Evaluación Diagnóstica</i>	
		Valsts pārbaudes darbi 10. klasei (Kanāriju salās, Kantabrijā, Katalonijā, Estremadurā un Madridē):		10
		Kanāriju salas: Satura un valodas integrētās apguves programmas skolēnu akreditācijas pārbaudes darbs 10. klasei — Trīsvienības Koledžas vispārējais vidējās izglītības sertifikāts	<i>Islas Canarias: Pruebas de acreditación alumnado CLIL de 4º ESO – GESE Exams Trinity College</i>	
		Kantabrija: Standartizētais pārbaudes darbs angļu valodā	<i>Cantabria: Pruebas Estandarizadas de Inglés</i>	
Katalonija: Vidējās izglītības pirmā posma novērtējums	<i>Cataluña: Evaluación de la Educación Secundaria Obligatoria</i>			
Estremadura: Bilingvālo daļu obligātais novērtējums	<i>Extremadura: Evaluación Integral de las Secciones Bilingües</i>			
Madride: Mutisko un rakstisko prasmju pārbaudes darbs (CEFR A2, B1 un C1)	<i>Madrid: Prueba Oral y Escrita (MCER A2, B1, B2 y C1)</i>			
FR	2	CEDRE novērtējums (izlases veidā izvēlēta mācību priekšmeta novērtējums 9. klasē)	<i>Cycle des évaluations disciplinaires réalisées sur échantillons</i>	9
		Vispārīgo un tehnoloģisko bakalaura programmu noslēguma eksāmens	<i>Baccalauréat général et technologique</i>	12
HR	1	Valsts imatrikulācijas eksāmens	<i>Ispit državne mature</i>	12
IT	1	Valsts eksāmeni: otrs rakstiskais pārbaudes darbs	<i>Seconda prova scritta dell'Esame di Stato</i>	13
CY	1	Kipras Valsts eksāmens	<i>Παγκύπριες Εξετάσεις</i>	12

⁽²⁵⁾ Kopš 2014. gada eksāmenus franču, vācu un krievu valodās aizstāj starptautiskie eksāmeni, par kuru nokārtošanu izsniedz starptautisku sertifikātu. Valsts skolas noslēguma eksāmenu angļu valodā joprojām veido Igaunijas skolotāju, pētnieku un pārbaudes darbu speciālistu grupa.

	Pārbaudes darbu skaits	Pārbaudes darba nosaukums (latviski)	Pārbaudes darba nosaukums oriģinālvalodā	Klase
LV	2	Eksāmens svešvalodā 9. klasei	Eksāmens svešvalodā 9.klasei (angļu, vācu, krievu, franču val.)	9
		Centralizētais eksāmens par vispārējās vidējās izglītības apguvi svešvalodā	Centralizētais vispārējās vidējās izglītības eksāmens svešvalodā (angļu, vācu, krievu, franču val.)	12
LT	2	Valsts imatrikulācijas eksāmens svešvalodās	<i>Užsienio kalbos valstybinis brandos egzaminas</i>	12
		Kredītpunkti par runāšanas prasmēm svešvalodās*	<i>Užsienio kalbos (angļu, prancūzų, rusų, vokiečių) įskaita*</i>	12
		Standartizētais pārbaudes darbs svešvalodā	<i>Užsienio kalbos lygio nustatymo testas</i>	10
LU	2	Standartizētie pārbaudes darbi	<i>Epreuves Standardisées</i>	9
		Valsts pārbaudes darbs angļu valodā	<i>Epreuves Communes Anglais</i>	8 (tehniskās vidējās izglītības 9. klasē)
		Valsts pārbaudes darbi franču valodā*	<i>Epreuves Communes Français*</i>	9
		Valsts pārbaudes darbi vācu valodā*	<i>Epreuves Communes Allemand*</i>	9
HU	4	Svešvalodas novērtējums	<i>Idegen nyelvi mérés</i>	6
		Svešvalodas novērtējums	<i>Idegen nyelvi mérés</i>	8
		Vidējās izglītības noslēguma eksāmens	<i>Érettségi</i>	12
		Mērķvalodas novērtējums	<i>Célnyelvi mérés*</i>	6
		Mērķvalodas novērtējums	<i>Célnyelvi mérés*</i>	8
		Mērķvalodas novērtējums	<i>Célnyelvi mérés</i>	10
MT	7	Ikgadējie vidusskolas eksāmeni	<i>Annual Examinations for Secondary Schools</i>	7
		Ikgadējie vidusskolas eksāmeni	<i>Annual Examinations for Secondary Schools</i>	8
		Ikgadējie vidusskolas eksāmeni	<i>Annual Examinations for Secondary Schools</i>	9
		Ikgadējie vidusskolas eksāmeni	<i>Annual Examinations for Secondary Schools</i>	10
		Ikgadējie vidusskolas eksāmeni	<i>Annual Examinations for Secondary Schools</i>	11
		MATSEC vidējās izglītības sertifikāts	<i>MATSEC Secondary Education Certificate</i>	11
		MATSEC imatrikulācijas sertifikāts	<i>MATSEC Matriculation Certificate</i>	13
NL	3	Valsts eksāmens VIMBO	<i>Centraal examen VMBO</i>	10
		Valsts eksāmens HAVO	<i>Centraal examen HAVO</i>	11
		Valsts eksāmens VWO	<i>Centraal examen VWO</i>	12
AT	2	Valsts izglītības standarta novērtējums	<i>Überprüfung der Bildungsstandards</i>	8
		Akadēmisko vidusskolu (AHS) standartizētais un uz kompetencēm orientētais imatrikulācijas eksāmens	<i>Standardisierte kompetenzorientierte Reifeprüfung</i>	12
PL	2	Vidējās izglītības pirmā posma noslēguma eksāmens svešvalodā (pamata līmenis, paplašinātais līmenis)	<i>Egzamin gimnazjalny z języka obcego nowożytnego (poziom podstawowy lub poziom rozszerzony)</i>	9
		Imatrikulācijas eksāmens svešvalodā (pamata līmenis, padziļinātais līmenis, divvalodu līmenis)	<i>Egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego (poziom podstawowy, poziom rozszerzony lub poziom dwujęzyczny)</i>	12. klasē (13. klasē tehniskās vidējās izglītības otrā posma gadījumā)
PT	2	Sagatavošanās pārbaudes darbs angļu valodā ⁽²⁶⁾		9
		Valsts vidējās izglītības noslēguma pārbaudes darbs	<i>Exame Final Nacional do Ensino Secundário</i>	11

⁽²⁶⁾ Par šī pārbaudes darba nokārtošanu piešķir starptautisku angļu valodas kompetences sertifikātu

	Pārbaudes darbu skaits	Pārbaudes darba nosaukums (latviski)	Pārbaudes darba nosaukums oriģinālvalodā	Klase
		Valsts vidējās izglītības noslēguma pārbaudes darbs*	<i>Exame Final Nacional do Ensino Secundário*</i>	11
RO	2	Valsts novērtējums: Pārbaudes darbs svešvalodu un komunikāciju jomā	<i>Evaluarea Națională: test din aria curriculară "Limbă și comunicare"</i>	6
		Valsts bakalaureāta programmas eksāmens: pārbaudes darbs C — svešvalodas prasmju pārbaude	<i>Examenul de bacalaureat național: proba C – Evaluarea competențelor lingvistice într-o limbă de circulație internațională</i>	12, 13
SI	2	Valsts mēroga zināšanu novērtējums	<i>Nacionalno preverjanje znanja (NPZ)</i>	9
		Vispārējais imatrikulācijas eksāmens	<i>Splošna matura</i>	13
		Profesionālais imatrikulācijas eksāmens	<i>Poklicna matura*</i>	13
SK	1	Skolas noslēguma eksāmens: ārējās un iekšējās rakstiskās daļas	<i>Externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky</i>	13
FI	2	Otrā valsts valoda: zviedru kā B valoda 9. klasē; somu kā A valoda vai dzimtā valoda 9. klasē.	<i>Toinen kotimainen kieli, ruotsi B-kielenä 9. vuosiluokalla, Toinen kotimainen kieli, suomi A-kielenä ja äidinkielenomainen suomi 9. vuosiluokalla</i>	9
		Svešvalodas 9. klasē*	<i>Vieraat kielet 9. Vuosiluokalla*</i>	9
		Imatrikulācijas eksāmens (tikai vispārējā vidējā izglītībā)	<i>Ylioppilastutkinto</i>	12
SE	2	Valsts pārbaudes darbs	<i>Nationellt prov</i>	9
		Valsts pārbaudes darbs ⁽²⁷⁾	<i>Nationellt prov</i>	10-12
UK-ENG	3	Vispārējais vidējās izglītības sertifikāts (GCSE)	<i>General Certificate of Secondary Education (GCSE)</i>	11
		Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikāts	<i>General Certificate of Education Advanced Subsidiary (AS) Level</i>	12
		Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikāts (A vai A2 līmenis)	<i>General Certificate of Education Advanced Level (A level, or A2)</i>	13
UK-WLS	3	Vispārējais vidējās izglītības sertifikāts (GCSE)	<i>General Certificate of Secondary Education (GCSE)</i>	11
		Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikāts	<i>General Certificate of Education Advanced Subsidiary (AS) Level</i>	12
		Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikāts (A vai A2 līmenis)	<i>General Certificate of Education Advanced Level (A level, or A2)</i>	13
UK-NIR ⁽²⁸⁾	3	Vispārējais vidējās izglītības sertifikāts (GCSE)	<i>General Certificate of Secondary Education (GCSE)</i>	12
		Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikāts	<i>General Certificate of Education Advanced Subsidiary (AS) Level</i>	13
		Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikāts (A vai A2 līmenis)	<i>General Certificate of Education Advanced Level (A level, or A2)</i>	14
UK-SCT	3	Valsts eksāmens 5	<i>National 5</i>	11 (12.-13. klase ir vidējās izglītības otrā posma pēdējās klases.)
		Padziļinātā līmeņa eksāmens	<i>Higher</i>	12 (13. klase ir vidējās izglītības otrā posma pēdējā klase)

⁽²⁷⁾ Dažādu valodu atšķirīgos kompetenču līmeņus pārbauda atšķirīgos pārbaudes darbos. Šos pārbaudes darbus rīko dažādās klasēs.

⁽²⁸⁾ Skolēni kārto eksāmenus tajā pašā vecumā, kā skolēni Velsā un Anglijā. Taču izglītības struktūru atšķirību dēļ viņi iet atšķirīgās klasēs.

	Pārbaudes darbu skaits	Pārbaudes darba nosaukums (latviski)	Pārbaudes darba nosaukums oriģinālvalodā	Klase
		Augstākā līmeņa eksāmens	<i>Advanced Higher</i>	13
IS	1	Islandes valsts eksāmeni	<i>Sæmræmd könnunarpróf</i>	10
LI	1	Noteikta satura standarta pārbaudes darbi	<i>Standardprüfung</i>	8
		„Uz tīmekļa resursiem balstīta adaptīva pārbaudes darbu sistēma: 8. klases skolēniem”	<i>Stellwerk 8*</i>	8
ME	3	Otrā cikla nosléguma zināšanu pārbaude	<i>Eksterno-interna provjera znanja na kraju drugog ciklusa</i>	6
		Trešā cikla nosléguma zināšanu pārbaude	<i>Eksterna provjera znanja na kraju treceg ciklusa</i>	9
		Imatrikulācijas eksāmens	<i>Maturski ispit</i>	13
		Profesionālais eksāmens*	<i>Stručni ispit*</i>	13
NO	4	Valsts pārbaudes darbs — angļu valodā	<i>Nasjonale prøve - engelsk</i>	8
		Pamatizglītības nosléguma eksāmens — angļu valoda	<i>Grunnskole eksamen - engelsk</i>	10
		Pamatprogrammas priekšmetu eksāmens — angļu valoda	<i>Fellesfag engelsk</i>	11 (12. kl. PIA)
		Pamatprogrammas priekšmetu eksāmens — svešvalodas I vai II līmenī	<i>Fellesfag fremmedspråk nivå I eller nivå II</i>	12 (13. klase ir vidējās izglītības otrā posma pēdējā klase.)
		Eksāmens programmas mācību priekšmetos: angļu valodā un/vai svešvalodās I, II vai III līmenī*	<i>Programfag engelsk og/eller fremmedspråk*</i>	12. un/vai 13. klase ir vidējās izglītības otrā posma pēdējā klase.)
RS	2	Iestājekssāmens sākumskolu bilingvālajām klasēm	<i>Пријемни испит за двојезична одељења у основној школи</i>	6
		Iestājekssāmens ģimnāziju bilingvālajām klasēm	<i>Пријемни испит за двојезична одељења у гимназију</i>	8
		Iestājekssāmens filoloģijas ģimnāzijās un kursos*	<i>Пријемни испит за филолошке гимназије и одељења*</i>	8
TR	2	8. klases kopīgie eksāmeni	<i>Ortak sınav</i>	8
		Iestājekssāmens pēdējās klases skolēniem 5	<i>Lisans Yerleşirme Sınavı LYS 5</i>	12

Ar zvaigznīti (*) atzīmētie pārbaudes darbi netiek uzskatīti par atsevišķiem, tādēļ tos neņem vērā, jo attiecīgajā klasē jau pastāv līdzīgi pārbaudes darbi ar tādu pašu mērķi. Tas nozīmē, ka minētie pārbaudes darbi nav ietverti ziņojuma attēlos un nav ņemti vērā pārbaudes darbu analizē. Taču piezīmēs vai citviet tekstā par tiem ir sniegta informācija, ja tā ir svarīga.

2. tabula. Izšķirošo valsts pārbaudes darbu svešvalodā rezultātu izmantošana, pieņemot lēmumu par skolēnu pāreju uz nākamo izglītības pakāpi, ISCED 2. un 3. pakāpe, 2014./15. ak. gads

	Pārbaudes darba nosaukums	Skolēnu uzņemšana augstākās izglītības iestādēs vai kursos			
		Skolēnu sadalīšana plūsmās ISCED 2. vai 3. pakāpē		Skolēnu sekmju apliecība	
		ISCED pakāpe vai pārbaudes darbs			
BE fr	Vidējās izglītības pirmā posma sertifikāts	2	✓		
BG	Nacionālais ārējais novērtējums/imatrikulācijas eksāmens	3	✓		
CZ	Skolas nosléguma eksāmens (kopējā daļa)	3	✓		
DK	Eksāmens pēc 9. klases	2	✓	✓	
	Eksāmens pēc 10. klases	2	✓	✓	
	Vidējās izglītības nosléguma eksāmens	3	✓		
EE	Pamatskolas nosléguma eksāmeni ar standartizētiem uzdevumiem	2	✓		
	Ārējie skolas nosléguma eksāmeni	3	✓		

		Skolēnu uzņemšana augstākās izglītības iestādēs vaiursos			
		Skolēnu sadalīšana plūsmās ISCED 2. vai 3. pakāpē			
		Skolēnu sekmju apliecība			
Pārbaudes darba nosaukums		ISCED pakāpe vai pārbaudes darbs			
IE	Pirmā posma sertifikāta eksāmens	2	v		
	Otrā posma sertifikāta eksāmens	3	v		v
EL	Moderno svešvalodu eksāmens	3			v
FR	Vispārīgo un tehnoloģisko bakalaureāta programmu noslēguma eksāmens	3	v		
HR	Valsts imatrikulācijas eksāmens	3	v		v
IT	Valsts eksāmeni: otrais rakstiskais pārbaudes darbs	3	v		
CY	Kipras Valsts eksāmens	3	v		v
LV	Eksāmens svešvalodā 9. klasei	2	v		
	Centralizētais vispārējās vidējās izglītības eksāmens svešvalodā	3	v		v
LT	Valsts imatrikulācijas eksāmens svešvalodās	3	v		v
	Kredītpunkti par runāšanas prasmēm svešvalodās*	3	v		v
LU ⁽²⁹⁾	Valsts pārbaudes darbs angļu valodā	2		v	
	Valsts pārbaudes darbi vācu valodā*	2		v	
	Valsts pārbaudes darbi franču valodā*	2		v	
HU	Vidējās izglītības noslēguma eksāmens	3	v		v
MT	MATSEC vidējās izglītības sertifikāts	3	v		v
	MATSEC imatrikulācijas sertifikāts	3	v		v
NL	Valsts eksāmens VIMBO	2	v		
	Valsts eksāmens HAVO	3	v		
	Valsts eksāmens VWO	3	v		
AT	Akadēmisko vidusskolu (AHS) standartizētais un uz kompetencēm orientētais imatrikulācijas eksāmens	3	v		
PL	Vidējās izglītības pirmā posma noslēguma eksāmens svešvalodā (pamata līmenis, paplašinātais līmenis)	2	v	v	
	Imatrikulācijas eksāmens svešvalodā (pamata līmenis, padziļinātais līmenis, bilingvālais līmenis)	3	v		v
PT	Valsts vidējās izglītības noslēguma pārbaudes darbs	3	v		
	Valsts vidējās izglītības noslēguma pārbaudes darbs*	3	v		
RO	Valsts bakalaureāta programmas eksāmens: pārbaudes darbs C — svešvalodas prasmju novērtējums	3	v		
SI	Vispārējais imatrikulācijas eksāmens	3	v		v
	Profesionālais imatrikulācijas eksāmens	3	v		v
SK	Skolas noslēguma eksāmens: ārējās un iekšējās rakstiskās daļas	3	v		
FI	Imatrikulācijas eksāmens	3	v		v
SE	Valsts pārbaudes darbs	2	v		
	Valsts pārbaudes darbs	3	v		
UK-	Vispārējais vidējās izglītības sertifikāts (GSCE)	3	v	v	v
ENG	Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikāts	3	v	v	v
	Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikāts (A vai A2 līmenis)	3	v		v
UK- WLS	Vispārējais vidējās izglītības sertifikāts (GSCE)	3	v	v	v
	Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikāts	3	v	v	v
	Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikāts (A vai A2 līmenis)	3	v		v
UK- NIR	Vispārējais vidējās izglītības sertifikāts (GSCE)	3	v	v	v
	Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā pirmā līmeņa sertifikāts	3	v	v	v
	Vispārējais vidējās izglītības padziļinātā otrā līmeņa sertifikāts (A vai A2 līmenis)	3	v		v
UK- SCT	Valsts eksāmens 5	3	v		v
	Padziļinātā līmeņa eksāmens	3	v		v
	Augstākā līmeņa eksāmens	3	v		v
ME	Imatrikulācijas eksāmens	3	v		v
	Profesionālais eksāmens*	3	v		v
NO	Pamatskolas noslēguma eksāmens — angļu valoda	2	v	v	
	Pamatprogrammas priekšmetu eksāmens — angļu valoda	3	v		v

(29) „Valsts pārbaudes darbu” angļu, franču un vācu valodā rezultātus, lai skolēnus ievirzītu attiecīgā skolas plūsmā ISCED 3. pakāpē, attiecina tikai uz skolēniem, kas ir uzņemti tehniskās vidējās izglītības pirmajā posmā.

		Skolēnu uzņemšana augstākās izglītības iestādēs vaiursos			
		Skolēnu sadalīšana plūsmās ISCED 2. vai 3. pakāpē			
		Skolēnu sekmju apliecība			
Pārbaudes darba nosaukums		ISCED pakāpe vai pārbaudes darbs			
	Pamatprogrammas priekšmetu eksāmens — svešvalodas I vai II līmenī	3	v	v	v
	Eksāmens programmas mācību priekšmetos: angļu valodā un/vai svešvalodās I, II vai III līmenī*	3	v	v	v
RS	lestājekšāmens mācībām sākumskolu bilingvālajās klasēs	2		v	
	lestājekšāmens mācībām ģimnāziju bilingvālajās klasēs	2		v	
	lestājekšāmens filoloģiskajās ģimnāzijās unursos*	2		v	
TR	8. klases kopīgie eksāmeni	2	v	v	
	lestājekšāmens pēdējās klases skolēniem 5	3	v	v	v

3. tabula. Kārtējo valsts pārbaudes darbu svešvalodā galvenie mērķi, *ISCED 2. un 3. pakāpe, 2014./15. ak. gads*

	Pārbaudes darba nosaukums	Mācīšanas un mācīšanās novērtējums skolas/klares/		
		ISCED pakāpe vai pārbaudes darbs	Izglītības sistēmas novērtējums	individuāla līmenī
BE de	Franču valodas sertifikāts B1 līmenī	3	✓	
	Franču valodas sertifikāts B2 līmenī	3	✓	
BE nl	Nacionālā novērtējuma programma — franču valoda: lasīšana, klausīšanās un rakstīšana	2	✓	✓
	Nacionālā novērtējuma programma — franču valoda: klausīšanās un runāšana	3	✓	✓
BG	Nacionālais ārējais eksāmens	2	✓	
	Nacionālais ārējais eksāmens	2	✓	
CZ	Izsoles veida apsekojums par pamatskolu 4. un 8. klases skolēnu un vidējās profesionālās izglītības posma 2. kursa skolēnu rezultātiem	2	✓	✓
	Izsoles veida apsekojums par pamatskolu 4. un 8. klases skolēnu un vidējās profesionālās izglītības 2. kursa skolēnu rezultātiem	3	✓	✓
DK	Valsts pārbaudes darbs	2		✓
DE	VERA Salīdzinošie pārbaudes darbi	2		✓
	Nacionālais vērtēšanas darbs	2	✓	✓
ES	Valsts pārbaudes darbi 8. klasei (Valensijā, Madridē, Navarrā, Mursijā un Basku Zemē): Valensija. Diagnosticējošais novērtējums: valodas kompetenču pārbaudes darbs Estremadura. EDEX diagnosticējošais novērtējums Madride. Mutisko un rakstisko prasmju pārbaudes darbs (CEFR A2, B1 un B2) Mursija. Reģionālais diagnosticējošais novērtējums Navarra. Diagnosticējošais novērtējums: angļu valodas kompetence Basku Zeme. Diagnosticējošais novērtējums	2	✓	✓
	Valsts pārbaudes darbi 10. klasei (Kanāriju salās, Kantabrijā, Katalonijā, Estremadurā un Madridē): Kanāriju salas. Satura un valodas integrētās apguves programmas skolēnu akreditācijas pārbaudes darbs 10. klasei — Trīs vienības Koledžas vispārējais vidējās izglītības sertifikāts Kantabrija. Standartizētais pārbaudes darbs angļu valodā Katalonija. Vidējās izglītības pirmā posma novērtējums Estremadura. Bilingvālo daļu obligātais novērtējums Madride. Mutisko un rakstisko prasmju pārbaudes darbs (CEFR A2, B1 un C1)	2	✓	✓
FR	CEGRE novērtējums	2	✓	
LT	Standartizētais pārbaudes darbs svešvalodā	2		✓
LU	Standartizētie pārbaudes darbi	2	✓	
	Valsts pārbaudes darbs angļu valodā	2		✓
	Valsts pārbaudes darbi franču valodā*	2		✓
	Valsts pārbaudes darbi vācu valodā*	2		✓
HU	Svešvalodas novērtējums	2	✓	✓
	Svešvalodas novērtējums	2	✓	✓
	Mērķvalodas novērtējums	2	✓	✓
	Mērķvalodas novērtējums*	2	✓	✓
	Mērķvalodas novērtējums	3	✓	✓
MT	Ikgadējie vidusskolu eksāmeni	2		✓
	Ikgadējie vidusskolu eksāmeni	2		✓
	Ikgadējie vidusskolu eksāmeni	2		✓
	Ikgadējie vidusskolu eksāmeni	3		✓
	Ikgadējie vidusskolu eksāmeni	3		✓

	Pārbaudes darba nosaukums	Mācīšanas un mācīšanās novērtējums skolas/klases/		
		ISCED pakāpe vai pārbaudes darbs	Izglītības sistēmas novērtējums	individuālā līmenī
AT	Valsts izglītības standarta novērtējums	2	v	v
PT	Sagatavošanās pārbaudes darbs angļu valodā	2	v	v
RO	Valsts novērtējums: pārbaudes darbs svešvalodu un komunikāciju jomā	2		v
SI	Valsts mēroga zināšanu novērtējums	2	v	v
FI	Otrā valsts valoda: zviedru kā B valoda 9. klasē; somu kā A valoda vai dzimtā valoda 9. klasē.	2	v	v
	Svešvalodas 9. klasē*	2	v	v
IS	Islandes valsts eksāmeni	2	v	
LI	Noteikta satura standarta pārbaudes darbi	2	v	v
	„Uz tīmekļa resursiem balstīta adaptīva pārbaudes darbu sistēma: 8. klases skolēniem”	2		v
ME	Otrā cikla noslēguma ārējais/iekšējais zināšanu pārbaude	2	v	v
	Trešā cikla noslēguma ārējais zināšanu pārbaude	2	v	v
NO	Valsts pārbaudes darbs — angļu valodā	2	v	v

**IZGLĪTĪBAS, AUDIOVIZUĀLĀS JOMAS UN KULTŪRAS
IZPILDAĢENTŪRA**

IZGLĪTĪBAS UN JAUNATNES POLITIKAS NOSTĀDŅU ANALĪZE

Avenue du Bourget 1 (BOU2)
B-1049 Brussels
(<http://ec.europa.eu/eurydice>)

Atbildīgā redaktore

Arlette Delhaxhe

Autori

Nathalie Baïdak (koordinatore), Isabelle De Coster, Marta Crespo Petit

Maketētāja un datorgrafīķe

Patrice Brel

Izdevuma sagatavošanas koordinatore

Gisèle De LeI

EURYDICE NACIONĀLĀS NODAĻAS

AUSTRIJA

Eurydice-Informationsstelle
Bundesministerium für Bildung und Frauen
Abt. Internationale multilaterale Angelegenheiten
Minoritenplatz 5
1014 Wien
Izdevuma veidošanā piedalījās: kopīga atbildība

BEĻĢIJA

Unité Eurydice de la Fédération Wallonie-Bruxelles
Ministère de la Fédération Wallonie-Bruxelles
Direction des relations internationales
Boulevard Léopold II, 44 – Bureau 6A/008
1080 Bruxelles
Izdevuma veidošanā piedalījās: Kopīga atbildība;
eksperts: *Nathalie Delvigne*

Eurydice Vlaanderen
Departement Onderwijs en Vorming/
Afdeling Strategische Beleidsondersteuning
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Eline De Ridder*
(koordinatore); eksperti no Izglītības un apmācības
departamenta Kvalitātes nodrošināšanas daļas: *Marie
Brems*; Izglītības un apmācības departamenta eksperts:
Sien Van den Hoof

Eurydice-Informationsstelle der Deutschsprachigen
Gemeinschaft
Autonome Hochschule in der DG
Monschauer Strasse 57
4700 Eupen
Izdevuma veidošanā piedalījās: Thomas Ortmann un
Stéphanie Nix

BOSNIJA UN HERCEGOVINA

Civillietu ministrija
BH Izglītības departaments
Trg BiH 3
71000 Sarajevo

BULGĀRIJA

Eurydice nodaļa
Cilvēkresursu attīstības centrs
Izglītības izpētes un plānošanas nodaļa
15, Graf Ignatiev Str.
1000 Sofia
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Anna Arsenieva-Popova*
(eksperte)

HORVĀTIJA

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Donje Svetice 38
10000 Zagreb
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Duje Bonacci*

KIPRA

Eurydice nodaļa
Izglītības un kultūras ministrija
Kimonos and Thoukydidou
1434 Nicosia
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Christiana Haperi*;
eksperte: *Efrosyni Tofaridou* (Izglītības un kultūras
ministrijas Vispārējās vidējās izglītības departaments)

ČEHIJA

Eurydice nodaļa
Starptautiskās izglītības sadarbības centrs
Dům zahraniční spolupráce
Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Sofie Doškářová, Jana
Halamová, Petra Prchlíková*; eksperts: *Petr Drábek*

DĀNIJA

Eurydice nodaļa
Augstākās izglītības aģentūra
Bredgade 43
1260 København K
Izdevuma veidošanā piedalījās: Dānijas Izglītības ministrija
un Dānijas Augstākās izglītības aģentūra

IGAUNIJA

Eurydice nodaļa
Analītiskais departaments
Izglītības un pētniecības ministrija
Munga 18
50088 Tartu
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Kersti Kaldma*
(koordinatore); eksperti: *Kristi Mere, Kersti Sõstar*

SOMIJA

Eurydice nodaļa
Somijas Nacionālā izglītības valde
P.O. Box 380
00531 Helsinki
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Kristiina Volmari*

BIJUSĪ DIENVIDSLĀVIJAS MAĶEDONIJAS REPUBLIKA

Nacionālā Eiropas Izglītības programmu un mobilitātes
aģentūra
Porta Bunjakovec 2A-1
1000 Skopje

FRANCIJA

Eurydice nodaļa Francijā
Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enseignement
supérieur et de la Recherche
Direction de l'évaluation, de la prospective et de la
performance
Mission aux relations européennes et internationales
61-65, rue Dutot
75732 Paris Cedex 15
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Bruno Trosseille* un
François Monnanteuil (eksperti)

VĀCIJA

Eurydice-Informationsstelle des Bundes
Vācijas Izglītības un pētniecības ministrija ES birojs, PT-
DLR
Rosa-Luxemburg-Str.2
10178 Berlin

Eurydice-Informationsstelle der Länder im Sekretariat der
Kultusministerkonferenz
Graurheindorfer Straße 157
53117 Bonn
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Thomas Eckhardt* un
Brigitte Lohmar

GRIEĶIJA

Eurydice nodaļa
 Eiropas un starptautisko lietu direktorāts
 Kultūras, izglītības un reliģisko lietu ministrija
 37 Andrea Papandreou Str. (Office 2172)
 15180 Maroussi (Attiki)
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Magda Trantallidi*,
Nicole Apostolopoulou

UNGĀRIJA

Eurydice nacionālā nodaļa
 Ungārijas Izglītības izpētes un attīstības institūts
 Szobránc utca 6-8
 1143 Budapest
 Izdevuma veidošanā piedalījās: kopīga atbildība

ISLANDE

Eurydice nodaļa
 Izglītības pārbaudes institūts
 Víkurhvarfi 3
 203 Kópavogur
 Izdevuma veidošanā piedalījās: kopīga atbildība

ĪRIJA

Eurydice nodaļa
 Izglītības un prasmju departaments
 Starptautiskā nodaļa
 Marlborough Street
 Dublin 1
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Breda Naughton* (P.O.,
 Izglītības un prasmju departamenta Mācību programmas
 un novērtējuma daļa); *Tim Desmond* (Valsts eksaminācijas
 komisija); *Anne Gallagher* (Daudzvalodu indikatoru
 ekspertu grupa)

ITĀLIJA

Eurydice nodaļa Itālijā
 Istituto Nazionale di Documentazione, Innovazione e
 Ricerca Educativa (INDIRE)
 Agenzia Erasmus+
 Via C. Lombroso 6/15
 50134 Firenze
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Simona Baggiani*;
 eksperte: *Diana Saccardo* (*Dirigente tecnico, Ministero
 dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca*)

LATVIJA

Eurydice nodaļa
 Valsts izglītības attīstības aģentūra
 Valņu iela 3
 1050 Rīga
 Izdevuma veidošanā piedalījās: Kopīga atbildība;
 eksperte: Rita Kursīte (Valsts izglītības saturs centrs)

LIHTENŠTEINA

Informationsstelle Eurydice
 Schulamt des Fürstentums Liechtenstein
 Austrasse 79
 Postfach 684
 9490 Vaduz
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Eurydice* nodaļa

LIETUVA

Eurydice nodaļa
 Nacionālā skolu novērtēšanas aģentūra
 Didlaukio 82
 08303 Vilnius
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Irena Raudienė* (eksperte)

LUKSEMBURGA

Nacionālā *Eurydice* nodaļa
 ANEFORÉ ASBL
 58, boulevard Grande-Duchesse Charlotte
 1330 Luxembourg
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Tom Michels* (MENJE
 Luxembourg); *Kathleen Lapie* (Luksemburgas nacionālā
Eurydice nodaļa)

MALTA

Eurydice nodaļa
 Izpētes un izstrādes departaments
 Izglītības un nodarbinātības ministrija
 Great Siege Rd.
 Floriana VLT 2000
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Odette Vassallo* (eksperte)

MELNKALNE

Eurydice nodaļa
 Vaka Djurovica bb
 81000 Podgorica
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Divna Paljević-Šturm*,
 Eksaminācijas centrs

NĪDERLANDE

Eurydice Nederland
 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 Directie Internationaal Beleid
 Etage 4 – Kamer 08.022
 Rijnstraat 50
 2500 BJ Den Haag
 Nodaļas ieguldījums: Izglītības, kultūras un zinātnes
 ministrijas un Eksaminatoru padomes (*College voor
 Toetsen en Examens*) kopīga atbildība

NORVĒĶIJA

Eurydice nodaļa
 Izglītības un pētniecības ministrija
 AIK-avd., Kunnskapsdepartementet
 Kirkegata 18
 P.O. Box 8119 Dep.
 0032 Oslo
 Izdevuma veidošanā piedalījās: kopīga atbildība

POLIJA

Eurydice nodaļa
 Izglītības sistēmas attīstības fonds
 Mokotowska 43
 00-551 Warsaw
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Beata Platos*;
 eksperts: *Radosław Kucharczyk* (PhD, Varšavas
 Universitāte)

PORTUGĀLE

Unidade Portuguesa da Rede Eurydice (UPRE)
Ministério da Educação e Ciência
Direção-Geral de Estatísticas da Educação e Ciência
(DGEEC)
Av. 24 de Julho, 134
1399-054 Lisboa
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Isabel Almeida*;
ārpus nodaļas: *Paula Simões*

RUMĀNIJA

Eurydice nodaļa
Kopienų programmu valsts aģentūra izglītības un
profesionālās apmācības jomā
Universitatea Politehnică București
Biblioteca Centrală
Splaiul Independenței, nr. 313
Sector 6
060042 București
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Veronica – Gabriela
Chirea*; sadarbībā ar ekspertiem: *Anca Maria Pegulescu*,
Izglītības un zinātniskās izpētes ministrija (angļu valodas
inspektore); *Roxana Mihail*, Novērtējuma un eksāmenu
nacionālais centrs (Izpētes un izstrādes projektu direktore),
Dan Ion Nasta, Zinātnes Izglītības Institūts (pētnieks)

SERBIJA

Eurydice nodaļa Serbijā
Foundation Tempus
Resavska 29
11000 Belgrade
Izdevuma veidošanā piedalījās: kopīga atbildība

SLOVĀKIJA

Eurydice nodaļa
Slovākijas Starptautiskās sadarbības akadēmiskā
asociācija
Křížkova 9
811 04 Bratislava
Izdevuma veidošanā piedalījās: kopīga atbildība

SLOVĒNIJA

Eurydice nodaļa
Izglītības, zinātnes un sporta ministrija
Izglītības attīstības birojs
Masarykova 16
1000 Ljubljana
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Saša Ambrožič Deleja*;
eksperti: *Karmen Pižorn* (Ljubļanas Universitātes Izglītības
fakultāte) un *Suzana Bitenc Peharc* (Valsts eksaminācijas
centrs)

SPĀNIJA

Eurydice España-REDIE
Centro Nacional de Innovación e Investigación Educativa
(CNIIE)
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte
c/ Torrelaguna, 58
28027 Madrid
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Flora Gil Traver*; ārējie
eksperti: *Jorge David Serrano Duque*, eksperti no
autonomo apgabalu izglītības departamentiem

ZVIEDRIJA

Eurydice nodaļa
Universitets- och högskolerådet/The Swedish Council for
Higher Education
Universitets- och högskolerådet
Box 45093
104 30 Stockholm
Izdevuma veidošanā piedalījās: kopīga atbildība

TURCIJA

Eurydice nodaļa
MEB, Strateji Geliştirme Başkanlığı (SGB)
Eurydice Türkiye Birimi, Merkez Bina 4. Kat
B-Blok Bakanlıklar
06648 Ankara
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Osman Yıldırım Uğur*,
Dilek Güleçyüz

APVIENOTĀ KARALISTE

Eurydice nodaļa Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā
Informācijas un pārskatu centrs
Izglītības pētījumu valsts fonds (*NFER*)
The Mere, Upton Park
Slough, Berkshire, SL1 2DQ
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Maureen Heron*

Eurydice nodaļa Skotijā
c/o Learning Analysis
Izglītības analītiskie pakalpojumi
Skotijas valdība
Area 2D South, Mail point 28
Victoria Quay
Edinburgh EH6 6QQ
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Catriona Rooke*, Skotijas
valdība; eksperti: *Susan Waugh*, *Toria Fraser*, *Jonathan
Ferrier* un *Douglas Ansdell*, Skotijas valdība, speciālisti
mācību programmas, kvalifikācijas un gēļu valodas
jautājumos

Svešvalodu apguve skolās Pārskats par valsts pārbaudes darbiem Eiropā 2014/15

Šis Eurydice ziņojums sniedz salīdzinošu pārskatu par Eiropas skolu valsts pārbaudes darbiem, kuros vērtētas vidējās izglītības pirmā un otrā posma skolēnu valodu kompetences. Analīze aptver tādus aspektus kā šo valsts pārbaudes darbu pieaugoša nozīme, to mērķi, pārbaudāmās prasmes, līdzekļi, kādus valstis izmanto, lai nodrošinātu konsekventas un uzticamas atzīmju piešķiršanas procedūras, kā arī Eiropas Vienoto valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmas iespaids uz valsts pārbaudes darbiem.

Ziņojumā apskatīta situācija 28 ES dalībvalstīs, kā arī Islandē, Lihtenšteinā, Norvēģijā, Turcijā, Melnkalnē un Serbijā. Ziņojuma atsauces gads ir 2014./15. mācību gads.

Eurydice tīkla uzdevums ir izprast un izskaidrot Eiropas dažādo izglītības sistēmu organizāciju un darbību. Tīkls piedāvā valstu izglītības sistēmu aprakstus, salīdzinošus apskatus par konkrētām izglītības tēmām, izglītības rādītājus un statistiku. Visas Eurydice publikācijas bez maksas ir pieejamas Eurydice tīmekļa vietnē vai drukātā veidā pēc pieprasījuma. Eurydice darba mērķis ir veicināt izpratni, sadarbību, uzticību un mobilitāti Eiropas un plašākā starptautiskā mērogā. Tīklu veido Eiropas valstu nacionālās nodaļas, un to koordinē ES Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra. Vairāk informācijas par Eurydice skatīt <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>.

